

61

KEIME

ΚΥΠΡΙΑΚΑ

Τύπος α' α'
~~Τύπος α' α'~~ 1950 - 1959

1959

Μερί τις σελίδες

τις διπλές;

για τον ορθόδοξο;

1) Νά γένῃ ἐλαχδύ ^{αὐτῇ} παπονηλικία

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Πρωί: τῆς 16/2/1959

Παρατηρήσεις

1) Εἰς τό ἄρθρ. 1. Νά γίνῃ ἡ διατύπωσις
ὡς ἑξῆς: «Ἡ Κύπρος εἶναι κράτος ἀνε-
ξάρτητον καί κυρίαρχον, τό δέ πο-
λίτευμα αὐτῆς εἶναι προδεδειγμένη δι-
μορφασία».

Ὅσαι αἱ ἐξουσίαι ἀπορροῦν ἐκ
τοῦ Λαοῦ, ἀσκοῦνται δέ κατ' ὄν τρόπον
ὁρίζει τό Σύνταγμα.

2) Εἰς τό ἄρθρον 3 - "Ὅχι καί αἱ ἀρχαί,
ἀλλ' ἄ μόνον αἱ κοινότητες νά ὑφῴνουν
ἐγγλενιμῆς καί τουρκενικῆς σημαίᾳς
κατά τῆς ἐθνικῆς ἐορταίς».

3) ἄρθρ. 5 § 2. Νά ἐξετασθῇ ἡ συμφέρου-
σα ἀποκλείσων τῶν κυπριακῶν ἰθαγέ-
ντων ὅσοι οἱ γεννηθέντες ἐν Κύπρῳ.
Ἐπίσης εἰς τὴν συμφωνίαν ἢ τό Σύν-
ταγμα νά ἐνσωματωθῇ ἡ συμφερὴ
κατανόμη τοῦ πηλιδισμοῦ κατὰ τὴν
ἐπίσημον στατιστικὴν

4) ἄρθρ. 13. Νά μὴ ὁρίζεται ἀμετακίνητος

ὁ ἀριθμὸς τῶν μερῶν ἐκατέρως τῶν νομο-
τιμῶν συνεξέσεων.

5) ἄρθρ. 8. Ἡ ἀπόλυτος θρυσευτικὴ
ἐξουσία νὰ ἐξέσται. ἂν μᾶς συμπερι-
κατ' ἀρχὴν, φαίνεται, ναι.

6) ἄρθρ. 4. Ὡς πρὸς τὴν γνῶσιν προσοχί-
μῳως θεωρεῖται, ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ μὴ
θάνατον καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τῶν θρυσικῶν.

7) ἄρθρ. 15 § 2. Μῳπως πρέπει νὰ καθοριεῖται
ὡς συμφωνότερον πρὸς τὴν ἐνστάτην μορφήν
τοῦ κράτους ὅτι οἱ ὑπουργοὶ θὰ ὑποδείκνυνται
ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ ἀντιπροέδρου οἱ 3
καὶ θὰ διορίζονται ὑπὸ τοῦ προέδρου μόνον ἢ
ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ ἀντιπροέδρου ἀπομύον.

§ 3. Διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀερίαν τὴν
ὑπουργοῦ πρὸς τὴν θρυσικὴν ἰδιότητα;

8) ἄρθρ. 16. Νὰ χορηγηθῇ καὶ ἀρυσεῖα
διὰ τοῦ συντάγματος.

9) ἄρθρ. 21. ἐξαφίξειν ὅτι ὁ ἀξιοδότης πρὸ-
εδρος τοῦ συντάγμ. Δημοκρατίας καὶ τοῦ
θυστάχου τοιοῦτου θὰ εἶναι ἐξαιρετικῶς οὐδέποτε
ὄχι ἀπὸς ἀξιοδότης.

10) ἄρθρ. 22. Ὁ Γεν. ἐισαγγεγεὺς νὰ εἶναι ἐξαιρε-
τικῶς.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης προσέφερεν εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν τὴν καλλιτέραν ἐφικτὴν ὑπὸ τὰς σημερινὰς πολιτικὰς συνθήκας λύσιν. Προσέφερεν ὅμως καὶ μίαν λύσιν αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν δίκαιαν καὶ καλὴν. Διότι δι' αὐτῆς πραγματοποιεῖται ὁ κυριώτερος σκοπὸς τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος, ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Οἱ Κύπριοι διὰ τῶν τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν ἀπαλλάσσονται τοῦ ἀποικιακοῦ ζυγοῦ καὶ γίνονται πολῖται μιᾶς ἐλευθέρως καὶ κυριάρχου δημοκρατίας. αἱ παρεχόμεναι εἰς τὴν μειονότητα ἐγγυήσεις εἶναι καθαρῶς ἀμυντικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἀποβλέπουν δι' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς νήσου, δι' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἰσοτιμίαν μεταχειρίσιν καὶ τῆς μειονότητος ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν πλειοψηφίαν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠγωνίσθη ἐπὶ 5ετίαν. Παράχεν ἀνεπιφύλακτον τὴν πολιτικὴν καὶ διπλωματικὴν συμπαράστασιν πρὸς τὸν ἀγωνιζόμενον Κυπριακὸν λαόν. Ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ἐθυσίωσε πολλὰ. Ἀν' ἐδίοτασε νὰ θέσῃ καὶ ἐν κινδύνῳ αὐτῇ ταύτην τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας. Πολλὰκις ἐθυσίωσε εἰς τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα γενικώτερα συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ συμφέροντα ἄλλων πολυτίμων τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὅμως ἀνέκαθεν ἐδίδλωσεν ὅτι τὴν πολιτικὴν τῆς αὐτῆς συμπαράστασιν θὰ τὴν παρῶσχε μέχρι ἐκείνου τοῦ ὅριου πέραν τοῦ ὁποίου τίθενται ἐν κινδύνῳ κατὰ τρόπον πλέον ἀπαρδέκτον τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ Ἑθνικοῦ. Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν γενικωτέρων αὐτοῦ συμφερόντων ἡ Κυβέρνησις ἔχει χαρᾶξει μίαν πολιτικὴν τὴν ὅποιαν ἄλλωστε ἐν ταῖς γενικαῖς γραμμαῖς συμμερίζονται ^{τὰ} ἀπὸ περισσότερα κόμματα τῆς χώρας. Ἐντός τοῦ ^{ἑαυτοῦ} πλαισίου αὐτῆς τῆς πολιτικῆς ~~ἀποδοτέρας~~ καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς συμπαράστασιν ὅπερ τῶν Κυπρίων

κόν ὅμως λαὸν παύσει ἡ Κυβέρνησις τὴν ἀποδοτέρας

καί ἀπό αὐτὴν τὴν πολιτικὴν ~~προσδιορίζεται~~ κατ' ἀνάγκην ~~ἐκ~~
ἐκτασί~~ς~~ καί ~~ὑπὸ~~ τρό~~ς~~κος τῆς παρεχομένης συμπαράστας.

Ὅτῳ πολιτευθεῖσα ἡ Κυβέρνησις ἐπέτυχεν τὴν λύσιν
τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης. Βεβαίως δὲν δύναται νὰ τὰς ἐπι-
βάλῃ εἰς τὸν Κυπριακὸν λαόν ὁ ὁποῖός εἶναι ἐλευθερὸς νὰ τὰς
ἀπορρίψῃ διότι αὐτὸς ρυθμίζει τὰς τῆς ἰδικῆς του πολιτικῆς
ἀλλὰ ὅπως ἔχει ὁ ^{τὸ δικαίωμα} Ἑλληνικὸς Κυπριακὸς λαὸς νὰ ρυθμίζῃ τὰ
τῆς ἰδικῆς του πολιτικῆς ^{ἄλλος ὁ ἄλλος} ἔχει καί ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὸ δικαί-
ωμα καί τὴν ὑποχρέωσιν διὰ τῆς ὁπευθύνου Κυβερνήσεως του νὰ
ρυθμίζῃ τὴν ἰδικὴν του πολιτικὴν. Ὅτι ἡ δύνατο νὰ ἐπιτύχῃ
ὕπὲρ τῶν Κυπρίων διὰ αὐτῆς τῆς πολιτικῆς ἐντὸς τοῦ πλαισίου
ἐπομένως τῶν γενικωτέρων ἐθνικῶν συμφερόντων ~~ἡ~~ αὐτὸ τὸ ἀπέ-
δειξε παντὶ σθένει καί τὸ ἐπέτυχεν διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυ-
ρίχης. Πέραν τοῦ σημείου αὐτοῦ ἡ συμπάρστας τῆς Ἑλλάδος
δὲν δύναται πλέον νὰ προσφέρῃ τίποτε περισσότερο. Πέραν
τῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα προσδιορίζουν οἱ γενικώτεροι προσανατο-
λισμοὶ τῆς Ἑλλάδος ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν πρόκειται
νὰ προχωρήσῃ. Ἐν ἐπομένως πέραν τῶν ἐπιτευχθέντων δὲν δύ-
νεται νὰ ἐπιτύχῃ ὅτῳ πρρευομένη περισσότερο ἢ συμπάρστα-
σις σταματᾷ ἐκ τῶν πραγμάτων. Πέραν αὐτοῦ τοῦ ὁρίου οἱ Κυ-
πριοὶ θὰ βαδίσουν μόνοι των.

Ἡμεῖς πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι τοῦτο
ὅτι ἡ ἡγεσία τῶν Κυπρίων παρὰ οὐρεὶ τὸν Κυπριακὸν λαόν πρὸς
τραγικὰ ὀλισθήματα πρὸς ἐπικινδύν ὡς περιπτώσεις καί πρὸς
τὸν ἄγνωστον. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ πρῶξωμεν εἶναι
νὰ ἐπισημώσωμεν ^{αὐτοῦς} ~~ἡμῶς~~ τοὺς κινδύνους ^{κατ'} ὥστε ~~κατ'~~ ὀλίγον χρόνον
νὰ δύναται καί ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καί ὁ Κυπριακὸς λαὸς
νὰ κρίνουν ποῖοι τοὺς ὁδηγοῦν πρὸς τὴν ἀβεβαίαν λύσιν καί
ὅμως τοὺς παρέσυρον πρὸς τὴν καταστροφὴν. Πρὸς τὸν Ἑλληνι-
κὸν λαόν παρέχει ἡ Κυβέρνησις τὴν διαβεβαίωσιν ἐφ'

ὅσον αὐτὴ ἔχει τὴν εὐθύνην τῆς διαχεύσεως τῶν πολιτικῶν
πραγμάτων δὲν θά δεῖ τὴν χώραν νὰ παρασυρθῇ εἰς ἀπονενοη-
μένα διαβήματα καὶ δὲν θά θυοῖσθῃ ἐπὶ ματαίῳ τὰ γενικώτερα
συμφέροντα τοῦ ἔθνους εἰς τὴν ἰδιότροπον ἢ εἰς τὴν κακὴν
θέλησιν ὀλίγων ἀνθρώπων.

Διδὼν ἡ ἐκτιμῆσι κανεῖς τὰς συμφωνίας τῆς Ζυρίχης
 ὀφείλει νὰ τὰς τοποθετήσῃ μέσα εἰς τὴν σειράν τῶν γεγονό-
 των τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὴν πρόσφατον ἱστορίαν τῆς χώρας μας.

Ὁ μελετῶν τὴν ἱστορίαν τῶν νεωτέρων χρόνων τῆς πατρί-
 δος μας διαπιστώνει ὅτι ὁ Ἑλληνισμός ὁ ὅποῖος ἐξετείνετο
 ἀπὸ τοῦ Καυκάσου μέχρι τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἀπὸ τοῦ Πόντου μέ-
 χρι τῶν Ἰταλικῶν Νήων ὀλίγον κατ'ὀλίγον μὲ τὴν ἀνάπτυξιν
 νέων λαῶν καὶ νέων κρατῶν ἤρχισε νὰ περιορίζεται καὶ νὰ
 εἰς τὸ στενότερον χῶρον ὁ ὅποῖος ἀπετέλεσε
 ἀνέκαθεν τὴν ἀφετηρίαν ὧν τῆς τῶν ἐξορμήσεων.

Ἡ Ἑλλὰς συμμορφουμένη πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τῆς συγχρό-
 νου ~~ἱστορίας~~ ἱστορικῆς πραγματικότητος ἐγκατέλειπε τὴν
 λεγομένην μεγάλην ἰδέαν καὶ τὴν ἀντικατέστησε μὲ ἰδανικὰ
 τὰ ὅποια εἶναι σύμφωνα πρὸς τὰς σημερινὰς συνθήκας. Ἐνῷ
 ὅμως οὕτω ἐξηφανίζοντο ὅλα ἐκεῖνα τὰ τμήματα τοῦ Ἑλληνι-
 σμοῦ τὰ ὅποια ἦσαν πέραν αὐτοῦ τοῦ χώρου διὰ πρώτην φοράν
 σημειοῦται μία ἐξαίρεσις. Ἡ δημιουργία μιᾶς ἀνεξαρτήτου
 Κυπριακῆς πολιτείας μὲ προέχοντα Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα καὶ
 μὲ Ἑλληνικὴν ^{ἀλλὰ} λειοψύχην καὶ τοῦ πληθυσμοῦ/καὶ ὧν τῶν
 ὀργανισμῶν τῆς νέας πολιτείας.

Ἀφ' ἧς διεπιστάθη ἀπὸ ὅλους ὅσοι ἀντιμετωπίζουν τὰ
 πράγματα μὲ ἀδυστηρὰν ἀντικειμενικότητα ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῆς
 Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Κύπρου ἦτο ἀνέφικτος ἀπετέλει σωτήριον λυ-
 σιν. Ἡ δημιουργία μιᾶς τοιαύτης ἀνεξαρτήτου Κυπριακῆς πο-
 λιτείας ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς ὁποίας ἀντὶ νὰ ἐξαφανισθῇ θὰ
 διατηρηθῇ καὶ θὰ ἐνυμερῆσθαι ἓνα μέγα τμήμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.
 Αὐτὸ τὸ μέγα ἱστορικὸν γεγονός, ἡ δημιουργία μιᾶς δευτέρας
 μικρᾶς ἀλλὰ σπουδαίας ἐστίας Ἑλληνικῆς ζωῆς ἐν πλήρη συμφω-
 νίᾳ καὶ πρὸς ὁμοῦς ἐκείνους λαοὺς μὲ τοὺς ὁποίους μᾶς συν-

δούν μεγάλη πολιτική συμφέροντα αποτελεί ένα τερματισμό πολιτικών γεγονός το όποιον ενισχύει την 'Ελλάδα εις όλους τους διεθνείς οργανισμούς όπου θα συμπαρίσταται με αυτήν και η ανεξάρτητος Κυπριακή Πολιτεία.

Είναι λυπηρόν ότι το βασικόν τουτο γεγονός ή δημιουργία μιας ανεξαρτήτου Κυπριακής Πολιτείας πράγμα αποτελούν μίαν εύτυχη εξαίρεσιν μέσα εις την ιστορίαν του νεωτέρου 'Ελληνισμού δέν εκτιμπαται από εκείνους οι όποιοι κυρίως έχουν να όφελθούν εξ αυτής.

Είναι λυπηρόν ότι όπεσθουνοι διδ την τύχην των Κυπρίων άντί να βλέπουν από τας γενικώς γραμμάς και να εκτιμήσουν κατ'όξιν το μέγα όωρον της ανεξαρτησίας το όποιον τους προσφέρεται κατατρίβονται εις την κριτικήν των λεπτομερειών και θυσιάζουν τά οόσιδή εις αυτές τας λεπτομερείας. 'Αποτελεϊ λεπτομέρεια ολόκληρος ή συνταγματική ρύθμισις των σχέσεων των δύο Κοινοτήτων ένέπιον του μεγάλου γεγονότος της ίδρύσεως της Κυπριακής Πολιτείας. Κάθε καλοθελητής ήμπορεί να κώνη κριτική των λεπτομερειών και να ισχυρίζεται ότι το ένα ή το άλλο σημεϊον θα το ήθελε διατυπωμένον κατ'όλλον τρόπον ~~μια~~

'Αλλά μία τοιαύτη πολιτική πράξις ή όποια τερματίζει μίαν δραματικήν ~~αγρίων~~ της 'Ελληνικής ιστορίας κατ'έναν τρόπον ο όποιος πλαταίνει τους 'Ελληνικούς όρίζοντας και δημιουργεί δυνατότητας πολιτικές και διδ την 'Ελλάδα όλλα και διδ την εύημερίαν αυτού τουτου του Κυπριακού λαού. Μία τοιαύτη πολιτική πράξις δέν μεπῶται και δέν κρίνεται βάσει δευτερευουσών λεπτομερειών. Διότι είναι δευτερεύουσαι λεπτομέρειαι αι όφορῶσαι τας προνομίας της τουρκικής μειονότητος εφ'όσον ~~με~~ εις την Κύκρον ~~ε~~ επυτάνευσε πνεύμα συνεργασίας και καλής ~~κοινωνίας~~ θέλησεως αι λεπτομέρειαι αυτές ~~μια~~ δνα πῶσαν στιγμήν δύνανται να προσαρμοσθούν εις την δνάγκην των πραγμάτων ότε να λειτουργή ταχώς και όμαλως

τό πολίτευμα. Ἐάν ἀντιθέτως ὑπάρξῃ πνεῦμα δυσπιστίας καί
ἀνταγωνισμοῦ τότε βεβαίως αἱ λεπτομερεῖαι αὐταί δέν πρό-
κειται δοσὸν ἢ ποτε καί ἄν βελτιωθοῦν νά σῶσιν τήν κατάστασιν

Ἡ ἐξέταξις τῶν ἀποφάσεων τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος καί τῶν
συμφωνίας τῆς Συρίχης δέν εἶναι δυνατόν νά παρασυρθῇ εἰς
τήν Βυζαντινολογίαν τῶν λεπτομερειῶν. Ὁ δὲ κρίνῃ τήν δέξιν
τῆς λύσεως ἀπό τῆς γενικῆς καί βασικῆς τῆς γραμμῆς. Ἐφ' ὅσον
αὐταί ἀποτελοῦν τήν σημερινήν καλῆν δυνατὴν καί ἐφικτὴν λύ-
σιν ὅς προχωρήσῃ εὐθαρσῶς πρὸς τήν υἱοθέτησιν τῆς λύσεως
αὐτῆς.

ἀνέκαθεν τὴν ἀσφαλίαν τῶν τῶν ἐξορμήσεων.

Ἡ ἑλληνικὴ συμπεριφορὴ πρὸς τὴν ἐπιταγὴν τῆς συντη-
ροῦ ἱστορικῆς πραγματικότητος ἐγκυβόλλει τὴν
λεγομένην μεγάλην ἐλπίδα καί τὴν ἀντικειμενικὴν αἰσθητικὴν
τῆς ἀπορίας εἶναι σύμφωνα πρὸς τὴν σημερινὴν ἀσφάλειαν. Ἡ
δυστυχὴς ἐξέλιξις τῶν ἀποφάσεων τοῦ χρόνου εἰς πρῶτην ἐκείνην
σημαίνει μὴ ἐξελίξεις. Ἡ δημιουργία μιᾶς ἀνεξαρτήτου
Κυπριακῆς πολιτείας νά προέχοντα ἑλληνικὴν χαρακτῆρα καί
μὴ ἑλληνικὴν λειτουργίαν καί τοῦ κληρονομοῦ καί τῶν τῶν
ὁργανισμῶν τῆς νέας πολιτείας.

Ἀφ' ἧς διεκτιομένη ἀπὸ τῶν ὁσίων ἀντικειμενικῶν τῶν
πράγματα μὴ ἀδοκίμων ἀντικειμενικότητα εἰς τὴν ἐκείνην τῆς
ἑλληνικῆς ἐπὶ τῆς πόλεως ἔστω ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῆς συντη-
ροῦ. Ἡ δημιουργία μιᾶς τοιαύτης ἀνεξαρτήτου Κυπριακῆς πο-
λιτείας ἐντὶ τῶν πόλεων τῆς ἀπορίας ἀντὶ νά ἐξελιχθῇ ὅς
διατηρηθῇ καί ὅς ἐνταχθῇ ἐν μέρει τῆς τοῦ ἑλληνισμοῦ.
Ἀπὸ τῆς ἐκείνης ἱστορικῆς γεγονότος, ἡ δημιουργία μιᾶς δευτέρας
μικρῆς ἀλλὰ σπουδαίας ἐκείνης ἑλληνικῆς ζωῆς ἐν πόλει συμ-
νῇ καί πρὸς τὴν ἀνεξαρτήτως ἐκείνης λαοῦς μὴ τοῦς ἀποφύγετε

Ἡ Κύπρος εἶναι ἀπὸ σήμερον ἐλευθέρα. Στεφανώνονται οἱ σκληροὶ ἀγῶνες της. Οἱ ἀδελφοὶ Κύπριοι χειραφετούμενοι ἀπὸ τὸν ἀποικιακὸν ζυγὸν γίνονται πολῖται μιᾶς κυριαρχοῦ δημοκρατίας, ἡ ὁποία αὖριον θὰ ὑψώσῃ τὴν φωνὴν της εἰς τὰ ἠνωμένα Ἔθνη ἐν ἱσοτιμίᾳ μὲ ὅλα τὰ ἐλεύθερα Ἔθνη της Οἰκουμένης.

Διὰ τὴν φράσασθαι εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην χαρμόσημον ὥραν οἱ ὀλόκληρον τὸ ἔθνος ἐχρειάσθησαν θυσίαι αἵματος θυσίαι ὑλικαί, ἐχρειάσθησαν ὅλων τῶν Κυπρίων καὶ ὅλων τῶν Ἑλλήνων αἱ πολυτετεῖς προσπάθειαι.

Ἀλλὰ οὐκ εἶναι δυνατόν κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν τῶρα μάλιστα τοῦ δυνάμεθα, νὰ ἐκτιμήσωμεν μὲ ἀντικειμενικότητα τὰς τεραστίας δυσχερείας τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος, νὰ μὴ ἐξάρωμεν μαζί μὲ τοὺς ὠραίους ἀγῶνας τῶν Κυπρίων καὶ τὴν βαθεῖαν σύννεσιν, τὴν δευτέραν, καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα τοῦ Κωνσταντίνου Καραμανλῆ ὁ ὅποτος βαλλόμενος πανταχόθεν, ὑποκρινόμενος ἀπὸ τὴν ἄκραν ἀριστερὰν ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ ἀπὸ τὴν ἄκραν δεξιὰν ἐβδόσειν ἀκλόνητος εἰς τὸν ὁρὸν ὁρῶμον τὸν μόνον ὁρῶμον ὁ ὅποτος ἠδύνατο νὰ δαγγήσῃ εἰς τὴν καλλιτέραν ἐφικτὴν λύσιν, εἰς πέσμα ὅλων τῶν ὑποῶλων καὶ τῶν ἀνοήτων ἀντιδράσεων. -

Ἡ Ἑλλάς βέ τὸν Κυβερνήτην τῆς ἐπεκέλεσεν ἔν αντι τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ καθήκον της. Ἡ δὲ εἰς χεῖρας τῶν Κυπρίων ἐναποτίθεται ἡ τύχη τῆς καὶ τοῦ μέλλοντος. Εἰς αὐτοὺς ἀνήκει, ἂν πολιτευθῶν μὲ σύννεσιν μὲ πνεῦμα συνεργασίας πρὸς τὴν Τουρκικὴν μειονότητα καὶ

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης προσέφερεν εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν τὴν καλλιτέραν ἐφικτὴν ὑπὸ τῆς σημερινῆς πολιτικῆς συνθήκας λύσιν. Προσέφερεν ὅμως καὶ μίαν λύσιν αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν δίκαιαν καὶ καλὴν. Διότι δι' αὐτῆς πραγματοποιεῖται ὁ κυριώτερος σκοπὸς τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Οἱ Κύπριοι διὰ τῶν τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν ἀπαλλοτριοῦνται τοῦ ἀποικιακοῦ ζυγοῦ καὶ γίνονται πολῖται μιᾶς ἐλευθέρας καὶ κυριάρχου δημοκρατίας. ἂν παρεχόμεναι εἰς τὴν μειονότητα ἐγγυήσεις εἶναι καθαρῶς ἀμυντικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἀποβλέπουν ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς νήσου, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἐσθιμὸν μεταχειρίσιν καὶ τῆς μειονότητος ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν πλειοψηφίαν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠγωνίσθη ἐπὶ 5ετίαν. Παρέχεν ἀνεπιφύλακτον τὴν πολιτικὴν καὶ διπλωματικὴν συμπαράστασιν πρὸς τὸν ἀγωνιζόμενον Κυπριακὸν λαόν. Ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ἐβούλετο πολλὰ. Δὲν ἐδέχτοσε νὰ θέσῃ καὶ ἐν κινδύνῳ αὐτῆς ταύτην τὴν δοφίλειαν τῆς χώρας. Πολλὰκις ἐβούλετοσε εἰς τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα τὰ γενικώτερα συμφέροντα τῆς Ἑλλάδος καθὼς καὶ τὰ συμφέροντα ἄλλων πολυτίμων τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὅμως ἀνέκαθεν ἐδῆλωσεν ὅτι τὴν πολιτικὴν τῆς αὐτῆς συμπαράστασιν ὅθι τὴν παρῶσα μέχρι ἐκείνου τοῦ ὅρου πέραν τοῦ ὅπου τίθενται ἐν κινδύνῳ κατὰ τρόπον πλέον ἀπαρδεκτὸν τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ Ἑθνοῦ. Διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν γενικωτέρων αὐτοῦ συμφερόντων ἡ Κυβέρνησις ἔχει χαράξει μίαν πολιτικὴν τὴν ὁποῖαν ἄλλωστε ἐν ταῖς γενικαῖς γραμμαῖς συμπεριφέρονται ^{τὰ} περισσότερα κῶμα-
ματα τῆς χώρας ἐντὸς τοῦ καλλιοῦ αὐτῆς τῆς πολιτικῆς τίθε-
τοποθετεῖται
καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς συμπαράστασιν ὑπὲρ τῶν Κυπρίων

κόν ὅμως λαὸν παρέχει ἡ Κυβέρνησις τὴν διαφύλαξιν ἐπ'

καί ἀπό αὐτῆν τὴν πολιτικὴν προσδιορίζεται κατ' ἐνάγκην ἡ ἔκτασις καί ὁ τρόπος τῆς παρεχομένης συμπαράδοσης.

Ὅστω πολιτευθεῖσα ἡ Κυβέρνησις ἐπέτυχεν τὴν λύσιν τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης. Βεβαίως δὲν δύναται νὰ τὰς ἐπιβάλλῃ εἰς τὸν Κυπριακὸν λαόν ὁ ὁποῖος εἶναι ἐλευθερὸς νὰ τὰς ἀπορρίψῃ διότι αὐτὰς ρυθμίζει τὰς τῆς ἰδικῆς του πολιτικῆς ἀλλὰ ὅπως ἔχει ὁ ^{τὸ δικαίωμα} "Ελληνικὸς Κυπριακὸς λαὸς νὰ ρυθμίζῃ τὰ τῆς ἰδικῆς του πολιτικῆς ἔχει καί ^{ὁ ἄλλος} ἡ "Ελληνικὸς λαὸς τὸ δικαίωμα καί τὴν ὑποχρέωσιν διὰ τῆς ὑπευθύνου Κυβερνήσεως του νὰ ρυθμίζῃ τὴν ἰδικὴν του πολιτικὴν. "Ὅτι ἡδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ ὑπὲρ τῶν Κυπρίων διὰ αὐτῆς τῆς πολιτικῆς ἐντὸς τοῦ πλαισίου ἐπομένως τῶν γενικωτέρων ἐθνικῶν συμφερόντων ~~ἡ~~ αὐτὸ τὸ ἀπέδειξε παντὶ σθένει καί τὸ ἐπέτυχε διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης. Πέραν τοῦ σημείου αὐτοῦ ἡ συμπάρδοσις τῆς "Ελλάδος δὲν δύναται πλέον νὰ προσφέρῃ τίποτε περισσώτερον. Πέραν τῶν ὁρίων τὰ ὅποια προσδιορίζουν οἱ γενικώτεροι προσανατολισμοὶ τῆς "Ελλάδος ἡ "Ελληνικὴ Κυβέρνησις δὲν πρόκειται νὰ προχωρήσῃ. "Ὡς ἐπομένως πέραν τῶν ἐπιτευχθέντων δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ὅστω πρρευομένη περισσώτερον ἢ συμπάρδοσις σταματᾷ ἐκ τῶν πραγμάτων. Πέραν αὐτοῦ τοῦ ὁρίου οἱ Κύπριοι θὰ βαδίσουν μόνοι των.

Ἡμεῖς πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι τοῦτο

ὅτι ἡ ἡγεσία τῶν Κυπρίων παρασύρει τὸν Κυπριακὸν λαὸν πρὸς τραγικὰ ὀλισθήματα πρὸς ἐπικινδύνους περιπτώσεις καί πρὸς τὸν ἄγνωστον. Τὸ μόνον τὸ ὅποιον δύναμεθα νὰ πρᾶξωμεν εἶναι νὰ ἐπισημάνωμεν ^{αὐτοὺς} ~~ἡμᾶς~~ τοὺς κινδύνους ὥστε ^{κατ'} ~~ἡμᾶς~~ ὀλίγον χρόνον νὰ δύναται καί ὁ "Ελληνικὸς λαὸς καί ὁ Κυπριακὸς λαὸς νὰ κρίνουν ποῖοι τοὺς ὁδηγοῦν πρὸς τὴν ἀβεβαίαν λύσιν καί ὅπως τοὺς παρέσυρον πρὸς τὴν καταστροφὴν. Πρὸς τὸν "Ελληνικὸν λαὸν παρέχει ἡ Κυβέρνησις τὴν διαβεβαίωσιν ἐφ'

δσον αὐτῇ ἔχει τὴν εὐθύνην τῆς διαχειρίσεως τῶν πολιτικῶν πραγμάτων δὲν θά ἀφῆσιν τὴν χώραν νὰ παρασυρθῇ εἰς ἀπονειομένη διαβήματα καὶ δὲν θά θυοιδῶσι ἐπὶ ματαίῳ τὰ γενικότερα συμφέροντα τοῦ ἔθνους εἰς τὴν ἐκδιότρουσιν ἢ εἰς τὴν κακὴν ἐξελίξιν ὀλίγων ἀνθρώπων.

Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Οἱ Κύπριοι τῶν τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν ἀπαλλοτριούνται τοῦ ἀποικιακοῦ καὶ γίνονται πολῖται μὲς ἐλευθέρως καὶ κυριαρχοῦ δημοκρατίας. Αἱ παρεχόμεναι εἰς τὴν μειονότητα ἐγγυήσεις εἶναι καθαρῶς ἀμυντικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἀποβλέπουσι ἐπ' αὐτῆς εἰς τὴν διασφάλισιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς νήσου, ἐπ' αὐτῆς εἰς τὴν ἐκδιότρουσιν καὶ τῆς μειονότητας καὶ τὴν ἑλληνικὴν πλειοψηφίαν.

Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἠγωνίσθη καὶ θέλει. Πράγματι ἀνεκτιμήσαντες τὴν πολιτικὴν καὶ διπλωματικὴν συμπεριφορὰν πρὸς τὸν ἀγωνιζόμενον Κυπριακὸν λαόν. Τὰς τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ἐξουσίες πολλὰς. Ἄν ἐξέτασε νὰ τῶν καὶ ἐν κινδύνῳ αὐτῆς ταύτης τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας. Πολλοὶς ἐξουσίες εἰς τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα τὰ γενικότερα συμφέροντα τῆς ἑλληνικῆς καὶ τὰ συμφέροντα ἄλλων πολιτικῶν τμημάτων τοῦ ἑλληνικοῦ.

Ἡ ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ὅμως ἀνέκαθεν ἐξέλεγε ὅτι τὴν πολιτικὴν τῆς αὐτῆς συμπεριφορὰς ὅς τὴν παρέχευε μέχρι ἐκείνου τοῦ ὅρου πέραν τοῦ ὅπου τῶν ἐν κινδύνῳ καὶ τρόπον ἄλλον ἀπαρτίζοντες τὰ γενικότερα συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Διὰ τὴν ἐκδιότρουσιν τῶν γενικωτέρων αὐτοῦ συμφερόντων ἡ Κυβέρνησις ἔχει χαρτίζει μίαν πολιτικὴν τὴν ὅπου ἀλλοτε ἐν ταῖς γενικαῖς γραμμαῖς συμπεριφέρονται καὶ περισσότερα κατὰ τῆς χώρας ἐντός τοῦ παλαιοῦ αὐτῆς τῆς πολιτικῆς τῆς τοποθεταί. καὶ τὴν πολιτικὴν τῆς συμπεριφορὰς ὅπου τὸν Κυπρίων

Κατά τήν κρίσιμον αὐτήν στιγμήν τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος ὁ κ. Πρωθυπουργός αἰσθάνεται ὅτι ἔχει χρέος νά ἐπικοινωνήσῃ ἀπ' εὐθείας μαζί σου διὰ νά σέ ἐνημερώσῃ ἐπὶ τῶν ^{μεταξὺ} τελευταίων ἐξελιζομένων καί ἐξεφράζετο (μέ ^{μεταξὺ} δυσφορίαν διότι ὁ ἐν ἡδύνατο νά εὖρη τρόπον ἐπικοινωνίας. Προσεφέρθη νά ἐπιχειρήσῃ νά εὖρω τοιοῦτον τρόπον εἰς τὰς προσεχέας ἡμέρας καί τὸν παρεκάλεσα νά μοῦ διατυπώσῃ τὰς σκέψεις του ὥστε, δοθείσης εὐκαιρίας νά σοῦ τὰς διαβιβάσω, χωρίς φυσικά νά τοῦ ἀναφέρω περὶ τῆς τακτικῆς μας ἐπαφῆς.

Ὁ κ. Καραμανλῆς μοῦ ἐδήλωσε: "Θά ἐπεθύμουν νά γνωρίζῃ ὁ Ἀρχηγός ἐπακριβῶς τὰς σκέψεις αἱ ὁποῖαι μέ ἤγαγον νά προχωρήσω εἰς τήν συμφωνηθεῖσαν μετὰ τῶν Τούρκων λύσιν, ἀφοῦ ἐξήντησα ὅλα τὰ περιθώρια πρὸς βελτίωσίν της.

Ἐάν ὅθεν ἐπιτυγχάνετο ἡ λύσις αὕτῃ θά ἐφημβόζετο τὸ πολὺ μία λύσις προσωρινῆ τύπου λύσεως Μάκ Μίλλαν. Ἡ προσωρινῆ λύσις θά εἶχε ὡς φυσικὴν συνέπειαν τὴν συνέχισιν τοῦ μεταξὺ τῶν δύο ἐθνότητων ἀναγωνισμοῦ μέ ἀποτέλεσμα ἢ τὴν ἐπιβολὴν τῆς διχοτομήσεως ἢ τὴν αἱματηρὰν σύγκρουσιν Τουρκίας καί Ἑλλάδος, μὴ ἀποδεχομένης τὴν διχοτόμησιν. Αἱ ἐλπίδες μιᾶς καλλιτέρας λύσεως θά εἶχον μίαν ὅλως ἀπίθανον προϋπόθεσιν, τὴν ἐξασθενήσιν τῆς Τουρκίας. Ἀλλ' οἷοσδῆποτε καί ἂν ἦτο ὁ βαθμὸς ἐξασθενήσεως τῆς Τουρκίας θά ἦτο ἀδύνατον νά ἐπιτευχθῇ λύσις ἄνευ τῆς συμπράξεώς της καί συμμετοχῆς της (λόγῳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ Κων/πόλεως καί τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, ἀλλὰ ^{ἰδίᾳ} καί γενικώτερον λόγῳ τῆς ἰσορροπίας τῶν δυνάμεων ἢ ὅποια μέ τὴν δεδομένην προοπτικὴν οὐδεμία ἐπιτρέπει ἀμφιβολίαν. ^{ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ} ^{ὡς πρὸς τὴν Τουρκίαν.}

Ἡ προοπτικὴ ὅτι τὸ Ἐργατικὸν Κόμμα, ἐφ' ὅσον θά ἐκέρδιζεν τὰς ἐκλογάς, θά ἐφήρμοζεν τὴν λύσιν τῆς ανεξαρτησίας ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους ὅρους ἀπὸ τοὺς συμφωνηθέντας ἢ ἔτι πλέον

ἄλλην καλλιτέραν λύσιν, ὅν μοῦ φαίνεται ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς
 λογικῆς . Ἐν πρῶτοις εἶναι ὅπως ἀπέθανον ὅτι οἱ ἐργατι-
 κοὶ θὰ ἀνέστελλον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Σχεδίου Μὰκ Μίλλαν,
 τοῦ ὁποῦ οὐ θὰ εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἐφαρμογή. Οἱ ἐργατικοὶ ἐξ
 ἄλλου ἐρχόμενοι εἰς τὴν ἐξουσίαν, μὲ ὁσονδήποτε καλὰς δια-
 θέσεις, ὅν θὰ ἠδύναντο νὰ παραμερίσουν τὸν τουρκικὸν παρά-
 γοντα, παρὰ ὑπὸ τῆς ὅπως ἀπιδάνους προῦπο θέσεις τοῦ ἀνω-
 τέρω ἀνέφερα.

Ἐπειδὴ θὰ ἠδύν ντο τινες νὰ ὑποστηρίζουν ὅτι προκει-
 μένου περὶ ὀριστικῆς παραχωρίσεως ὠρισμένων δικαιωμάτων εἰς
 τὴν τουρκικὴν μειονότητα ὑπὸ καθεστῶς ανεξαρτησίας θὰ ἦτο
 προτιμητέα ἡ συνέχισις τοῦ σημερινοῦ ἀποικιακοῦ καθεστώ-
 τος ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι κάποτε εἰς τὸ μέλλον θὰ ἐμφανίζοντο
 εὐνοϊκώτεραι συνθήκαι διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅθι θὰ ἐφθανε ἡ
 ὥρα τῆς κάμφεως τῆς Τουρκίας, ἐπιθυμῶ νὰ ἐπισημάνω ὅτι μὴ
 τοιαύτη ἀποφίς παραγνωρίζει τοὺς τρομακτικοὺς κινδύνους
 τοὺς ὁποῦς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἀνεδέχετο ἡ Ἑλλὰς
 (ἐπιβολὴ τῆς λύσεως Μὰκ Μίλλαν/καὶ τελικῶς ὀριστικῆς λύσεως
 ἀγούσης πρὸς μίαν τριπλὴν συγκυριαρχίαν.

Ἐφ' ὅσον οὕτω ἡ πραγματικότης ἀποκλείει ἄλλας εὐνο-
 ικωτέρας ἐξερχεῖς πρέπει κατὰ λογικὴν ἀνάγκην νὰ δεχθώ-
 μεν ὅτι ἡ συμφωνηθεῖσα ἐν Ζυρίχῃ λύσις, εἶναι ἡ καλλιτέρα
 ἀπὸ τῆς δυνατῆς (ἐφικτῆς) . Ἡ Κύπρος ἀπαλλάσσεται ἀπὸ
 τὸν βρεττανικὸν ζυγόν, διότι ὁ μεγάλος ἡττημένος σήμερον
 εἶναι ἡ Μεγ. Βρετανία. Ἡ Μεγ. Βρετανία ἀποστρέφεται τὴν
 προσοχὴν τοῦ "Εὐρίου καὶ ἑαυτὴν", ἐκτίρησε τὰς ἐφ' ὧν
 τῆς εἰς ἀναρρίκτω καὶ ἐκτίρησε τὸν ἑαυτὴν, εἴτε
 τῇ προσοχῇ τῶν κατὰρρέοντων,

δ' αὐτό)

(3)

Ἀντι (νὰ κατατριβώμεθα εἰς τὴν κριτικὴν τῶν λεπτομερειῶν
τῆς συμφωνίας) πρέπει μὲ ἕναν εὐρύτερον τρόπον νὰ ἀντιμετωπώμεν τὸ θέμα.

Μετά ἀπὸ χιλιετηρίδας καταθωνεῖ ὁ Ἕλληνισμὸς τῆς Κύ-
πρου νὰ ἀπικτήσῃ κατὰ τρόπον σταθερὸν τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ

νὰ καταστῇ κυρίαρχον κράτος μέλος τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ ~~ἀνεξαρτητοῦ~~

ἐνδεχόμενος τοῦ ΝΑΤΟ, κράτος μὲ Ἕλληνικὸν χαρακτῆρα μὲ διεί-
κησιν ἢ ὅποια κατὰ 70 ο/ο θὰ εἶναι Ἑλληνική. Ἡ βύλησις τῆς

νέας αὐτῆς Κυπριακῆς Πολιτείας θὰ εἶναι Ἕλληνική καὶ ἐφ' ὅσον
(θὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς μειονότητος ἢ ἀποφασιστικῆς

δύναμις τῆς πολιτείας αὐτῆς θὰ ἀνήκῃ εἰς τοῦ Ἕλληνας τῆς
Κύπρου. Ὅτι οὐδένα εἰς τὴν ^{Τουρκικὴν} Ἕλληνικὴν μειονότητα ἔχει χα-
ρακτῆρα καθαρῶς ἀμυντικῶν (ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἀποτρέψῃ τὸ ἐν-

δεχόμενον ἢ Ἕλληνικὴ πλειοψηφία νὰ ~~πᾶν~~ μεταχειρισθῇ κατὰ τρό-
πον ἄνεσον καὶ ἄδικον τὴν τουρκικὴν μειονότητα. Ἡ μειοψηφία

δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ λάβῃ ἀποφάσεις ἔχει ὅμως πρὸς Πρоста-
σίαν τῆς ὑποστάσεώς της δύναμιν ἀναστασιακὴν ἢ καὶ ἀρνησικυ-
ρίας ^{ἐν} (καὶ εἰς τὴν ἀσκήσιν αὐτῆς)

ὅσα περιορισμένως πάντοτε περιπτώσεις εἰδικῶς καταναμαζο-
μένων καὶ αἱ ὁποῖαι σαφῶς ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἀποτροπὴν κατα-

χρήσεων τῆς πλειοψηφίας. Ὅτι παρεχωρήσῃ εἰς τὴν τουρκικὴν
μεινότητα δὲν δύναται νὰ χρησιμποιηθῇ οὔτε ἐναντίον τῶν

Ἑλλήνων Κυπρίων οὔτε ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἀκριβῶς διεί-
τι αἱ παρεχωρηθεῖσαι ἐγγυήσεις εἰς τὴν Τουρκικὴν μειονότητα

εἶναι ἐν τῇ οὐσίᾳ ἀμυντικοῦ χαρακτῆρος, δὲν ὑπῆρχαν ἰσχυροί
λόγοι νὰ τ' ἐρνηθώμεν, χωρὶς νὰ γεννήσωμεν εὐλόγως τὴν ὑπό-

νοισιν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐδικῆς μας πλευρᾶς δὲν ὑπάρχει καλὴ πείσις
κατὰ τὴν κατάρτησιν τῆς συμφωνίας.

Ἡ ὑπὸ καὶ στρατηγὸν ^{ἐν} ~~ἐν~~ ἀποφασιστικῶς ἐν ἀποφασιστικῶς
εἰς τὴν στρατιωτικὴν τὴν συμμαχίαν Ἑλλάδος Τουρκίας

+ εἰς τὸν κοινὸν
τῆς κοινῆς αὐτῆς
ἐκφράσεως ὑποστάσεως
τῆς κοινῆς αὐτῆς
καὶ τῆς αὐτῆς

Γενεὶ 22/10/60
ἡμερᾶς 22/10/60
ὡς ἀποφασιστικῶς

Βεβαίως υπάρχει και ως κίνδυνος καταχρήσεως εις την άσκησην του δικαιώματος της άνησιкурίας, άλλ έκτος του ότι είναι περιωρισμέ- νο, λόγω του περιορισμού των περιπτώσεω^ν κατ' ός όποιος δόναται ά άσκηθη πρέπει ν' άφηθ^η ύπ' όψιν ότι δεν υπάρχει καλίτευμα εις τό ποινον ύπαρχόντων θεσμών που ποχουρώνουν την μειονότητα, δεν θα ήδύναντο οι θεσμοί αυτοί νά γίνουν άφορμή καταχρήσεων, αν προ-

γεγενημένος ή εις άλλους κατακτητικούς σκοπούς.

Το μόνον όραμα είναι και αυτό ή όχημα
Εγγυημένη φρεσφύλας έδρεύοντα εν Κύπρω όα
εγγράφη εις τον όραματιμωτό τόπος τ^ην ούραχίαν
Εμφατος - Τουρμιας

εύρίσκεται και ό κύριον ήγον εις τάς χείρας των "Ελλήνων Κυ-
πρίων και ότι έκείναι έκείνην την και είληψη όι "θεσιν
πρός συνεργασίαν όλων των κατοίκων -ης. Έχω ήδη λόγον νά

πιστεύω ότι αυτό τό πνεύμα συνεργασίας θα τό εύρωμεν από τουρ-
κικής πλευράς. Αλλά και εν τ^ην ενόψει ήφην όα έκείνα
χρήση, έα τοι συμπαράτα, όπως συνεργασίας.

Έχετικώς έπίθυμω νά υποστηρίξω ότι έξ ές υ' προς τόν
φόβον και την δυσπιστίαν των Τούρκων έναντι του όπερέχοντος
"Ελληνικού παράγοντος είναι και ό φόβος των από τ^ην εν Κύπρω
κομμουνισμόν ιδέωσ όπ' ής θα εύρίσκεται, εις έλευθερίαν και συνε-
χή έπικοινωνίαν μέ τούς κομμουνιστάς της έλευθερίας "Ελλάδος.

Ο κ. Καρμανλής παρακαλεί τον "Αρχηγόν νά μή σκευ-
νά έκφέρη δημοσία τ'ς άπόψεις του περίν σταθμίσιν. Έπως πέντοτε
έλλωστε το έκρεζε μέχρι τούδε, όπως τ'ς πλευράς του δυσχερε-
στάτου αυτού ζητήματος. "Ας έχω ύπ' όψιν τον ότι ή όδοτεον
αδεις εν διατηρήσουν οι έθνικόνοντες "Ελληνες της Κύπρου
την ένότητα των, εν ή ήγεσία δέν παραιορ^η από την "Εθνικήν
κατέρα των έριδων και των έλκωμένων ενόψει δημοκρατίας πολλός

καὶ Κύπρου, τὴν ὅποιαν θεωρῶ χρήσιμον καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα
ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς νέας Κυπριακῆς Πολιτείας ἔναν-
τι ποικίλων κινδύνων καὶ προπαθειῶν διεισδύσεως αἱ ὁποῖαι
θα ἀνακύβουν εὐθὺς ὡς ~~μὴ~~ Κύπρος καταστῇ ἀνεξάρτητος χώρα.
Θὰ ἴητο πάντως πλανητὴ νὰ νομισθῇ ὅτι τὸ στρατηγικὸν τοῦτο μὲ
τὰς ἐλαχίστας ^{ἡμικίνας} δυνάμεις του ἀποβλεπε εἰς τὴν δημιουργίαν προ-
γεφυρώματος ἢ εἰς ἄλλους κατακτητικoὺς σκοποὺς.

Εἴη δὲ βέβαιον ὅτι ὁ Ἄρχηγος
Ὅταν ἐγκαταλείψωμεν τὰς μικρολογίας καὶ ἐξετάσωμεν ὅπως
μέχρι τοῦ
πάντοτε τὸ ἔπραξε *καὶ ὁ Ἄρχηγος* ἀφ' ὕψηλου τὸ πρόβλημά *μας*
ἐμφανίσει τὴν νέαν
καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας *ὅσα εἰσὶν ὁμοῦ*
δύναται *ἀπὸ τοῦ* βασιμῶς
νὰ ὑποστηρῇ *καὶ* ὅτι ἡ εὐμερία τῆς νέας Κυπριακῆς Πολιτείας
εὐρίσκεται κατὰ κύριον λόγον εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων Κυ-
πρίων καὶ ὅτι ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν τιμίαν καὶ εἰληρικὴν δι' ἑσιν
πρὸς συνεργασίαν ὄλων τῶν κατοίκων τῆς. Ἐχω κάθε λόγον νὰ
πιστεῦω ὅτι αὐτὸ τὸ πνεῦμα συνεργασίας θὰ τὸ εὐρωμεν ἀπὸ τουρ-
κικῆς πλευρᾶς. *Ἀρρὰ καὶ ἐν αὐτῇ ἐνέλει γρηφί, ἔχοντες ἐπὶ ἐξέτα-
σιν, ἐκείνοι τοὺς ἀνδράς οἵον συνεργάσεις.*

Σχετικῶς ἐπιθυμῶ νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι ἐξ ἔσθ' ὑπὲρ τὸν
φόβον καὶ τὴν δυσπιστίαν τῶν Τούρκων ἔναντι τοῦ ὑπερέχοντος
Ἑλληνικοῦ παράγοντος εἶναι καὶ ὁ φόβος τῶν ἀπὸ τὸν ἐν Κύπρῳ
κομμουνισμόν ἰδίως ἀφ' ἧς θὰ εὐρίσκεται εἰς ἐλευθερίαν καὶ συνε-
χῇ ἐπικοινωνίαν μὲ τοὺς κομμουνιστὰς τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Καραμανλῆς παρακαλεῖ τὸν Ἀρχηγόν νὰ μὴ σπένῃ
νὰ ἐκφέρῃ δημοσίᾳ τ' ἐς ἀπόψεις του πρὶν σταθμίση, ὅπως πάντοτε
ἄλλωστε το ἔπραξε μέχρι τοῦδε, ὅλας τ' ἐς πλευρὰς τοῦ δυσχερε-
στάτου αὐτοῦ ζητήματος. Ἄρ' ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἡ δοθεῖσα
λύσις, ἂν διατηρήσουν οἱ ἐθνικόφρονες Ἕλληνες τῆς Κύπρου
τὴν ἐνότητα των, ἂν ἡ ἡγεσία δέν παρασυρθῇ ἀπὸ τὴν Ἑθνικὴν
κατὰ τῶν ἑριδῶν καὶ τῶν διχασμῶν ἀνοίγει προοπτικὰς πολλὰς

Ὁ κ. Καρμανλίκης μου ἐπέλεξε "ὅτι ἐκασθόντων καὶ γεννηθῶν

δ' Ἀρχηγός Ἐπακλεισθῶς τῶν αἰ δόξαι μὲ ἤγαγον καὶ ἀπο-

-6-

χωθῶν εἰς τὴν συμφωνηθέντων μετὰ τῶν Τούρκων ἀδελφείᾳ, ἡ δὲ
εὐτυχίας καὶ προκοπῆς διὰ τὴν πολυπαθὴ κήσον καὶ ὑπὲρ τῶν σκο-
πῶν δι' τοὺς ὁποίους ὁ Ἀρχηγός ἠγωνίσθη. Ὁ ἀγὼν τῆς ΒΟΚΑ
ὅταν δὲν ἐκτελεσθῆτο ἡ ἀδελφεία αὐτῇ δὲ ἐνταυτοῦ τὸ π-
ὐπῆρξε ἀγὼν τῆς ~~ΒΟΚΑ~~, ἐλευθερίας, ἀγὼν ἀνίσως καὶ
σκληρὸς ἀγὼν τοῦ Δαυτὸ κατὰ τοῦ Γολιδᾶ ὁ ὁποῖος ἦδη κατεσχυ-
μένους ἐγκαταλείπει τὸ πεδῖον τῆς μάχης ἐξαναγκασθεὶς καὶ ἀπο-
δῶσθαι τὴν ἐλευθερίαν τῆς εἰς τὴν Κυπριακὴν γῆν. *Ὅταν ὁ*

Γολιδᾶς ἀπὸ τῆν ἐλευθερίαν ἠρτίσθῃ. —

ἀλλ' ὁποῖος μὲ ἀποδεχόμενος τὴν διχοτομίαν. Αἱ ἐκείθεν μετὰ καλ-
λιτέρας ἀδελφείας δὲ εἶχον μίαν ἑλπίδα ἀντιθέσιν, τὴν
ἐκασθόντων τῆς Τουρκίας. Ἀλλ' οἰσοδόκοντα καὶ ἐν ἦτο ὁ βασιλεὺς
ἐκασθόντων τῆς Τουρκίας δὲ ἦτο ἀδελφόντων καὶ ἐκτελεσθῶν ἀδελφείας
ἐνεῦ τῆς συμπεριφορῆς τῆς καὶ συμμετοχῆς τῆς *ἀδελφείας* τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ Κων/πόλεως καὶ τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, ἀλλὰ καὶ γενικώ-
τερον λόγῳ τῆς ἰσορροπίας τῶν ἀνδρῶν ἡ ὁποία μὲ τὴν δεδο-
μένην προοπτικὴν οὐδεὶς ἐπιτελεῖ ἀμφιβολίαν *ὅτι ἡ ἀντιθέσις*
τῶν αἰ. Ἡ προοπτικὴ εἶναι τὸ Ἑσπριακὸν Κόμμα, ἐφ' ὅσον δὲ ἐλπί-
διζεν τῆς ἐκλογῆς, δὲ ἐφ' ὅσον τὴν ἀδελφείαν τῆς ἀντιθέσεως
ὕπὸ ἐξουσιαστικῶν δυνάμεων ἀπὸ τοὺς συμφωνηθέντας ἡ εἶναι καὶ ἐν

ἐκασθόντων τῆς Τουρκίας, Ἀλλ' οἰσοδόκοντα καὶ ἐν ἦτο ὁ βασιλεὺς
ἐκασθόντων τῆς Τουρκίας δὲ ἦτο ἀδελφόντων καὶ ἐκτελεσθῶν ἀδελφείας
ἐνεῦ τῆς συμπεριφορῆς τῆς καὶ συμμετοχῆς τῆς *ἀδελφείας* τοῦ Ἑλληνι-
σμοῦ Κων/πόλεως καὶ τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, ἀλλὰ *(καὶ γενικώ-
τερον λόγῳ τῆς ἰσορροπίας τῶν ἀνδρῶν ἡ ὁποία μὲ τὴν δεδο-
μένην προοπτικὴν οὐδεὶς ἐπιτελεῖ ἀμφιβολίαν ὅτι ἡ ἀντιθέσις*

τῶν αἰ. Ἡ προοπτικὴ εἶναι τὸ Ἑσπριακὸν Κόμμα, ἐφ' ὅσον δὲ ἐλπί-
διζεν τῆς ἐκλογῆς, δὲ ἐφ' ὅσον τὴν ἀδελφείαν τῆς ἀντιθέσεως
ὕπὸ ἐξουσιαστικῶν δυνάμεων ἀπὸ τοὺς συμφωνηθέντας ἡ εἶναι καὶ ἐν

Ὁ κ. Καραμανλῆς μοῦ ἐδήλωσε "θὰ ἐπεθόμουν νά γνωρίζῃ

[77]

ὁ Ἀρχηγός ἐπακριβῶς τὰς σκῆψεις αἱ ὁποῖαι μέ ἤγαγον νά προχωρήσω εἰς τὴν συμφωνηθεῖσαν μετὰ τῶν Τουρκῶν λύσιν, ἀφοῦ ἐξήνησα ὅλα τὰ περιθώρια πρὸς βελτίωσίν της.

Ἐάν δὲν ἐπιτυχάνετο ἡ λύσις αὕτη θὰ ἐφημερίζετο τὸ πρῶτον μὲν λύσις προσωρινῆ τύπου λύσεως Μάκ Μίλλαν. Ἡ προσωρινὴ λύσις θὰ εἶχε ὡς φυσικὴν συνέπειαν τὴν συνέχισιν τοῦ μεταξὺ τῶν δύο ἐθνότητων ἀσφαγνισμοῦ μὲ ἀποτέλεσμα ἢ τὴν ἐπιβολὴν τῆς διχοτομήσεως ἢ τὴν αἱματηρὰν σύγκρουσιν Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος, μὴ ἀποδεχομένης τὴν διχοτόμησιν. Αἱ ἐλπίδες μίᾳς καλλιτέρας λύσεως θὰ εἶχον μίαν ὅπως ἀπείθανον προϋπόθεσιν, τὴν ἐξασθένησιν τῆς Τουρκίας. Ἀλλ' οἷοσδήποτε καὶ ἂν ἦτο ὁ βαθμὸς ἐξασθενήσεως τῆς Τουρκίας θὰ ἦτο ἀδύνατον νά ἐπιτευχθῇ λύσις ἄνευ τῆς συμπράξεώς της καὶ συμμετοχῆς της ^{ἐξ ἑαυτῆς} λόγῳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ Κων/πόλεως καὶ τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, ἀλλὰ ^{ἰδίᾳ} καὶ γενικώτερον λόγῳ τῆς ἰσορροπίας τῶν Δυνάμεων ἡ ὁποία μέ τὴν δεδομένην προοπτικὴν οὐδεμία ἐπιτρέπει ἀμφιβολίαν ^{ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ} ^{αὐτοῦ τοῦ Οἴκου τοῦ Πατριαρχείου} Ἡ προοπτικὴ ὅτι τὸ Ἐργατικὸν Κόμμα, ἐφ' ὅσον θὰ ἐκείριζε τὰς ἐκλογάς, θὰ ἐφῆρμοζεν τὴν λύσιν τῆς ανεξαρτησίας ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους ὅρους ἀπὸ τοὺς συμφωνηθέντας ἢ ἔτι πλέον

καλλιτέρας λύσεως θὰ εἶχον μίαν ὅπως ἀπείθανον προϋπόθεσιν, τὴν ἐξασθένησιν τῆς Τουρκίας.

"Οτι πᾶσα ἄλλη λύσις ἢ ἐξελίξις θά ἦτο χειροτέρα ἀπὸ τῆν χαραχθεῖσαν ἐν Ζυρίχῃ τῆς τρικλῆς συγκυριαίας. Καὶ τέλος ἐγκαταλείπει καὶ αὐτὴν τὴν ὁδὸν καὶ εἰσέρχεται τὴν ὁδὸν τῆς αἰ-
 'Εάν δὲν συνεφωνούσαμεν μετὰ τῆς Τουρκίας θά ἐφηρμόζετο καὶ μονοπλευρῶς τὸ σχέδιον Μάκ Μίλλαν. ἢ συνόλῳ τῆς μειονότητος τῆς.

θά ἐσυνεχίζετο ὁ ἐνοπλος πόλεμος μὲ τοὺς βρεττανικοὺς ἀλλὰ καὶ τοὺς τουρκοὺς. καὶ ὑπάρχει ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ τῆς ἐπιβληθῇ ὁπο-

χρήσις καὶ πέραν αὐτῆς τὴν ὁδὸν, ἢ ὁποῖα εἶχε καὶ τὴν θά ἠυξάνετο ἢ διαμείνη μὲ τοὺς τουρκοὺς καὶ ἐν Κύπρῳ - ἀλλὰ καὶ μὲ ἐνδεχομένης ἐπιπλοκῆς εἰς βάρος τοῦ 'Ελληνισμοῦ Κων-
 σταντινουπόλεως. τὸ 'Εργατικὸν κόμμα θά ἤρπαιετο εἰς τὴν τουρ-

κίαν καὶ αὐτὰ ποὺ τῆς ἀνεγνώριζαμεν ἐν Ζυρίχῃ καὶ θά παρε-
 'Αλλὰ καὶ ἂν δὲν ἐφηρμόζετο τὸ σχέδιον Μάκ Μίλλαν θά διετη-
 ρεῖτο τὸ ἀποικιακὸν καθεστῶς τῆς Μ. Βρεττανίας ἐφαρμοζούσης
 μὲ τὰς δυνατότερας συνεπείας τὴν πολιτικὴν τοῦ διαίρει καὶ βασίλευε

νάντο νὰ τὸ ἀναίρουν ἂν εἶχε ἀπὸ τουρκικῆς πλευρῆς ἔρχοιεν
 Πᾶσα προσωρινὴ λύσις θά συνετήρει ζωντανὸν τὸν ἀνταγωνισμὸν
 τουρκικῶν - 'Ελλήνων ἐν ὅφει προπαρασκευῆς τῆς ὀριστικῆς λύσεως.

'Εάν 'Ελληνες καὶ Τούρκοι δὲν συνεφώνουν οἱ ἔργατικοί θά προ-
 ὀδεύει λύσις εἴτε προσωρινὴ εἴτε ὀριστικὴ δὲν θά ἦτο δυνατόν
 νὰ γίνῃ μὲ παραγνώρισιν τοῦ τουρκικοῦ παρῳγοντος ('Ἡ ἐπικλη-
 σις τῶν ἀρθρῶν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης δὲν ἀνατρέπει μίαν
 ἀδύνατον πραγματικότητα).

Συμπέρασμα: Καμία ἐξελίξις καλλίτερα ἀπὸ τὴν διαγραφθεῖσαν
 'Ακόμη καὶ ἂν ἐμειοῦτο τὸ κύρος τοῦ τουρκικοῦ παρῳγοντος, πο-
 τέ δὲν θά ἐμειοῦτο τόσον ποτε νὰ μὴν ἐπιτύχῃ κάποιαν συμμε-
 τοχὴν ἀποφασιστικῆς σημασίας εἰς τὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ.

'Ἡ Τουρκία ἐζήτησε ἀρχικῶς τὴν ἀπόδοσιν τῆς Κύπρου.

"Υστερα θὰ συμβιβαστικὴν λύσιν ἐπρότεινε τὴν διχοτόμησιν

μέ βάσιν τήν εφαρμογήν τῆς πλήρους εφαρμογῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως ὕστερα ἐδέχθη τήν λύσιν τῆς τριπλῆς συγκυριαρχίας. Καί τέλος ἐγκατέλειψε καί αὐτήν τήν θέσιν καί ἐδέχθη τήν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας μέ βάσιν δημοκρατίαν μέ Ἑλληνικήν πλειοψηφίαν καί μέ ἐγγυήσεις πραγματικῶς διδῆναι τήν μὴ σύνθλιψιν τῆς μειονότητος τῆς.

Ὁδδεμία προοπτική ὑπάρχει ὅτι ἦτο δυνατόν νά τῆς ἐπιβληθῇ ὅπο-
χέρησις καί πέραν αὐτῆν τήν θέσιν, ἡ ὅποια ἔχει καί τήν
λογικὴν θεμελίωσιν τῆς.

Ἡ προσδοκία ὅτι τὸ Ἑργατικὸν Κόμμα θά ἡρνεῖτο εἰς τήν Τουρ-
κίαν καί αὐτὰ πού τῆς ἀνεγνωρίσαμεν ἐν Ζυρίχῃ καί θά παρεμ-
ριζε τήν δέξιαις τῆς Τουρκίας ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Κύπρου νά
μὴν καταλήξῃ εἰς ἔννοιαν ἢ εἰς ὑποδούλωσιν τῆς μειονότητος
εἶναι ἀφελής. Ἐκτός τοῦ ὅτι τὸ σχέδιον Μάκ Μίλλαν δέν θά ἡδύ-
ναντο νά τὸ ἀναιρέσουν ἂν εἶχε ἀπὸ τουρκικῆς πλευρᾶς ἀρχίσεν
ἡ εφαρμογή του, δέν ἔχουν κανένα λόγον νά συγκρουσθοῦν μέ
τοὺς τουρκοὺς ἐπὶ βάσεως μάλιστα λίαν δοθενοῦς.

Ἐάν Ἕλληνες καί Τοῦρκοι δέν συνενθῶνουν οἱ ἐργατικοί θά προσε-
πάθουν νά κρατήσουν ὅπως οἱ συντηρητικοί, τὴν
ἐρίδα μεταξὺ τῶν δύο κοινοτήτων διδῆναι νά κρατήσουν ὅσον τὸ δυνα-
τὸν περισσότερα διδῆναι τήν Ἀγγλίαν.

Συμπέρασμα: Καμμία ἐξελίξις καλλιτέρα ἀπὸ τὴν διαγραφένσαν
ἐν Ζυρίχῃ δέν ἦτο καὶ πιθανή.

Ἀλλὰ ἤδη ἐξεταστέον τὸ περιεχόμενον τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης
Κύπρος, ἡ ὅποια συμβολικὴ, συμβολίζουσα τὴν συμφωνίαν
Κύπρος ἀνεξαρτητος χώρα - μετὰ χιλιετηρίδας - μέλος ΟΗΕ, ΝΑΤΟ

- 'Εάν λόγω συνθέσεως πληθυσμού όρισμένα παραχωρήσεις προς μειονότητα ή προνομία, τοῦτο ἀποτελεῖ λεπτομέρεια τήν ὅποیان ὀφείλομεν νά παραβλέψωμεν ἐνώπιον βασικοῦ ἐπιτεύγματος .

Παραχωρήσεις προς μειονότητα ἔχουν ἀμυντικόν χαρακτήρα (μέσα ἀμύνης κατὰ τοῦ κινδύνου νά τήν συνθλίψῃ ἡ Ἑλλην. πλειοψηφία).

Διὰ τῶν παραχωρηθέντων προνομίων δέν ἀποκτᾷ τήν εὐχέρειαν ἡ Τουρκική μειονότης νά ἐπιβάλῃ τήν ἰδικήν της θέλησιν - ἡ ἀλλὰ μόνον εἰς εἰδικῶς κατονομαζόμενας περιπτώσεις νά ἀποτρέπῃ ἀποφάσεις θυαμμένας νά τήν θέσουν εἰς ἥσσαν μοῖραν ἐναντί τῆς πλειοψηφίας ἢ νά θέσουν ἐν κινδύνῳ τήν ἀσφάλειαν τῆς Τουρκίας.

Ἡ κατάχρησις τοῦ δικαιώματος τῆς ἀρνησικυρίας θά εἶχε μόνον μίαν δυνατόν αἰτίαν, τήν θέλησιν τῆς Τουρκίας νά δημιουργήσῃ χάος ἐν Κύπρῳ. Ἀλλά τοῦτο θά ἐδωκεναιολογεῖτο μόνον ἂν ἤλπιζε ἡ Τουρκία νά ἀναβιώσῃ ἡ ἰδέα τῆς διχοτομήσεως ὅποτε ὅμως θά ἀνεβίβου καί ἡ ἰδέα τῆς Ἑνώσεως.

Δέν εἶναι σοβαρόν νά ὑποστηρίζεται ὅτι εἰς τοῦτο ἔχει συμφέρον νά ἀποβλέψῃ ἡ Τουρκία.

Πάντως ἐάν ὑπῆρχον σοβαραί πιθανότητες ὅτι εἰς τό μέλλον θά ἠδύνατο ἡ Τουρκία νά ἀνακτήσῃ τοιαύτην δύναμιν, τότε κατ'ἐξοχήν θά εἶχε συμφέρον ἡ Ἑλλάς νά δεχθῇ τήν σημερινήν λύσιν, ἡ ὅποια ὁπωσδήποτε δεσμεύει τοὺς τούρκους.

Ἐν κοινόν στρατηγεῖον τῶν τριῶν χωρῶν δέν ἰδρύετο τυχόν ἐν Κύπρῳ, θά ἦτο πρᾶξις συμβολική, συμβολίζουσα τόν συμμαχικόν δεσμόν τῶν τριῶν χωρῶν. θά ἦτο αὐτόχρονα ἀποτεῖον νά ὑποστη-

ριχθῇ ὅτι ὀλίγοι τοῦρκοι πλαττωμένοι ἀπὸ μεγαλειτερον δριθμόν
Ἑλλήνων σφατιωτῶν δημιουργοῦν οἰανδήποτε ἀπειλὴν.

Ὡς πρὸς βρεττανικὰς βόσεις.

Ὅλαι αἱ Ἑλλην. κυβερνήσεις ἀνεγνώρισαν εἰς τὴν Μεγ. Βρεττανίαν τὸ δικαίωμα νὰ κρατήσουν βόσεις ἐν Κύπρῳ. Μόνον οἱ κομμουνιστὰὶ τὸ ἠρνοῦντο διὰ λόγους γενικωτέρας πολιτικῆς. Δὲν εἶναι σοβαρὸν νὰ συζητῆται ἢ ἡ νομικὴ μορφή ὅφ' ἦν ὅδ' ἐνέμεται ἡ Μεγ. Βρεττανία τὰ ὀλίγα στρέμματα ποῦ ὅδ' ἀποτελοῦν τὰς βόσεις.

Εἰς τὴν ἐποχὴν μας καθ' ἣν ἡ ἔννοια τῆς κυριαρχίας εἶναι ἀπρηχαιωμένη, τὸ νὰ συζητοῦμεν, ἂν οἱ βρεττανοὶ ὅδ' εἶναι κύριοι

οἱ μισθωτὰὶ τῶν βόσεων δὲν εἶναι σοβαρὸν.

Με βαθυτάτην συγκίνησιν ἐδέχθην μέσῳ κοινῶν φίλων, τὰς εὐλογίας σας καί τοὺς φιλόφρονας διὰ τὸ προσωπὸν μου λόγους σας. Προερχόμενοι ἀπὸ τὴν Κεφαλὴν τῆς Ὁρθοδόξιας με πληροῦν θάρρους διὰ νὰ συνεχίσω ^{επιλύω} ~~ἐκπληρῶν~~ τὸ βαρὺ μου ἔργον με ὅσῃ δύναμιν μοί ἐπιτρέπει ὁ Παντάτορος Θεός.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ δοθεῖσα εἰς τὸ μέγα ἔθνικόν μας θέμα τῆς Κύπρου λύσεις εἶναι ἡ καλλιτέρα ἐξ ἐκείνων τὰς ^{διότι} ὁποίας ἠδυνάμεθα νὰ δώσωμεν. Ὅχι μόνον ~~καὶ~~ ^{διότι} ὑπάρχει τὸ μέγα ἀγαθὸν τῆς ἐλευθερίας εἰς τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἐξευρέθη ^{ἐν} καὶ ἐπραγματοποιήθη τῇ συνεργασίᾳ τῆς φίλης καὶ συμμάχου Τουρκίας ^{οἱ} καὶ μετὰ τῆς ὁποίας δεσμοὶ ἐπιβάλλεται νὰ καταστοῦν ὅσον τὸ δυνατόν στενωτέρω. Ἐπὶ τῆς στενῆς ἄλλωτε ταύτης συνεργασίας ἐθεμελιώσαμεν καὶ τὴν ἐν τῇ νήσῳ ἀδελφικὴν συμβῶσιν τῶν δύο Κοινοτήτων, ἵνα δι' αὐτῆς ὁδηγηθῇ ὁ τόσος δοκιμασθεὶς Κυπριακὸς λαὸς ^{ὡς ἐν ἀπὸ τοῦ} πρὸς ἕνα εὐτυχέστερον μέλλον.

Με τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν θὰ ἐπεθύμουν νὰ οἶς διαβεβαιώσω ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις παρακολουθεῖ με βαθυτάτην στοργὴν τὴν ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς φίλης Τουρκικῆς Δημοκρατίας διαβῶσιν ὅλων τῶν ὁμοεθνικῶν μας ^{τῶν} ~~καὶ~~ συνδεομένων τόσον στενῶς με τὰς πνευματικὰς καὶ οἰκογενειακὰς παραδόσεις τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων. ~~ἔ~~

Ἡθελον ἐπίσης νὰ οἶς διαβεβαιώσω ὅτι παραμένει δι' ἡμᾶς πάντοτε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὁ φωτεινὸς φῶρος ὅλων τῶν Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν οἱ ὁποῖοι με εὐλόβειαν πάντοτε ^{προσβλέπουν πρὸς αὐτό, ὡς πρὸς} ~~ἀναμνησκόμενοι~~ τὴν εἰς τοὺς αἰῶνας θεμελιωμένην θρησκευτικὴν του ἡγεσίαν.

~~ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ~~

θεωρῶ πρὸς τούτοις κατάλληλον τὴν στιγμήν ^{διὰ} νά σᾶς
υπομνήσω ὅτι οἱ ~~ἑσμεῖς~~ ^{ἐμεῖς} ἀγῶνες τοῦ εἵδους αὐτοῦ ἢ δέν
ἀναλαμβάνονται, ἢ, ὅταν ἀναλαμβάνονται, πρέπει οἱ ἀγωνισταί ^{λέν}
νά εἶναι ἔτοιμοι νά ἀντιμετωπίσουν δοκιμασίας καί νά
εἶναι ὀπλισμένοι μέ ἀντοχήν καί ὑπομονήν.

Εἶναι ἀνάγκη ^{ἀντὶ τούτου} (νά ἔχετε πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι πρέπει
κατά τὴν διάρκεια τοῦ σκληροῦ ἀγῶνος νά διατηρηθῇ μέχρι
τέλους ἀρραγὲς τὸ μέτωπον τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος καί τῆς
Κύπρου, διὰ νά κερδισθῇ ἡ νίκη καί νά δικαιωθῇ ὁ ἀγὼν
καί αἱ θυσίαι τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

~~Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ~~

Τοῦτο πᾶν τοῦτο ^{ἐστὶν} ~~ἐστὶν~~ τοῦτο
για

ΣΧΕΔΙΟΝ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

" Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν.

Ἡ Κυπριακὴ ὑπόθεσις εἰσῆλθεν εἰς νέαν φάσιν δυσχερείων καὶ κινδύνων. Ἡ ἐγκατάστασις εἰς τὴν Ἑύκρον ἀντιπροσώπου τῆς Τουρκίας καὶ ἡ συμμετοχὴ αὐτοῦ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς νήσου μαρτυροῦν ὅτι, παρὰ τὰς ἰδικὰς μας ἐντόνους καὶ ἀλλεκαλλήλους προειδοποιήσεις πρὸς τὸ Λονδὶνον καὶ ἀλλοῦ, ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις προχωρεῖ εἰς τὴν ἀφρονῶς περιπέτειαν τῆς μονομεροῦς ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου (Μάκ Μίλλαν) ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ πληθυσμοῦ.

Τὴν τροπὴν αὐτὴν τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως, ἡ ὁποῖα ἀποτελεῖ ἀναφαισθητὸν ἐπιδείνωσιν, δεύομεν νά ἀντιμετωπίσωμεν χωρὶς νά ὑποτιμήσωμεν τὴν σοβαρότητά της ἀλλὰ καὶ χωρὶς νά παραγνωρίσωμεν ὅτι αὕτη εἶναι προσωρινὴ καὶ παροδική.

Τὸ σχέδιον Μάκ Μίλλαν εἶναι ἀνεφάρμοστον.

Βεβαιώνεται εἰς τὴν παραβίασιν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης καὶ στερεῖται ἡθικοῦ περιεχομένου ἐφόσον ἀποβλέπει εἰς τὸν στραγγαλισμὸν τῆς θελήσεως ἑνὸς λαοῦ ἡμίσεως ἑκατομυρίου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπιχειρεῖται νά ἐπιβληθῇ διὰ τῆς βίας. Ἡ προσπάθεια, κατὰ συνέπειαν, τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως θά ματαρρεύσῃ ἐκ τῶν πραγμάτων, ἀφοῦ βεβαίως προκαλέσῃ ἐντὸς μὲν τῆς Ἑύκρου (ἡσυχίας), ἐκτὸς δὲ αὐτῆς ἔντασιν ἀπροβλέπτου ἐκτάσεως (εἰς τὰ σχέσεις Ἑλλάδος - Ἀγγλίας καὶ Ἑλλάδος - Τουρκίας) ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ γενικωτέρου συμμαχικοῦ συμφέροντος.

Ἡ ἀτυχὴς ἐπιμονὴ τοῦ Λονδίνου ^{ὅπως}, διὰ βαρβάρων μέσων καὶ τοῦ ἀπαραδέκτου κατασκευάσματος τοῦ λεγομένου σχεδίου Μάκ Μίλαν, κατακνίξῃ τὸν πόθον τῶν Κυπρίων νὰ ζήσουν ἐλεύθεροι ^{δὲν} τερματίζει τὸ Κυπριακὸν ζήτημα ἀλλὰ τὸ καθιστᾷ ὀξύτερον καὶ εὐρύτερον. Τέρμα τῆς Κυπριακῆς υποθέσεως θὰ εἶναι μόνον ἡ δικαίωσις τοῦ λαοῦ τῆς νήσου καὶ διὰ τὴν δικαίωσιν αὐτὴν οἱ μὲν Κύπριοι θὰ συνεχίσουν νὰ ἀγωνίζονται, ἡ δὲ Ἑλλάς θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ τοὺς συμπαρίσταται. Ἡ ἀγγλικὴ Κυβέρνησις δὲν δύναται ~~οὐτε~~ νὰ ἀφανίσῃ τὴν Κύπρον ἀπὸ τὸν χάρτην οὔτε νὰ ἐξανδραποδίσῃ πεντακοσίας χιλιάδας Ἑλλήνων καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ὑπάρχουν ἡ Κύπρος καὶ οἱ Κύπριοι θὰ υφίσταται πάντοτε καὶ τὸ Κυπριακὸν ζήτημα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς διεθνοῦς (διεθνιστικῆς) ἐπικαιρότητος.

Δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ἐπὶ πόσον χρόνον θὰ διαρκέσῃ ἡ παρούσα δυσμενὴς τροπὴ τῆς Κυπριακῆς υποθέσεως. Ἡ διάρκεια αὐτῆς θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰ πολιτικὰ διαφοροποιήσεις εἰς τὸ ἐσωτερικόν τῶν ἐνδιαφερομένων χωρῶν καὶ ἀπὸ τὰς προσεχέας διεθνεῖς ἐξελίξεις. Καθ' ἑκάστην πολλαπλασιάζονται αἱ ἐνδείξεις ὅτι ἡ κλεισιμότητα τοῦ βρεττανικοῦ λαοῦ δὲν ἐγκρίνει τὴν ^{αποδοχὴν} πολιτικὴν (τῆς συντηρητικῆς κυβερνήσεως) ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ^{καὶ θεωρεῖται} βέβαιον ὅτι ἡ στάσις τῶν Ἰννομένων Πολιτειῶν ^(ἐπὶ τῇ Κυπριακῇ υποθέσει) θὰ μεταβληθῇ ² ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πραγμάτων καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν βαρύνοντων δημοκρατικῶν αἰσθημάτων τοῦ ἀμερικανικοῦ λαοῦ. ¹ Αἱ διεθνεῖς ἐξελίξεις ² ἐξ' ἄλλου θὰ ὀδηγήσουν ^{μετὰ} (καὶ πάντοτε) εἰς σταθεροποίησιν τῆς καταστάσεως εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, τὸ ἐπίκεντρον τῆς ἐντάσεως μεταξύ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς δὲν ἀποκλείεται νὰ μετακινήθῃ πρὸς ἄλλα ^{χωρὶς περὶ τῆς} γεωγραφικὰ σημεῖα καὶ ὁ σημερινὸς συσχετισμὸς τῶν δυνάμεων καὶ ἡ βαρὺτης τοῦ ρόλου ἐκάστης χώρας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον θὰ μεταβληθοῦν. Ὁ χρόνος ἐργάζεται ὑπὲρ ἡμῶν. ^{αὐτὸν} Ἐν τῷ μεταξύ θὰ χρειασθῇ νὰ ἐπιδειξωμεν σταθερό-

τητα, ψυχραιμίαν καὶ αὐτοκυριαρχίαν (καὶ νὰ ἀντλήσωμεν ὑπομονὴν καὶ ἐπι-
 μονὴν ἀπὸ τὴν συνειδητοποίησην τοῦ γεγονότος, ὅτι) ὑπόθεσις ὅπως τὸ
 Κυπριακὸν διὰ νὰ φθάσουν εἰς τὸ τέρμα των ἀπαιτοῦν χρονικὴν διάρκειαν,
 διανύουν πορείαν μακράν, σημειῖνουν ἀνόδους καὶ καθόδους, διέρχονται ἀπὸ
 φάσεις εὐνοϊκὰς καὶ δυσμενεῖς καὶ ^{ἔχον ἀντικειμενικὰς} ~~ἀπαιτοῦν~~ κόπον, θάρος καὶ φρόνησιν.

Ἡ σημερινὴ δυσχερὴς καμπὴ τοῦ Κυπριακοῦ μοῦ ἐπιβάλλει νὰ εἰπῶ εἰς
 τὸν λαὸν φρισμένας θεμελιώδεις ἀληθείας. Ἡ Ἑλλάς ὑπεσχέθη εἰς τὸν
 Κυπριακὸν λαὸν τὴν συμπαραστάσιν της. Τὴν ὑπόσχεσιν αὐτὴν ἐτηρήσαμεν
 εἰς τὸ ἀκέραιον. Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἀγωνιζόμεθα χωρὶς ἀνάπαυαν παρὰ τὸ
 πλευρόν της Κύπρου. Κατεστήσαμεν τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν σχεδὸν ἀποκλει-
 στικὴν μέριμναν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς μας, παρεμέλησαμεν ἄλλα οὐσιώδη
 συμφέροντα τῆς χώρας καὶ δὲν ἐδισταξάμεν νὰ ἀναλάβωμεν τὴν εὐθύνην νὰ
 ἐκτεθοῦν ἡ Ἑλλάς καὶ ἄλλα ^{σημειώματα} ~~τμήματα~~ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς ἀμέσους καὶ
 σοβαρώτατους κινδύνους χάριν τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος. Ἡ Ἑλλάς ἐχρησιμο-
 ποίησεν ὑπὲρ τῆς Κύπρου ὅλα τὰ εἰς τὴν διάθεσίν της διπλωματικά καὶ
 πολιτικά μέσα καὶ ἐξήντησεν ὅσας τῆς παρέχει δυνατότητας ἡ γενικω-
 τέρα ἐξωτερικὴ της τοποθέτησις. (Πολιτικὴ θετικῆς ὑποστηρίξεως τῆς
 Κυπριακῆς ὑποθέσεως μέ προσηκόντων τεχνικῆς ἐπιτυχίας δὲν ὑπάρχει ἄλλη
 πλὴν ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν καὶ θὰ συνεχίσωμεν ἐφαρμόζοντες).
 Τὴν Κυβέρνησιν δὲν ἀπασχόλησε πότε ἡ σκέψις τῆς ἀσκήσεως πολιτικῆς
 μειοδοσίας, διότι μία τοιαύτη πολιτικὴ θὰ ἦτο διὰ μὲν τὴν Ἑλλάδα ἔθνη-
 κῶς ἀναξιοκρεπής, διὰ δὲ τοὺς Κυπρίους ἀδίκος καὶ ἐπιβλαβής. Ἀλλὰ ἐξ'
 ἴσου ἀπαράδεκτος εἶναι καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς μειοδοσίας διότι αὐτὴ θὰ
 ἐκιδόνιζε τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ἑλλάδος καὶ θὰ ὡδήγει εἰς ἀναπόφευκτον
 καταστροφὴν τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. ^{ἡ παραδοσιακὴ ἡ μορφή}

Ἐπικαλοῦμαι τὴν προσοχὴν τοῦ ἔθνους ἐπὶ ἐνὸς ἐνδεχομένου, τὸ ὁποῖον

ήμπορεί νά αποβῇ μοιραῖον τόσον διά τήν Ἑλλάδα ὅσον καί διά τήν Κύπρον.

Ἄν αἱ διακυμάνσεις τῆς Κυπριακῆς ὑποθέσεως προκαλέσουν ἐσφαλμένες ἀντιδράσεις ἐκ μέρους ἡμῶν, ἂν αἱ πικρίαι, αἱ ἀπογοητεύσεις καί αἱ δεδικαιολογημέναι ἀγανακτήσεις τῆς στιγμῆς ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νά ἀπομακρυνθῶμεν ἀπό τόν ὀρθόν προσανατολισμόν καί νά χάσωμεν τό νῆμα τῆς ἀσφαλοῦς πορείας διά μέσου τῶν ἀντιξοοτήτων, τότε θά νικήσουν οἱ ἀντίπαλοί μας καί ἡμεῖς θά ἡττηθῶμεν. ~~Εἶναι εὐτύχημα ὅτι~~ ^{καί ὁ λαός} ἕως ἐφ' ἧς τοῦδε ὁ Ἑλληνικός λαός/τῆς Κύπρου ἐπέδειξαν πολιτικήν φριμότητα ἀποκρούσαντες μέ τό θυγιές ἑθνικόν αἰσθητήριόν του τὰς ἐξάλλους ἐφόδους τῆς δημοκρατίας καί τὰς ὑπόλους παγίδας τῆς κομμουνιστικῆς προπαγάνδας.
 [Σκοπός τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος εἶναι ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Κύπρου ἀλλ' ἂν ἡ Ἑλλάς ἐν τῇ διεκδικήσει τῆς ἐλευθερίας τῆς Κύπρου χάσει λόγῳ ἐσφαλμένων χειρισμῶν τήν ἰδικήν της ἀνεξαρτησίαν θά συμπαρασύρῃ καί τήν Κυπριακήν ὑπόθεσιν εἰς τόν ὀριστικόν ἐνταφιασμόν. Μερικοὶ ὑποκτοι ἡ ἀπέλκιδες κραυγαί "νά φύγωμεν ἀπό τήν Δύσιν" ἢ ὑπαγορεύονται ἀπό συμφέροντα ἕνεκα καί ἀντίθετα πρὸς τήν Ἑλλάδα καί τήν Κυπριακήν ὑπόθεσιν ἢ εἶναι ~~ἡ~~ ἀποτέλεσμα πληγωμένου ἑθνικοῦ κάθους, ὀργῆς καί συγκινήσεως, ἀλλά παραγνωρίζουν τὰ πραγματικά δεδομένα τοῦ προβλήματος.

[Ἀπό τῆς ὑπευθύνου θέσεώς μου διαβεβαίω τόν Ἑλληνικόν καί Κυπριακόν λαόν ὅτι, ^{ἂν} ἡ Ἑλλάς ἀποκαλλήθῃ ἀπό τήν Δύσιν θά χαθῇ συντόμως ὡς ἀνεξαρτητον Κράτος καί ὡς ἐλεύθερον ἔθνος καί ἡ Κυπριακή ὑπόθεσις θά καταστραφῇ.] Εἰς τήν δυτικήν συμμαχίαν δέν ἐκλήθημεν νά μετάρωμεν ἀπό τὰς ἄλλας χώρας ἀλλά τό ἐπεξητήσαμεν ἡμεῖς κατ' ἀπολύτως ἰδικήν μας πρωτοβουλίαν, αἱ δέ Κυβερνήσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὀρθῶς ἠγωνίσθησαν νά ὑπερνικήσουν τὰς ἐπιφυλάξεις, ἀντιρρήσεις καὶ ~~ἀντιδράσεις~~ ἄλλων Κρατῶν τοῦ ΝΑΤΟ, διότι ἡ εἰσοδός μας εἰς αὐτό ὑπαγορεύετο ἀπό τό ἰδικόν

μας καί μόνον συμφέρον. Τα πολυκαθῆ βόρεια σύνορα τῆς χώρας μας ἡρέμησαν καί κατέστησαν ἀσφαλῆ καί ὁ Ἑλληνικός λαός ἀνέμνησεν τό αἶσθημα τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τό μέλλον του ἐπιδοθεῖς εἰς τὰ εἰρηνικά ἔργα του, μόνον ὅταν ἡ Ἑλληνική μεθόριος ἐκαλύφθη ἀπὸ τὴν προσβατευτικήν ἀμυντικήν ἀσπίδα τοῦ ΝΑΤΟ καί ἡ ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος ἐτέθη ὑπὸ τὴν ἀλληλέγγυον προστασίαν τῶν λαῶν τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας. Ἐξοδὸς τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τό σύστημα τῶν συμμαχιῶν τῆς αὐτῆς μὲν θά τὴν παρέ-
 διδε ἔρμαιον εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐχθρῶν τῆς, τὴν δέ Κυπριακὴν ὑπόθεσιν θά ἐτραυμάτιζε θανασίμως. Διότι ἂν ἡ Ἑλλάς εὕρῃσκει σήμερον τόσας δυσ-
 χερείας εἰς τό Κυπριακόν καίτοι εἶναι σύμμαχος τῆς Δύσεως, εἶναι εὐκο-
 λον νά ἀντιληφθῇ κανεῖς τί θά ἀντιμετώπιζε ἂν μεταπηδοῦσε εἰς τὴν οὐ-
 δετερότητα καί ἐν συνεχείᾳ ἀπερροῦτο εἰς τό ἄλλο στρατόπεδον. Εἶναι ἀδιανοήτον πῶς τὴν Κύπρον πού ἡρνήθησαν εἰς τὴν σύμμαχον Ἑλλάδα θά τὴν ἐδίδαν εἰς τὴν ἀντίπαλον καί ἐχθρικήν Ἑλλάδα.... Συνεπῶς ἡ Ἑλλάς
 δύναται νά βοηθῇ θετικῶς τοὺς Κυπρίους ^{καὶ} ἂν παραμένῃ εἰς τὴν Δυτικὴν
 Συμμαχίαν καί ἰσχυροποιεῖται ἐντὸς αὐτῆς καί ἂν ἀκολουθῇ τὴν μόνον
 ὁρθὴν πολιτικὴν τῆς ἐξισορροπήσεως τῶν ἀναγκῶν ἀσφαλείας τῆς χώρας,
 τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος καί τῶν γενικωτέρων συμφερόντων
 τοῦ Ἑλληνικοῦ.

Διατηροῦμεν ἀσάλευτον τὴν βεβαιότητα διὰ τὴν τελικὴν δικαίωσιν τοῦ
 Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἐχομεν ὑπὲρ ἡμῶν τὸν ἀστάθμητον ἀλλὰ ἀποφασιστικόν παρά-
 γοντα τῆς παγκοσμίου συνειδήσεως. Ἐχομεν τὴν ἀλύγιστον ἀποφασιστικότητα
 τῶν Κυπρίων. Ἐχομεν τὴν σταθεράν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως νά ἐξακολου-
 θῇσιν ^{ἐλευθερῶς} ὑπὲρ τῶν Κυπρίων ὅσας διαθέτει δυνατότητας. Ἐχομεν ὑπὲρ ἡμῶν τὴν
 πεῖραν τῆς Ἱστορίας, ἡ ὁποία διδάσκει ὅτι ἀγῶνες ὅπως ὁ Κυπριακὸς θρι-
 αμβεύουν παρά πᾶσαν διακύμανσιν καί ἀντιξοότητα ἐφ' ὅσον οἱ διεξάγοντες

αυτούς ~~να~~ διατηροῦν ἄκαμπτον τὴν θέλησίν των καὶ ψύχραιμον τὴν σκέψιν των κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποκορυφώσεως τῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν δοκιμασιῶν. Ἐχομεν τέλος τὸ εὐεργέτημα νὰ ἀνήμεν εἰς τὸν ἐλευθερον κόσμον, γεγονός τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ἀγωνιζόμεθα μὲ πλήρη ἀνεξάρτησίαν καὶ ἰσοτιμίαν καὶ πρὸς ἰσχυροτέρους ἀντιπάλους διὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Δικαίου. Πρὸς τοὺς ἀντιδίκους μας ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος λέγομεν σήμερον ὅτι πλανῶνται ἂν νομίζουν ὅτι θὰ δημιουργήσουν εἰς τὴν ἑὺπρον τετελεσμένα γεγονότα. Κτίζουν χαρτίνους κύργους ἐπάνω εἰς τὸ ἐνεργόν ἡφαίστειον τῆς ἐθνικῆς Κυπριακῆς ἐκναστασίας. Ἡ Ἑλλάς οὐδέν ἀπὸ τὰ γινόμενα θὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ θὰ συνεχίσῃ συμπαρισταμένη εἰς τοὺς Κυπρίους μέχρι τῆς πλήρους δικαιοσύνης τῶν νομίμων πόθων τους, φε οὗτοι καθορίζονται ἀπὸ τὴν αὐριάρχον καὶ ἀνεπηρέαστον θέλησιν αὐτῶν τούτων τῶν ἐνδιαφερομένων.

Κ. ΚΑΡΑΜΑΧΛΗΣ

Προϊστ. Κυλφ-στει.

»

Συνέλευση
 Ντρί Γκιντ

Κύριε Πρόεδρε,

Ὡς γνωρίζετε τὸ Κυπριακὸν πρόβλημα εἰσῆλθε τώρα εἰς μίαν φάσιν κρισιμότητος. Τὰ γεγονότα ἐξελίσσονται πλέον μὲ δραματικὴν ταχύτητα, δημιουργοῦντα τὴν βεβαίαν πεποίθησιν ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμή διὰ τὴν λήψιν σοβαρῶν ἀποφάσεων πρὸς πρόληψιν συνεπειῶν αἵτινες δύνανται νὰ ἀποβῶσιν ἀληθῶς τραγικαί.

Τὸ πρόβλημα τοῦτο τὸ ὁποῖον ὠρισμένοι ἐμφανίζουν σκοπίμως ὡς ἀκανθῶδες καὶ δυσεπλύτον εἶναι τὸ νουναντίον εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ ἀπλοῦν. Ἡ μεγίστη πλειοψηφία (80%) τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νήσου ζητῶν ἀποκτήσῃ τὸ δικαίωμα ὅπως ζῇ ἐλευθέρᾳ ἀναγνωρίζουσα παραλλήλως τὰ δικαιώματα τῆς μειοψηφίας καὶ τὴν σκοπιμότητα ὅπως ταῦτα κατοχυρωθῶν διὰ διεθνῶν ἐγγυήσεων.

Εἶναι τὸ αἷτημα τοῦτο σύμφωνον πρὸς τὰς ἀρχὰς ἃς καθιερῶνουν πλεῖστοι Διακηρύξεις ὡς καὶ ὁ Χάρτης τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν ὑπὲρ πάντων τῶν λαῶν. Ἡ Ἑλλάς παρέσχεν εἰς τὸ δίκαιον αὐτὸ αἷτημα τὴν ὑποστήριξιν ἣν ὤφειλε οὐχὶ διὰ λόγους ἐκεκτικoύς ἢ ἰδιοτελεῖς - ὡς ἄλλωστε ἀπέδειξαν αἱ τελευταῖαι αὐτῆς ὑποχωρήσεις - ἀλλὰ διὰ λόγους ἱκανοποιήσεως τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἠθικῆς τάξεως.

Αἱ δυσκολίαι καὶ περιπλοκαὶ ἀνεφύθησαν ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ Μ. Βρεταννία ἀπεφάσισεν νὰ ἀντιταγῇ εἰς τὴν ἀξίωσιν τῶν Κυπρίων διὰ πλαγίων μέσων δημιουργοῦσα τεχνητὸν ἐνδιαφέρον τρίτων παραγόντων καὶ εἰσάγουσα τούτους εἰς τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Βλέπουσα πιθανῶς ὅτι εἰς τὸν στίβον τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν θὰ ὑπέκυπτε πρὸ τῆς λογικῆς τοῦ αἰτήματος τῶν Κυπρίων ἐκάλυψεν εἰς ἐπικουρίαν τῆς τὴν Τουρκίαν προσφέρουσα εἰς αὐτὴν δικαιώματα ὧν ὅπως εἶχεν αὐτὴ παραιτηθῇ διὰ τῆς Συμφωνίας τῆς καὶ ὠφέλι τὰ ὁποῖα δὲν εἶχε ποτὲ πρὶν σκεφθῇ νὰ ἐπιδιώξῃ.

Τὸ δὲ ἀποκορύφωμα τῶν ἐλιγμῶν αὐτῶν τῆς Μ. Βρεταννίας ἀπετέλεσε τὸ σχέδιον "συνεταιρισμοῦ" τὸ ὁποῖον ἤρxisεν ^{μονοπλευρῶς} ἐφαρμοζόμενον ἀπὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς τὴν Νῆσον. Ἡ Ἑλλάς εἶχεν ἐπανειλημμένως εἰδοποιήσῃ τὴν Μ. Βρεταννίαν καὶ τοὺς Συμμάχους τῆς ὅτι τὸ σχέδιον αὐτό, ὀδηγοῦν ἂν μὴ εἰς ἐδαφικὴν, πάντως εἰς ἀπὸ πάσης ἄλλης πλευρᾶς, θιχτομένην τῆς Νήσου καὶ εἰς τὴν πλήρη παραγνώρισιν τῶν δικαιωμάτων τῆς πλειοψηφίας, θ' ἀποτε-

λέση πλήγμα εις την προσπάθειαν διά την ειρήνευσιν της νήσου. Διά νά μή θεωρηθῇ δέ ὡς ἀποκρούουσα μίαν λύσιν χωρίς νά θέτῃ ἄλλην εις τήν θέσιν της προέβῃ εις σειράν ὑποχωρήσεων γνωρίζουσα ὅτι ἀπομακρύνεται ἀπό τήν ἀπόλυτον δικαιοσύνην ἀλλά πεπεισμένη ὅτι τουλάχιστον πράττει τό καθήκον της ὡς μέλος τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας καί τοῦ ἐλευθέρου κόσμου.

Οὕτω ἐγκαταλείποντες τό αἷτημα τῆς ἀμέσου ἐφαρμογῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως, ἐζητήσαμεν τόν συμβιβασμόν εις τήν δημοκρατικήν αὐτοκυβέρνησιν μακρᾶς διαρκείας ὡς μεταβατικόν στάδιον. Ἐσχάτως δέ οἱ τε Κύριοι καί ἡμεῖς ἐδέχθημεν νά θεσπισθῇ ὡς ὀριστικόν καθεστώς ἡ διεθνῶς ἡγγυημένη ἡ ἀνεξαρτησία. Παρέσχομεν βάσεις στρατιωτικές, προνόμια οἰκονομικά, διεθνεῖς ἐγγυήσεις ὑπέρ τῶν μειοψηφιῶν ἀλλά πάντα ταῦτα εις ἴσῃς καί ἀκούσιν! Καί ἡ κρίσις διά τήν ὁποίαν εἶχομεν σημάνει τόν κώδωνα τοῦ κινδύνου ἐπῆλθεν. Δι' ὃ καί ἀπεθυνόμεθα εις ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, ζητοῦντες ὅπως χρησιμοποιῶντες τό ἀπέραντον κύρος σας, θελήσῃτε νά συμβάλητε εις τήν λύσιν τοῦ παρόντος κρισιμωτάτου ἀδιεξόδου. Ἀφ' ἧς ἀνελάβατε τήν διακυβέρνησιν τῆς Γαλλίας ἐχαράξατε νέαν γραμμήν εις τάς σχέσεις τῆς Μητροπόλεως μέτας ἀποικίας της, γραμμήν ἣτις θέτει τήν Γαλλίαν ὑπό τήν ἐμπνευσμένην ἡγεσίαν σας, καί διά μίαν ἀκόμη φοράν, ὑπερασπιστήν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί τῶν ἀρχῶν τῆς Συμμαχίας μας.

Τό νέον καί πρωτότυπον περιεχόμενον τό ὁποῖον διά τοῦ συντάγματός σας ἐδώσατε εις ἐκεῖνο τό ὁποῖον μέχρι πρὸς τό διεθνές Δίκαιον ὠνόμαζεν ἀποικιακόν δεσμόν δέν εἶναι δυνατόν παρά νά ξεπερᾶσῃ τά σύν ὅρα τοῦ Γαλλικοῦ Κόσμου καί νά καταστῇ κανὼν διά πᾶς τὰς ἄλλας Κυβερνήσεις αἵτινες ἔχουν ἀκόμη ὑπό τήν εὐθύνην των ξένους λαούς.

Διά τούς λόγους αὐτούς ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις πιστεύει ὅτι ἐάν ἠθέλατε ἀποδεχθῇ τήν παράκλησιν της ὅπως μεσολαβήσῃτε εις τό Κυπριακόν ζήτημα, οἱ τίτλοι τούς ὁποίους ἡ πολιτική σας σᾶς προσεπόρῳεν εἶναι τόσον ἰσχυροί ὥστε δέν θά ὑπῆρχεν οὐδεμία δικαιολογία ὑπέρ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θά ἐσκέπτοντο τυχόν ν' ἄρνηθοῦν τόν ρόλον σας αὐτόν.

Κατόπιν συνεννοήσεως με τόν Πρωθυπουργόν οἷς διαβιβδ-
ζω ὁρισμέναις γενικαῖς ὁδηγίαις διὰ τὰς ἐκεῖ περαιτέρω ἐνεργείαις
σας.

Ἐν πρώτοις δὲν πρέπει νὰ θεωρήσῃτε τὴν ἀποστολὴν σας
περιωρισμένην εἰς τὴν νομοτεχνικὴν ἀκρόνησιν τοῦ Συντάγματος.
Τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ τὴν πρὸς τὰς ἔξω ἐμφανισθῆν σας ἀλλὰ ἐν
τῇ οὐσίᾳ καὶ χωρὶς τοῦτο νὰ φαίνεται διότι θὰ ἠδύνατο νὰ προκα-
λέσῃ μεγαλυτέραν ἐπέμβασιν καὶ τοῦ τουρκικοῦ παρῶντος τοῦτο
νὰ ἐνεργῇτε ἔχοντες ὅπ' ὅσιν σας προπαντὸς τὰ γενικὰ πολιτικὰ
προβλήματα καὶ νὰ εἰσηγήσῃτε ἀναλόγως εἴτε μέσῳ τοῦ Γενικοῦ
Προξένου, εἴτε ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν προκαλεῖ παρεξηγήσεις ἀπ'
ἐδθεῖας πρὸς τόν Ἀρχιεπίσκοπον σκέψεις αἱ ὁποῖαι νὰ ὁδηγοῦν
εἰς ἐκτιυχεῖς πολιτικὰς λύσεις. Με τὴν ὀφειλομένην διακριτι-
κότητα πρέπει νὰ ἔχετε μίαν γενικὴν πολιτικὴν ἐποπτεῖαν τὴν
ὁποῖαν διὰ συχνῶν ἐκθέσεων καὶ συνεννοήσεϊ με τόν ἐκεῖ Γενι-
κὸν Πρόξενόν διαβιβάζετε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν.

Αἱ ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὰ ἤδη ἐκεῖ συντε-
λούμενα εἶναι αἱ ἐξῆς:

Πρέπει νὰ ἐπισκευασθῇ ἡ σύνταξις τοῦ Συντάγματος διὰ
νὰ δυνῇθῇ νὰ λειτουργήσῃ ἡ νέα Πολιτεία τῷ ταχύτερον, προ-
παντὸς διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ διενέργεια ἐκλογῶν ἐντός τοῦ
συντομωτέρου χρονικοῦ διαστήματος. Αἱ ἐκλογαὶ πρέπει νὰ διεν-
εργηθοῦν εἰς χρόνον κατὰ τόν ὁποῖον διατηρεῖ ὁ Ἀρχιεπίσκο-
πος ὁλόκληρον τὸ κῦρος ἕνα δυνῇθῇ νὰ κερδίσῃ τὴν ἀπόλυτον
πλειοψηφίαν ἐν τῇ Βουλῇ ἀπέναντι τῆς συνδεδεασμένης δυνάμεως
τῶν Τούρκων καὶ τῶν ἐκστρεμιστῶν. Θὰ ἦτο εἰδικαίον αἱ ἐκλογαὶ

Ἐντός ὀλίγων ἡρῶν ἡ Βρεττανικὴ Κυβέρνησις, παραγνῶριζοι-
σα τὸ δίκαιον ἐνὸς ἐλευθέρου καὶ πολιτισμένου λαοῦ καὶ τὰ κα-
λῶς ἐννοούμενα συμφέροντα τοῦ Ἀντικοῦ κόσμου, θά ἐφαρμόσῃ ἐν
Κύπρῃ τὸ ὅπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπορριφθέν σχέδιον.

Χωρὶς νὰ ὀποτιμήσωμεν τὴν σοβαρότητα τῆς ἐνεργείας
αὐτῆς ὀφείλομεν νὰ μὴ παραγνῶριζωμεν ὅτι εἶναι κατ' ἀνάγκην προ-
σωρινή καὶ παροδική. Εἶναι καὶ αὕτη μὲν μόνον φθοῖς ἀπὸ τῆς
πολλῆς τῆς ὁποίας θά διατρέξῃ τὸ Κυπριακὸν ζήτημα, μέχρις ὅτου
φθάσῃ εἰς τὴν ὀριστικὴν καὶ αἰσθαν λυοῖν. του.

Τὸ σχέδιον μὰκ μαλλὰν δὲν θά ἀνθέξῃ ἐπὶ πολὺ εἰς τὸν
χρόνον καὶ εἰς τὴν ἀμελείκτον δύναμιν τῶν γεγονότων. Δὲν εἶναι
μόνον ἀντίθετον πρὸς ἀνειλημμένας διὰ συνθηκῶν διεθνεῖς ὀπο-
χρεώσεις, εἶναι καὶ πρακτικῶς ἀνεφάρμοστον. Ἄν δὲ βασιλεὺς
ἐπιβληθῇ, θά ἀποσυνθέσῃ τὴν ζωὴν εἰς τὴν πῆσον καὶ θά προκαλέ-
σῃ συνεχεῖς προστρεφὰς μεταξὺ τῶν δύο Κοινοτήτων, μὲ ἀποτέλε-
σμα νὰ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ παρουσία τρίτου παράγοντος ὡς διαι-
τητοῦ. Τὸν ρόλον ἄλλωστε αὐτὸν τοῦ διαιτητοῦ προκατασκευάζει
προφανῶς δι' ἐαυτὴν διὰ τοῦ σχεδίου τῆς ἡ Βρεττανικῆς Κυβερνή-
σεως.

Τὸ βρεττανικὸν σχέδιον δὲν ἔχει κανένα ἡθικὸν στήριγμα.
Δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς Κύπρου. θά ἡδύνατο κανεὶς
νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπήγαγε ἀπὸ ἓνα αἶσθημα ἐκδικήσεως τῶν βρεττανῶν
ἐναντίον τῶν κατοίκων τῆς νήσου οἱ ὅποιοι ἀγωνιζόμενοι διὰ τὴν
ἐλευθερίαν των τοὺς παρέσχον πρᾶγματα καθ' ὅσον αὐτὸ τὸ δίδωμά.

Τὸ βρεττανικὸν σχέδιον εἶναι καὶ πολιτικῶς ἀπαράδεκτον
διότι τὸ ἀποδοκιμᾶζουν τὰ 80% τῶν κατοίκων τῆς νήσου ὀηλ. ἡ
συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν κατοίκων τῆς. Ἄντὶ νὰ τερματίσῃ
τὸν κυπριακὸν ἀγῶνα ἡ ἐφαρμογὴ ἐνὸς τοιούτου σχεδίου θά ὀδῶσῃ

νέαν ζωὴν εἰς τὴν ἀντίστασιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ νέαν δύναμιν εἰς τὴν πολιτικὴν συμπαράστασιν τὴν ὁποῖαν εἰς αὐτόν προσφέρει ἡ Ἑλληθερα Ἑλλάς.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐξ ἀρχῆς διεξήγαγε τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν Κυπρίων ὑπὸ δραματικῆς συνθήκας διότι εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν συνδεσθευσμένην δύναμιν δύο ἰσχυρωτέρων ἀντιπάλων. Δὲν ἐδόξατο ἐν τούτοις νὰ καταστήσῃ τὴν Κυπριακὴν ὁπθεοσιν σχεδὸν ἀποκλειστικὴν μέριμναν τῆς ἐξωτερικῆς τῆς πολιτικῆς θυσιάσας ἄλλα οὐσιώδη συμφέροντα τῆς χώρας. Ἐτι πλέον δὲν ἐδόξατο ἂν ἀναλάβῃ τὴν ἐθθύνην ἀπέναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ νὰ ἐκτεθοῦν ἡ Ἑλλάς καὶ ἄλλα πολύτιμα τμήματα

Μετά τήν ματαίωσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης τὸ Κυπριακὸν θέμα εἰσέρχεται καὶ πάλιν εἰς τὸ κλῆμα τῶν ἀσφαλειῶν καὶ τῆς ἀντιθέσεως τὸ ὁποῖον ὑφίστατο πρὸ αὐτῶν.

Ὁ Κυπριακὸς λαὸς εἶναι ἀπολύτως ἐλεύθερος ὡς κύριος τῶν τυχῶν του νὰ χαρδῇ τὴν πορείαν του δι' ἐκείνων τοὺς ὁποίους κατὰ τεκμήριον τοῦλάχιστον ὀφείλομεν νὰ θεωροῦμεν ὅτι εἶναι ἡγέται αὐτοῦ.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις προσφέρει πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν μίαν κατ' αὐτὴν καλὴν λύσιν ἣ ὅποια πάντως εἶναι ἡ καλλιτέρα ἐφικτὴ. Τὴν λύσιν ὅμως αὐτὴν δὲν προτίθεται οὔτε δύναται νὰ τὴν ἐπιβάλῃ.

Κατόπιν ὅμως τῆς ἀπορρίψεως τῆς λύσεως, τῆς καλλιτέρας δυνατῆς λύσεως τὴν ὅποιαν ἡδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ ἡ Κυβέρνησις, δημιουργεῖται δι' αὐτὴν ἀδυναμία ἢ ἀδυναμία νὰ συμβάλῃ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἐκίλυσιν τοῦ Κυπριακοῦ. Ὁ ὁρὸς τοῦ Οἴκτου εἶναι κλειστός διότι μετὰ πέντε προσφυγὰς εἰς αὐτὸν ἀπεδείχθη ὅτι ἀπὸ τὸν ὀργανισμόν αὐτὸν δὲν δύναται νὰ προκύψῃ οὔτε κἀν ἡ λύσις τῆς Ἀνεξαρτησίας. Ὁ ὁρὸς τοῦ ΝΑΤΟ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους εἶναι ἐπίσης κλειστός. Ὁ δὲ ὁρὸς τῶν διαπραγματεύσεων εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποδώσῃ περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἀπέδωσεν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ Ἑλλὰς παρέχει τὴν ἀμερίστον πολιτικὴν καὶ διπλωματικὴν συμπαράστασίν της πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν εὐρίσκεται ἤδη ἐν ἀντικειμενικῇ ἀδυναμίᾳ νὰ προσφέρῃ ἀποτελεσματικὴν βοήθειαν πρὸς τοὺς Ἑλληνας Κυπρίους. Αὐτὸ τὸ ὁποῖον αὐτοὶ ζητοῦν, λόγῳ τῶν ὑφισταμένων σήμερον ἀντικειμενικῶν συνθηκῶν δὲν ἔχει τὴν δύναμιν ἣ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις νὰ τοὺς τὸ προσφέρῃ.

Οι Κύπριοι αντιλαμβανόμενοι τὸ γεγονός τοῦτο θὰ ἀκολουθήσουν ἐπομένως τὸν ἰδικὸν τοὺς ὁδὸν ἐπιδιδόντες τὴν κατ'αὐτοὺς ὁρθεὴν λύσιν.

Ἐάν εἰς τὸ ἀπώτερον μέλλον προκύβουν εἰσαίρηται κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλάς θὰ ἠδύνατο ἐν τῇ πλειοψηφίᾳ τῆς γενικῆς αὐτῆς πολιτικῆς νὰ συμβῇ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν εὐτυχῇ λύσειν τοῦ Κυπριακοῦ δοσφαλῶς θὰ τὸ πρᾶξῃ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁμῶς δὲν βλέπει αὐτὴν τὴν δυνατότητα.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐξ ἄλλου ἐτόνισε πάντοτε ὅτι θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ ἐν τῇ πλειοψηφίᾳ τῆς γενικῆς γραμμῆς τῆς ἐξωτερικῆς τῆς πολιτικῆς. Δὲν δικαιούται νὰ θέσῃ ἐν κινδύνῳ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς χώρας τῆς Δὲν δικαιούται ἐπίσης νὰ ἀδιαφορήσῃ διὰ τὴν τύχην ἄλλων τιμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἄλλων δειῶν τῆς πνευματικῆς παραδόσεως (ἢ) ἐπιδιώξῃ (ἢ) πάντοτε τὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν γενικωτέρᾳ συμφέροντα τοῦ ἔθνους. Ἄλλωστε καὶ οἱ Ἕβριοι οἱ Κύπριοι οὐδὲν θὰ εἶχον νὰ ἀφεληθοῦν ἐάν οἱ Μήτηρ Πατρίς ὑφίστατο ἀνεπανορθώτως ζημίας. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὸ σύνολον τοῦ ἔθνους καὶ δὲν δικαιούται νὰ θυσιάσῃ τὸ σύνολον διὰ τὸ μέρος.

Αἱ προταθεῖσαι ἄλλωστε βασικαὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς χώρας ὥς ἡ ἔξοδος ἀπὸ τοῦ ΝΑΤΟ ἢ συνθέσεις μετὰ τῆς χώρας τοῦ Παραπετόματος, ἡ στενωτέρα ἐπαφὴ μετὰ τὸν Ἀραβικὸν κόσμον, ὅχι μόνον δὲν θὰ προῆγον τὸ Κυπριακὸν ζήτημα ἀλλὰ θὰ τὸ κατεδίκαζον ὀριστικῶς, διότι ἡ Μ. Βρετανία θὰ εἶχε τότε τὸ ἀκλόνητον ὑπὲρ αὐτῆς ἐπὶ εἴρημα ὅτι οὐδέποτε πρέπει νὰ ἀπωλεσθῇ διὰ τὸν Δυτικὸν Κόσμον τὸ στρατιωτικὸν ἔρεισμα τῆς Κύπρου.

Εἶναι ἐπομένως σαφές ἡ ἀντίληψις ὅτι θὰ ἠδύνατο μὲν πολιτικὴ ἀσφάλεια τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν λύσιν νὰ προκύβῃ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος.

Τήν πολιτικήν αὐτήν τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ ΝΑΤΟ τῆς δημιουργίας μιᾶς πολιτικῆς ἀνεξαρτήτου καὶ ~~ἐκκοκῆ~~ ἐξω τῶν Δυτικῶν συμμαχιῶν δύναται νὰ τὴν ὑποστηρξοῦν μόνον οἱ πολλοὶ φελεῖς καὶ στεροῦμενοι πάσης σοβαρότητος ἄνθρωποι ἢ οἱ κομμουνιστὰς οἱ ὅποιοι ἀρχῆθεν τὸ Κυπριακὸν ζήτημα τὸ μετὰ χειρὶς ^{ἐδύναντο διὰ τὴν ἐξουσίαν τῶν} ρίζονται ὡς ἐναυσμα ^{ἐν τῇ ἐξουσίᾳ} ἐναντίον τῆς πλειοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ~~ἢ~~ ^ἢ ὁποῖα ^ἢ ἔχει τὴν διατήρησιν τῆς Ἑλλάδος ἐντὸς τῶν συμμαχικῶν πλαισίων ^ἢ ὡς μέσον διαβρώσεως αὐτῆς τῆς πλειοψηφίας ^{δὲν ἔστιν ἀνεκτικὸν γιὰ τὸν λαόν} ἢ ὁποῖα τελικῶς θὰ ἀδύγει τὴν Ἑλλάδα μετὰ μίαν περίοδον θῆθεν ἀνεξαρτησίας ἢ ὁποῖα ~~ἢ~~ καὶ οἰκονομικῶς καὶ πολιτικῶς εἶναι ἀδύνατος ^ἢ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ κομμουνισμοῦ.

Λιτότερον ἐνδεχόμενον. Τὴν αὐτὴν ὁμοίαν δὲν προτίθεται εὐθὺς νὰ τὴν ἐκπράξῃ.

Κατόπιν οὕτως τῆς ἀπορρίψεως τῆς πρότασης, τῆς καλλιτέλεως δυνατότης αὐτοῦ τὴν ἀπαιτῶν, ἔδυναντο νὰ ἐκτελέσῃ ἢ ἀπορρίψῃ, δημιουργεῖται δι' αὐτὴν ὡς ἀποτέλεσμα ἢ δυνάμει νὰ ἐκτελεσθῇ τελικῶς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Κυπριακοῦ. Ὁ ὅρος τοῦ Οἴκτου εἶναι κλειστός διότι μετὰ πάντε προσεγγίζει εἰς αὐτὴν ἀκατέχουσα ὅτι ἀπὸ τὸν ὁργανισμόν αὐτὸν δὲν δύναται νὰ προκύβῃ ὅτι πᾶν ἢ ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας. Ὁ ὅρος τοῦ ΝΑΤΟ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους εἶναι, ὡς ἀποτέλεσμα, κλειστός. Ὁ δὲ ὅρος τὸν διαπραγματευόμενον εἶναι βέβαιον ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποδοῇ περισσοτέρᾳ ἀπὸ ὅσα ἀπαιτοῦνται. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἢ ἡμεῖς παρέχει τὴν ἀπαιτούμενην πολιτικὴν καὶ διπλωματικὴν συμπεριφορὰν τῆς πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἀπρόσμενη ἢ ἐν ἀντικειμενικῇ δυνάμει νὰ προσεγγίξῃ ἀποτελεσματικῶς βοηθῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας Κυπρίους, εἰς τὸ ὅσοτον αὐτοὶ ζητοῦν, λόγῳ τῆς ὑπισταμένης σφαιρῆς ἀντικειμενικῶν συνθηκῶν δὲν ἔχει τὴν δύναμιν ἢ ἡμεῖς ἀπρόσμενη νὰ τοὺς τὸ προσεγγίξῃ.

Ἡ ματαίωσις τῆς λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ βάσει τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης ἀποτελεῖ θρόμβον τῆς ἀγγλικῆς διπλωματίας. ~~καὶ ἀπορροή~~ "τὸ διαίρει καὶ βασίλευε" ἐπὶ τοῦ ὅπου ἐστηρίζετο ἡ πολιτικὴ τῶν Ἀγγλῶν ἀφ' ἧς ἀνέμιζεν τοὺς Τούρκους εἰς τὸ Κυπριακὸν ζήτημα, ἡ πολιτικὴ αὕτη ἡ ὅποια καθίσταται ὁλοφάνερη εἰς τὸ σχέδιον Μάκ Μίλλαν τὸ ὅποιον ἀποβάλλει εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν δύο Κοινοτήτων ἐν τῇ Νήσῳ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τελικῶς μὲν λύσις κατὰ τὴν ὅποιαν ἀρχοῦσα δύναμις ἐν Κύπρῳ θὰ εἶναι ἡ Μεγ. Βρετανία, αὕτη ἡ πολιτικὴ ἡ ὅποια εἶχε ἀνατραπῇ διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης ἥδη διὰ τῆς ματαίωσος αὐτῆς τῶν συμφωνιῶν ^{καὶ οὕτως} ~~καὶ ἐπικρατῆς~~.

Ἄν θέλομεν νὰ υποστηρίξωμεν ὅτι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ^{τῶν ἡγετῶν} ἐπέβαλον τὴν ματαίωσιν αὐτῶν ἔγιναν ἐκουσίως ὄργανα τῶν Ἀγγλῶν ἀλλὰ εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἐκουσίως ἔωσαν τὴν βρετανικὴν ἐπὶ τῆς Κύπρου κυριαρχίαν καὶ προσέφεραν εἰς τὴν Μ. Βρετανίαν τὴν μεγάλην δυνατὴν ὑπηρεσίαν. Μὲ τὴν ματαίωσιν τῶν συμφωνιῶν αὐτῶν, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι οὔτε τὸ ~~Βρετ~~ Ἑν. Ἑθνη, οὔτε τὸ ΝΑΤΟ, οὔτε αἱ οἰκιστικαὶ διαπραγματεύσεις δύναται νὰ δέσουν καλλιτέρας/τῆς ἐπιτευχθείσης ἐν Ζυρίχῃ, ~~καὶ ἀπορροή~~ οἱ Ἕλληνες Κύπριοι ἐπιτηδεύουσιν βαυκαλιζόμενοι ἀπὸ τοὺς Βρεττανοὺς μὲ τὴν ἐλπίδα καλλιτέρας/τῆς λύσεως/θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἀνέχονται τὸ βρετανικὸν καθεστὸς ἀναμένοντες καλλιτέρας ἡμέρας. Ἐν τῇ μεταξὺ μὲ ἐλπίδας ἀναλόγους θὰ βαυκαλίζωνται ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς καὶ οἱ ^{Τούρκοι Κύπριοι} ~~καὶ ἀπορροή~~ ὅποιοι καθεστὸς θὰ περιμένουν καλλιτέρας ἡμέρας. Καὶ οὕτω θὰ ἐπιδο^{τω}χθῇ ἡ ἐπ' ὁδῶν στον παράτασις τῆς βρετανικῆς κυριαρχίας τὴν ὅποιαν ~~καὶ ἀπορροή~~ ~~καὶ ἀπορροή~~ ἐτερμάτιζεν ἡ συμφωνία τῆς Ζυρίχης.

Διερτυτᾶται τις ἐνύπσιον αὐτῆς τῆς πραγματικότητος τὴν ἐκίνησε τοὺς ματαίωσαντας τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης. "Ἀν ἐξαιρέσει κανεὶς τοὺς κομμουνιστὰς οἱ

όποιοι όρθως έφρόντισαν νά αφήσουν άνοικτόν τό Κυπριακόν ζήτημα πρός έκμετάλλευσιν αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι καί ἐν Κύπρῳ, ἄν εξαίρῃσι κανεῖς ὀλίγους ἐγκαταθεῖς οἱ ὅποιοι θέλουν νά γίνουν αὐτοί ^{οἱ} λῦται τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος, ^{διερωτῶται} κανεῖς τί ἐπεδίωκον ^{ἡ ἀγία} ~~τίνα~~ ^{οἱ} ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι διεπραξαν τό τραγικόν λάθος τῆς ματαιώσεως τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης. Ἐάν ἤλπιζον ὅτι οἱ Βρεττανοί θά συγκατατεθοῦν εἰς μίαν λύσιν ἢ ὅποια θά τοῦς ἀπεστέρει τῶν δύο βόσεων τῆς ἐποίας θέλουν νά κρατήσουν ἐπὶ τῆς νήσου εἶναι ἔξω τῆς πραγματικότητος. Δίδει ὑπέρ τῆς διατηρήσεως τῶν βόσεων αὐτῶν ὅτι θά ἀγωνισθοῦν μόνον οἱ Βρεττανοί ἀλλὰ ὁλοκληρῶν τό ΝΑΤΟ καί πρῶτα αἱ Ἡν. ^{οἱ} ~~πρόκειται~~ τῆς Ἀμερικῆς. Ἐάν ~~ἐπιμελεῖται~~ φαντάζονται ὅτι ἡ Τουρκία θά δεχθοῦν λύσιν ἢ ὅποια θά ἐπιτρέψῃ εἰς τήν Ἑλλάδα νά παρασπονδέσῃ εἰς τήν ἀρχήν τῆς ἀνεξαρτησίας καί διὰ τρόπου δολίου νά ὁδηγήσῃ εἰς τήν ἔνωσιν ἐπίσης πλανῶνται. Οἱ Τούρκοι, συνεικουργούμενοι εἰς τό σημεῖον τοῦτο ἀπό ὅλας τῆς χέρας τοῦ ΝΑΤΟ ἀλλὰ κυρίως ἀπό τήν Μ.Βρετανίαν ὁσονδήποτε καί ἄν ἐξῆρθεῖν ^{ἡ ν. ἑλ. ἡν.} ἔπραγμα τό ὅποιον ἀποτελεῖ καί ~~ἀπό ὅπου~~ ^{ἀπό ὅπου} ἐλπίσαν ὅτι προκείται ^{αὐτή} νά συμφωνήσουν ἐπὶ λύσεως ^{ἡν} ~~μίας~~ παρακαμπτηρίου θά ὁδηγεί πάλιν τελικῶς εἰς τήν ἔνωσιν. Ἐάν φαντάζονται ὅτι οἱ Ἑργατικοί ἐρχόμενοι ἐνδεχομένως εἰς τήν ἐξουσίαν ~~ἡν~~ ^{οἱ} ἐπέβαλον ἐν Κύπρῳ λύσιν ~~ἡν~~ ἀνεξαρτησίας ἢ ὅποια ὅτι παρέχῃ ἐμπραγμάτους ἐγγυήσεις εἰς τοὺς Τούρκους περὶ ^{ἡν} ἀνεξαρτησίας ^{αὐτή} φαντάζονται ὅτι θά ἐγκατελείπον οἱ Ἀγγλοι Ἑργατικοί τήν δέξισιν περὶ βόσεων, τότε ἀποδεικνύει ^{ἡν} ὅτι ὅτι ὅτι ἔχουν ἀκόμη μᾶλλον πάλιν δύναμιν ἔχει ἢ παρῶσις τῆς βρεττανικῆς διπλωματίας.

Ἡ ἀπόρριψις τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης ^{ἡν} ~~ἡν~~ ^{αὐτή} σκοπεῖ εἰς βῆρος τῶν Κυπρίων ^{ἡν} ~~ἡν~~ ^{αὐτή} ἀπορροήσους του τυχοδιωκτισμοῦ ὁ ὅποιος ἀντὶ νά βαδίσῃ ~~ἡν~~ ^{ἡν} ἐπὶ στερεῶν βόσεων ἐλπίζει εἰς τὰ ἀδύνατα καί εἰς τὰ τυχαῖα.

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακρίδιος κατὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν καμπὴν τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος ἀπέδειξεν ὅτι στερεῖται ἡγετικῶν προσόντων κατεχόμενος ἀπὸ μίαν νοσηρὴν εὐθυνοφοβίαν, ζῶν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ στενοῦ περιβάλλοντος ἀπὸ τὸ ὅποτον ἐξεκίνησε πρὶν γίνῃ διεθνὴς πολιτικὴ προσωπικότης σύρεται ἔνθεν καὶ ἔνθεν αἰ ^{με} ~~μη~~ ~~τε~~ ὀλίγον χρόνον (πρᾶγμα τὸ ὅποιον ἐπιβιδῶν καὶ οἱ ἀριστεροὶ τῆς Κύπρου καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ τῆς ἄκρας δεξιᾶς ~~αὐ~~ ^{αὐ} ἔχει ἀπωλέσει ^{τὴν} τὴν μοναδικὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ καὶ τὸ ἐθνικὸν του κύρος, τὴν δὲ Κυπριακὴν ὑπόθεσιν ἀντὶ νᾶ τὴν ὁ ευθύνη αὐτὸς, θὰ τὴν διευθύνῃ τὸ Κυπριακὸν πεζοδρομῖον, μὲ πολυπληθεῖς ὁμηγυρίαι ἀλληλουποβλεπομένων προσώπων, μὲ ἀποτέλεσμα νᾶ ἀτονίσῃ τὸ ὁ Κυπριακὸς ἀγὼν καὶ νᾶ ἐπικατήσῃ καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν ἡ ἀρχὴ τοῦ ^{αὐ} διαίρει καὶ βασίλευε μὲ τὴν ὁποῖαν ἐπὶ ~~αὐτῇ~~ αἰῶνας τῶρα θριαμβεῖ ἡ βρεττανικὴ διπλωματία.

Ἡ λύσις τῆς ἀνεξαρτησίας ἐπιδέχθη ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις τὴν υἱοθέτησε, διότι τὴν ἐθεώρει καὶ αὐτὴ ὡς τὴν μόνην δυνατὴν ἐφικτὴν λύσιν. Πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Βενιζέλου πρέπει νὰ λεχθῇ ὅτι καὶ αὐτὸς ὑπεστήριξε τὴν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας μετὰ θάρρους καὶ ἦν στιγμὴν ἄλλοι ἄρχηγοί τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ἐσύροντο ἀπὸ τὰ συνθήματα τοῦ κομμουνισμοῦ.

Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς λύσεως τῆς ἀνεξαρτησίας ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων ἐδὼν ἤθελε νὰ εἶναι συνεπής πρὸς τὰς προηγουμένας του δηλώσεις ὅτι ὅφειλε νὰ ἐπιδιοκιμασθῇ τὸ ἐν Ζυρίχῃ καὶ Λονδίνῳ συμφωνηθέντα δηλ. νὰ ἐπιδιοκιμασθῇ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας. Ἐπειδὴ ὅμως κατέχεται καὶ αὐτὸς δυστυχῶς ἀπὸ τὴν πεπλανημένην ἀντίληψιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑποτερίσῃ κατ'οὐδένα εἰς ἀντιπολιτευτικὴν ὁρμητὴτα ἀπέναντι τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τῆς Ἀντιπολιτεύσεως δὲν ἠκούσθησε τὸν φυσικὸν αὐτὸν ὁρμόν καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο καὶ νὰ ἀναιρέσῃ τὰς ὑπὲρ τῆς λύσεως τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπόψεις του κατέφυγεν εἰς τὸ ἐπιχειρήμα ὅτι αὐτὴ ἡ ἀνεξαρτησία τὴν ὁποίαν ἐπετύχαμεν ἡμεῖς ἐν Ζυρίχῃ καὶ Λονδίνῳ δὲν εἶναι ἡ ἀνεξαρτησία τὴν ὁποίαν ἐννοεῖ αὐτός.

Δὲν καταφέρεται δηλ. ὁ κ. Βενιζέλος ἐναντίον τῆς λύσεως τῆς ἀνεξαρτησίας ἀλλὰ ἐναντίον ὁρισμένων περιορισμῶν καὶ ὁρῶν τῶν συμφωνιῶν τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Ζυρίχης οἱ ὁποῖοι κατ' αὐτὸν ἀλλοιοῦν τὴν ἐννοίαν τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἐν τούτοις πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ ἀνεξαρτησία, ὡς νέα λύσις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταστῇ ὁ προθλάμος εἴτε τῆς ἑνώσεως εἴτε τῆς διχοτομήσεως. Ἡ λύσις τῆς ἀνεξαρτησίας υἱοθετήθη ἀκριβῶς διὰ νὰ ἀποκλεισθοῦν ἡ ἑνωσις καὶ ἡ διχοτομήσεις.

Ἦτο ἐπομένως ^{του} φυσική συνέπεια αὐτῆς τῆς ἀρχῆς, ἐν τῇ
καταρτίσει τοῦ πολιτεύματος τῆς ἀνεξαρτητοῦ Κύπρου νὰ
περιληφθοῦν ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὅροι οἱ ὁποῖοι θὰ διησφάλιζον
τὴν ἀρχὴν αὐτήν.

Ἦτο ἐπίσης λογικῶς ἀναγκαῖον καθ' ἣν στιγμήν ἡ ἀνεξάρ-
τητος αὐτῇ πολιτεία τῆς Κύπρου ἐπρόκειτο νὰ κυβερνηθῇ δημο-
κρατικῶς δηλ. βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς πλειοψηφίας νὰ θεσπισθοῦν
ἐκεῖνοι ὅλοι/οἱ ὅροι βάσει τῶν ὁποίων ἡ Ἑλληνικὴ πλειοψηφία δὲν θὰ
ἔκαμε κατάχρησιν τῆς δυνάμεώς της εἰς βάρος τῆς τουρκικῆς
μειονότητας. Ὅλοι ἐκεῖναι αἱ ρῆτραι τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρί-
χης αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται ὡς περιορίζουσαι τὴν ἔννοιαν τῆς
ἀνεξαρτησίας δὲν εἶναι παρὰ ρῆτραι κατοχυρώνουσαι τὴν ἀνε-
ξαρτησίαν ἔναντι ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελον νὰ τὴν μετα-
βάλλουν εἴτε ὡς ὁδὸν πρὸς τὴν ἔννοιαν εἴτε ὡς ὁδὸν πρὸς τὴν
διχοτόμησιν.

Οὐδεμία ἐκ τῶν ρητῶν αὐτῶν δὲν παρέχει εἰς τὴν Τουρ-
κικὴν μειονότητα τὴν δύναμιν νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θέλησίν της ἐπὶ
τῆς πλειοψηφίας τῶν Κυπρίων παρέχουν ὅλοι ὅμως τὴν δυνατό-
τητα νὰ ματαιώνωνται ἀποφάσεις τῆς πλειοψηφίας αἱ ὁποῖαι
θὰ ἀπέβλεπον¹ εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς ἀνεξαρτησίας, τὴν συνθλι-
ψιν τῆς τουρκικῆς μειονότητας ἢ εἰς ἐνεργείας ἐχθρικὰς πρὸς
τὴν Τουρκίαν.

Ἐάν ἐπομένως ἡ Ἑλληνικὴ πλειοψηφία ¹ μεταχειρίζεται
τοὺς Τούρκους Κυπρίους ὡς ἰσοτίμους πολίτας τῆς Κύπρου ὅπως
ἀρμόζει εἰς καθὲ δημοκρατικὴν χώραν² ἐάν δὲν παρασπονδῇ πρὸς
τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀνεξαρτησίας ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ τὸν βασικόν
ὅρον τῆς ἰδρύσεως τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας καὶ³ ἐάν τέλος δὲν
στρέφεται διὰ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς πολιτικῆς εἴτε κατὰ τῆς
Ἑλλάδος εἴτε κατὰ τῆς Τουρκίας, παρὰ τὰ ἄλλα εἶναι κυρίαρ-
χος νὰ ἐπιβάλῃ τὰς θελήσεις της καὶ νὰ χαράξῃ τὴν πολιτικὴν

his.

Ἐναντίον ποίων ἐκ τῶν περιορισμῶν αὐτῶν δύναται κανεῖς νὰ ἐχρ. σοβαρὰς ἀντιρρήσεις;

1. Τὴν κατοχύρωσιν τῆς ἐοσιμῆς μεταχειρίσεως τῆς τουρκικῆς μειονότητας οὐδέποτε οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ ἀμφισβητήσῃ. Πρόκειται περὶ παραχωρήσεως τὴν ὅποσαν ὅλα τὰ κόμματα καὶ ὅλοι οἱ Κύπριοι ἐδέχοντο εὐλικρινῶς νὰ ἰκάνουν.

Τὴν κατοχύρωσιν τῆς Ἀνεξαρτησίας ποῖος καλῆς πίστεως συζητητῆς θὰ ἐτόλμη νὰ ἀρνήσῃ;

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ Κυπριακὴ Ἐθναρχία ὅταν ἐπρότειναν ~~μὴ~~ τὴν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας ἦσαν εὐλικρινεῖς καὶ καλῆς πίστεως καὶ ὅν ἐῖχον τὴν πρόθεσιν νὰ διαπράξουν ~~ἐπὶ~~ ἀπότην. Οὕτε καὶ οἱ ἄλλοι ἐν ἰαφερόμενοι θὰ ἦσαν τόσοον δελεῆτες ὥστε νὰ συμφωνήσουν ἐπὶ μιᾷ λύσεως ἡ ὅποια θὰ ~~παρεῖχε~~ παρεῖχε ἐνδεχομένως εἰς κακῆς πίστεως ἡγέτας τὴν εὐκαιρίαν, ἀφοῦ συνεφώνησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν ὡς νέαν λύσιν ἀπέκλεισαν ^{ἐκ} τῶν ἐννοσι καὶ τὴν διχοτόμησιν νὰ τὴν χρησιμοποιήσουν, ὁδοῦσης εὐκαιρίας, ὡς μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν ἐνδὲς ἐκ τῶν ἀποκλεισθέντων σκοπῶν. Τοῦτου ὁδοῦντος αἱ ρῆτραι αἱ κατοχυρώνουσαι τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας καὶ ἔγγυθμεναι αὐτὴν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνονιν δεκταὶ ἀνευ ἀντιρρήσεων ἀπὸ πάντα καλόπιστον συζητητὴν καὶ ἀπὸ πάντα καλόπιστον ὑποστηρικτὴν τῆς λύσεως τῆς ἀνεξαρτησίας, ὅπως ἀσφαλῶς θὰ ^{ἔπρεπε νὰ εἴναι} ~~ἔπρεπε~~ ὁ κ. Βενιζέλος.

Ἄλλὰ καὶ ἡ κατοχύρωσις τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας ἀπὸ πᾶσαν πολιτικὴν ἐνέργειαν τῆς Κυπριακῆς πολιτείας ἡ ὅποια ἠδύνατο νὰ στραφῇ κατ'αὐτῶν, ^{ὅχι} μόνον συμβιβάζεται μετὰ τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεξαρτησίας ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ πολιτικῶς ἐπιβεβλημένην πρᾶξιν. ^{Ἐφ'} ὅσον ἐξημιουργεῖτο, μέσα μάλιστα ἀπὸ τοὺς καπνοὺς μιᾶς αἱματηρᾶς συγκρούσεως μὴ ἀνεξάρτητος δημοκρατία μετὰ ἀπολυτὸν Ἑλληνικὴν πλειοψηφίαν, καὶ εἰς τὴν ἔδρουν αὐτῆς τῆς πολιτείας συνέβαλεν καὶ ἡ Τουρκία, ἥτο τὸ ἐλάχιστον ποῦ ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ, ἡ νέα αὕτη πολιτεία νὰ

αυτοῦ δὲ

ἤδη συμμαχίας μετ' αὐτῆς καὶ νὰ δύναται ἡ προσκει-
μένη τουλάχιστον ~~αὐτῇ~~ ^{αὐτῇ} σιγήσῃ αὐτὴν τουρκικῇ μειονότητι
νὰ ματαιώσῃ ἐνεργείας τῆς Ἑλληνικῆς πλειοψηφίας αἱ ὁποῖαι
θα ἔθετον ἐν κινδύνῳ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Τουρκίας.

Ὑπάρχει ἀναμφισβητήτως ἓνας περιορισμὸς διὰ τὴν Ἑλλη-
νικὴν πλειοψηφίαν ὡς πρὸς τὴν χάραξιν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτι-
κῆς τῆς Κύπρου ἐφ' ὅσοις ὡς πρὸς αὐτὸ δύναται ἡ τουρκικὴ μειο-
νότης νὰ ἀσκήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀρνησικυρίας. Ἀλλὰ ἐρωτῶμεν

Ποῖα χῆρα δὲν ὑπόκειται εἰς τοιαύτας ἢ ἀναλόγους δεσμεύσεις;
Διότι, λόγου χάριν, ἡ Αὐστρία ἡ ὁποία ἐπίσης δὲν εἶναι ἀπο-
λύτως ἐλευθερὰ ὡς πρὸς τὴν χάραξιν τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς
θεωρεῖται χῆρα ἀνεξάρτητος καὶ κυρίαρχος καὶ εἶναι ὡς ἐκ
τοῦτου μέλος καὶ τοῦ Ο.Η.Ε., ἂν ἀφήσωμεν τοὺς τύπους, ἂν δὲν
ἐξετάσωμεν πρὸς σιγήσῃ τὴν Μηροῦ τοῦ περιορισμοῦ
τῆς ἀνεξαρτησίας, ὀφείλομεν νὰ συνομολογήσωμεν ὅτι εἰς τὴν

σημερινὴν δῆθεν ζωὴν ὅλαι σχεδὸν αἱ χῆραι ἔχουν περιορι-
σμοὺς ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν των πολιτικὴν καὶ κάποτε περιο-
ρισμοὺς πολὺ μεγαλειτέρους ἀπὸ ἀκείνους οἱ ὁποῖοι προβλέ-
πονται εἰς τὴν τουρκικὴν πολιτείαν.

Ἀλλὰ ^{ποῖα} ~~ὅπως~~ νὰ προσθέσωμεν καὶ κάτι περισσότερον.

Ἡμεῖς ὡς ~~ἐν~~ Ἑλλὰς, συνδεδεμένοι ἤδη διὰ δύο συμμαχιῶν μετὰ
τῆς Τουρκίας καὶ ἔχοντες μετ' αὐτῆς μεγάλα κοινὰ πολιτικὰ
καὶ οἰκονομικὰ συμφέροντα δὲν οὐ ἐβλέπαμεν συμπαῶς τὴν
δημιουργίαν μιᾶς πολυτείας ἢ ὁποῖα θα ἐστρέφετο κατὰ τῆς
Τουρκίας. Διότι μία τοιαύτη πολιτικὴ τῆς νέας Κυπριακῆς Δημο-
κρατίας θα ἦτο καθ' ὅλας ἀντίθετος πρὸς τὴν ἐθνικὴν πολιτικὴν
τὴν ὁποῖαν υἱοθετοῦν ὅλα τὰ ἐν Ἑλλάδι κόμματα πλὴν τῶν
κομμουνιστῶν.

Ἐάν λόγου χάριν, ἡ νέα Κυπριακὴ πολιτεία ἤθελεν αὐρίον
νὰ συμμαχήσῃ μὲ χῆρας αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν

πρός τās χώρας τοῦ βοραιοατλαντικοῦ συμφέρονου αὐτό, θά ἀπετέ-
λει ἐπικίνδυνον αἰχμὴν ^{διὰ} τὴν γειτνιάζουσαν Τουρκίαν, ἀλλὰ
ἐμμέσως θά ἀπετέλει καὶ αἰχμὴν κατ' αὐτῆς ταύτης τῆς Ἑλλάδος,
^{διὰ} μόνον ἐπομένως ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θέλουν καὶ αὐτοὶ τὴν
Ἑλλάδα νὰ τὴν ἔδουν ἀπεοπασμένην ἀπὸ τὴν βοραιοατλαντικὴν
συμμαχίαν καὶ ἀκολουθεῖν μίαν ὀρθὴν ἀνεξάρτητον πολιτικὴν
ἢ ὁποῖα ^{ἀντὶ} τοῦ ὀλίγου ρόλου ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴν δύναμιν τῶν
οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν δεδομένων θά ὀδηγεῖ τὴν Ἑλλάδα
μὲντεῦθεν τοῦ Παραπετόματος, μόνον αὐτοὶ λογικῶς δύνανται
νὰ ἐνοχλοῦνται ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὅρους οἱ ὁποῖοι δεσμεύουν
τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Κύπρου ἐναντὶ τῆς Τουρκίας, ὅπου
ἄλλωστε οἱ ὁποῖοι ἐξ ἑαυτοῦ δεσμεύουν τὴν Κύπρον καὶ ἐναντὶ
τῆς Ἑλλάδος.

Καταρρῶν ἐπομένως ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα
προβάλλονται ~~ἐν~~ ^{ἀπὸ} νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἐπεβλήθησαν καταθλι-
πτικοὶ περιορισμοὶ εἰς τὴν κυπριακὴν πολιτείαν οἱ ὁποῖοι ἀλ-
λοιοῦν ^{νῦν} ὀρθὴν τὴν ἀνεξάρτησιν τῆς. Ὅτι περιορισμοὶ οἱ
ὁποῖοι ἐπεβλήθησαν ἦσαν ἀπὸλύτως ἀναγκαῖοι ὥς προκύπτει ἐκ
τῶν ἀνωτέρω. Εἶναι περιορισμοὶ οἱ ὁποῖοι ὑπὸ ἄλλας μορφὰς
^{ἔχουσιν} καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας, εἶναι δὲ πάντως περιο-
ρισμοὶ οἱ ὁποῖοι ὅτε ἐμποδίζουν τὴν δημοκρατικὴν καὶ ἐλευ-
θέραν ἀνάπτυξιν τῆς κυπριακῆς πολιτείας.

τῆς ἀνεξαρτησίας ἀλλὰ ἐναντίον ἀραιομένων περιορισμῶν καὶ ὅ-
ρων τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Συρίας οἱ ὁποῖοι κατ'
αὐτὸν ἀλλοιοῦν τὴν ἐννοίαν τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἐν ἑκείνῳ πρὸς νὰ τονίσῃ ὅτι ἡ ἀνεξάρτησις, ὥς νῦν
ἀπὸ τοῦ ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ καταστῇ ὁ προβλεπόμενος εἶδος τῆς
ἑνότητας εἴτε τῆς διχοτομήσεως. Ἡ ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας
ἐκτετατὴ ἀπὸ τοῦ ὅτι νὰ ἀποκαταστήσῃ ἡ ἑνότητα καὶ ἡ διχοτο-
μία.

Ἡ συνέντευξις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου ἀποτελεῖ
 τὴν ^{ἐν}βεβαίωσιν τῶν ὅσων πάντες οἱ καλοκίςως παρακολου-
 θοῦντες τὸ ζήτημα γινώρῃσιν. Οὔτε ἡ Κυβέρνησις οὔτε ὁ
 Μακάριος ~~δὲν~~ συζητοῦν λύσιν ἢ ὁποῖα δὲν περιέχει τῇ ^{κατὰ τὴν ἐκτίμησιν} ἐφαρ-
 μογῇ τῆς αὐτοδιαθέσεως.

Οὐδεμία συμβιβαστικὴ διάθεσις ἐξεδηλώθη οὐδαμῶθεν.
 Μόνον εἰς τὴν φαντασίαν ὠριομένων θορυβοποιῶν ~~ἐκκίνη~~ ἐγεν-
 νήθη ἡ διάθεσις νὰ ἐμφανίσουν τὸν Μακάριον ὡς ἐγκαταλείψαν-
 τα τὸ αἷτημα τῶν Κυπρίων καὶ ὡς στερούμενον ^{πολλῆς} ~~πολλῆς~~ πολιτικότητος.
 Ὁρθάματα ἐπομένως ὁ Μακάριος ἀπάντησεν εἰς τὴν συνέντευ-
 ξιν τοῦ Μητροπολίτου Χερηνείας ὁ ὁποῖος δυστυχῶς ἐγένετο
 τὸ φερέφωνον αὐτῶν τῶν ἀντιλήψεων (ἔδωκεν ὁ ~~Μακάριος~~ ἀμέσως
 τὴν ^{ἐν}πρέπουσαν ἀπάντησιν.)

Ὁ Μητροπολίτης Κυρηναίας ἤθελεν προφανῶς νά προ-
 σαγάγη καί μίαν νέαν ἀπόδειξιν ὅτι οἱ Κύπριοι εἶναι Ἕλληνες
 καί δι' αὐτό ἔσπευσε νά ἐκδηλώσῃ διασπαστικές τάσεις καί νά
 ἐπικρίνῃ ὡς εἴθισται παρ' Ἕλλησι τόν Ἐθνάρχην Μανδρίον. Ἡ
 στάσις του αὕτη ~~ἐξήγαγε~~ ἀπό μίαν μικράν προΐστορίαν τήν
 ὁποῖαν ὅλοι οἱ Κύπριοι γνωρίζουν. ~~Ἐξήγαγε~~ ἀλλά δέν δικαιο-
 λογεῖται. Διότι αὐτήν τήν στιγμήν ~~ἐπιδέχεται~~ ^{ὁ ἄγών} ἐπιβάλλει ~~πλήρη~~
 ἐνότητα καί πειθαρχίαν εἰς τὰς ~~αποφάσεις~~ ^{ἐν ὑποτάξει καί} τοῦ Ἐθνάρ-
 χου, τοῦ μόνου ἁρμοδίου νά ὀμιλῇ ἐξ ὀνόματος τοῦ Κυπριακοῦ
 λαοῦ .-

+ μὴ τὸ ἄρδον
 τὸ Β. Μακαρίου
 ἐν τῇ ἑστῇ
 ἡλικίᾳ

Ἡ κηρότατον ράπισμα ἐδέχθησαν οἱ σημερινοὶ Κυπριοκύπριοι τῶν
 Ἀθηνῶν ἀπὸ τῆν Κύπρον. Φαίνεται ὅτι ἐν Κύπρῳ ἤρχισαν νὰ ἀντιλαμβάνο-
 νται ὅλοι τὴν ψυχικὴν ἀδελότητα τῶν ἐδῶ καπηλευομένων τὸ ἱερὸν
 θέμα τῆς ἐλευθερίας τῆς Μεγαλονήσου. Φαίνεται ὅτι ἐνῶ ἡμεῖς ἐδῶ λη-
 σμονοῦμεν οἱ Κύπριοι δὲν ἐλησμόνησαν. Ἐθθυμοῦνται ὅτι οἱ σήμερον
 ἐμφανιζόμενοι ὡς κατήγοροι τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἐθνάρχου ὅτε
 ἀπετέλουν τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶχον τὴν τόλμην οὕτε κἀν
 νὰ ἀνοίξουν τὸ στόμα των διὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν.

Οἱ Κύπριοι φαίνεται διεκρίναν ὅτι ἡ Ἀντιπολίτευσις ἤρχισε
 νὰ ἐνοχλεῖται ἀπὸ τὴν στενὴν καὶ φιλικὴν συνεργασίαν τοῦ Ἐθνάρχου
 μὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἀπεφάσιον νὰ στρέψουν τὰ βέλη των καὶ κατὰ
 τοῦ Ἐθνάρχου χρησιμοποιοῦντες ὡς ὄργανά τῆς καταστρεπτικῆς διαθε-
 σεως ἐκείνους οἱ ὅποιοι καὶ εἰς τὸ παρελθόν διῆρξαν πάντοτε οἱ ἀποκω-
 δότεροι ἐχθροὶ τοῦ Μακαρίου. Χωρὶς νὰ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν ὅτι θεμελιώ-
 δης προϋπόθεσις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος εἶναι ἡ ἐνότης
 ὧν, Ἐπιχειροῦν ἀπέναντι τῆς ἐπιβλητικῆς φαινογυμνίας τοῦ Μακαρίου,
 ἡ ὅποια τοὺς ἐνοχλεῖ λόγῳ τῆς συνεργασίας αὐτοῦ μετὰ τὴν Κυβέρνησιν
 νὰ ἀναδείξουν ἀντίπαλα ^{ἐν} ὑπὲρ-ἀδελφάτους Κυπρίους ἐκπροσωποῦ-
 τας δῆθεν τὴν ^{ἐν} γνηστὴν θέλησιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ τὴν ὅποian ^{ἐν} προδίδει
 ὁ Μακάριος συνεργαζόμενος μετὰ τὴν Κυβέρνησιν τῆς μειοδοσίας.

Ὅσαι αὐταὶ αἱ ἀδελότητες εἶναι γνωσταὶ εἰς τὴν Κύπρον καὶ
 εἰς τὸν ἀγωνιζόμενον Κυπριακὸν λαόν. Ἡ συνωμοσία πρὸς διδασαίαν
 τοῦ ἀγῶνος καὶ πρὸς μείωσιν τοῦ Μακαρίου περιορίζεται εἰς μίαν ἀσέ-
 μαντον μαμαρίαν τῶν Ἀθηνῶν ἡ ὅποια οὐδεμίαν ἔχει λατικὴν ἀπήχησιν
 ἐν Κύπρῳ. Ἡ δὲ Ἀντιπολίτευσις ἡ ὅποια προσπαθεῖ νὰ φερῇ εἰς τὰ
 θολὰ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ὁ βλάψῃ τὴν Κυβέρνησιν ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ
 ὅτι κατὰ εἰς τὴν Κύπρον οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀγωνίζονται ἔχουν μνήμην
 καὶ τοὺς ἐθυμοῦνται καὶ ἔχουν καὶ διορατικότητα καὶ ἀντιλαμβάνονται
 ὅπως τὸ ἀποδεικνύει περιτρώως τὸ βαρυσήμαντον ἄρθρον τοῦ "Ἐθνους"
 τῆς δευτέρας, ὅτι πᾶσι ἀπὸ τὴν πολιτικὴν κατὰ τοῦ Μακαρίου κρύβεται
 ἡ Ἀντιπολίτευσις ἡ ὅποια ἐνοχλεῖται ἀπὸ τὴν συνεργασίαν τοῦ Ἐθνάρ-
 χου μετὰ τὴν Κυβέρνησιν.

τῆς ἐγγυημένης ἀπὸ τὰς τρεῖς ἐνδιαφερομένης χώρας καὶ ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ ἔρχουσα Ἑλληνικὴ πλειοψηφία θὰ περιωρίζετο καθ' ὅ μῆτρον θὰ ἠδύνατο νὰ συνθλίψῃ τὰ δικαιώματα τῆς τουρκικῆς μειονότητος. Εἶναι ἐλπίστοι οἱ ἐπιπόλοιοι ἐκεῖνοι καὶ οἱ φανατικοὶ οἱ ὅποιοι ἀρνοῦνται αὐτὴν τὴν πραγματικότη-
 τα, ~~ἀλλὰ~~^{καὶ} ἰσχυρίζονται ὅτι ἀπὸ τὴν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας τὴν ὀριστικὴν τὴν τερματίζουσα καὶ τὴν διέθεξιν Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας καλλιτέρα θὰ ἦτο μὲν λυσιμεταβατικὴ μικρᾶς σχε-
 τικῆς διαρκείας, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας θὰ ἠδύνατο ἡ ἀλλαγὴ τῶν γενικῶν συνθηκῶν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐπιτύχῃ περισσότερα ἀπὸ ὅσα τῆς παρέχει ἡ λύσις τῆς ἀνε-
 ξαρτησίας.

Ἡ προσωρινὴ λύσις εἶναι λύσις ἡ ὁποία ἐπιδιώκεται ἀπὸ τὴν Μ. Βρεττανίαν διὰ τοῦ σχεδίου Μ.Μέλλαν. Στήριζεται ψυχολογικῶς εἰς τὸν ἀναταγωνισμόν τῶν δύο Κοινοτήτων αἱ ὁποῖαι ἐν ὅσῃ τῆς ὀριστικῆς λύσεως θὰ διεξάγουν συνεχῶς προκλητικὸν ἀγῶνα καὶ θὰ εὐρίσκονται πάντοτε ἡ μὲν ἀπέναντι τῆς ἄλλης εἰς θέσιν μάχης. θὰ εἶναι δὲ τοιαύτη ἡ ὁρμή τῆς ἀντιθέσεως αὐτῆς ὥστε ἡ Μ. Βρεττανία ὡς διετητής καὶ τηρη-
 τὴς τῆς τάξεως θὰ ἀποτελέσῃ πλέον ἀνὰ γὰρ καὶ ἀπαραίτητον παράγοντα διὰ τὴν ζωὴν τῆς Κύπρου.

Ἀλλὰ πέραν τῆς παρατάξεως τῆς βρεττανικῆς κυριαρχίας ἐπ' ὀρίστον χρόνον, αἱ ὑπὸ συνθήκας αἱ ὁποῖαι θὰ ἔθε-
 τον συνεχῶς ἐν κινδύνῳ τὰς σχέσεις τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας κατὰ ποῶν λογικὴν οἱ προτιμῶντες αὐτὴν τὴν λύσιν ἰσχυρί-
 ζονται ὅτι ἡ μέλλουσα νὰ ἐπακολουθήσῃ ὀριστικὴ λύσις εἶναι
 πιθανότητος νὰ εἶναι καλλιτέρα λύσιν ἀπὸ τὴν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας. Ἐπὶ τῇ βῆσει ποῶν προβλέψεων κάνουν αὐτὴν τὴν προέβλυσιν; . Ἐὰν βαυκαλίζονται μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ Ἑργατικοὶ θὰ τοὺς ἰσορροποῦν περισσότερα ἀπὸ τὴν ἀνεξαρτη-

σίαν ως συμφωνήθη εἰς τὴν Συρίαν ἀποδυνάμειον οἱ ἀγνοοῦν
 τῆς ^{ἐν βαρύν} ἑλληνικῆς παραδόσεως καὶ τῆς Ἀγγλικῆς πολιτικῆς. Ἐν
 βαυκαλίζονται μὲ τὰς ἰδέας τῆς ἐξαοθνήσεως τοῦ Τουρκικοῦ
 στοιχείου ^{πρᾶγματι. οὐδὲν} ἐνὶ τῇ ἑξαοθνήσει θά εἶναι μικρά καὶ τότε οὐδε-
 μίαν θά ἀπώσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τῶν πραγμάτων ἢ
 θά εἶναι μεγάλη ὅπου τὸ θέμα τῆς Κύπρου, ἀλλὰ καὶ τὸ θέμα
 τῆς Ἑλλάδος τίθεται ἐπὶ ἀγῶνι ^{ἀποδομῆς} βάσεως,
 διότι τότε θά ἔχομεν νὰ ἀντιμετωπίζωμεν ἄλλους τρομερωτέρους
 κινδύνους καὶ ἡ ὑπόθεσις τῆς Κύπρου θά ἀπετέλει ὑπὸ τὰς συν-
 θήκας ἐκεῖνας δομημάτων πλέον γεγονότων, ^{τότε} ~~ἀπὸ~~ θά ἐκρίνεται
 ἡ ἀκεραιότης καὶ ἡ ἀσφάλεια ὁλοκληρώου τῆς Ἑλλάδος, ^{ἀπὸ αἰῶνός}
^{ἐπὶ τῇ ἐκτετατῇ τῇ μικροῦ} καὶ ^{τα} ~~ἀπὸ~~ προνόμια ἐπὶ τῆς Κύπρου δὲν θά ἔχουν οὔτε βεβαίως διὰ
 τὴν Κύπρον καὶ διὰ τοὺς Κυπρίους οὐδὲν σημασίαν.

Ἄφ' ἧς ἀνελάβομεν τὴν εὐθύνην τῆς ἀκυβερνήσεως τῆς χώρας ἀφιερώσαμεν τὸ πλεόντων τῶν δυνάμεων μας ^{εἰς} τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος κατὰ τρόπον λογικόν, δίκαιον καὶ ἐκανοποιοῦντα τὸ οὐσιαστικόν αἷτημα περὶ ἐλευθερίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Παρέσχομεν πρὸς τοῦτο ^{εἰς τὸν κυπριακόν} πλήρη τὴν πολιτικὴν καὶ διπλωματικὴν μας συμπαράστασιν.

Μᾶς κατηγορήσαν ὅτι ἀνήλθομεν εἰς τὴν ἐξουσίαν μὲ τὴν ἐνδόμυχον σκέψιν νὰ κλείσωμεν τὸ Κυπριακόν. Ἐρχομεν πολλὰς εὐκαιρίας νὰ τὸ πρῶξωμεν. Ἀποσύροντες τὴν διπλωματικὴν καὶ πολιτικὴν συμπαράστασιν μας ἀπὸ τὸν Κυπριακόν λαόν ^{ὑπομένεθα εἰς πλείους περιστάσεις νὰ τὸν ἀναγκάσωμεν νὰ δεχθῇ} ^{οὐκ ἐκδοκίμασε} μίαν ἰδέαν. Ὅχι μόνον δὲν ἐπρῆξαμεν τοῦτο, ἀλλὰ ^{εἰς τὴν ἀποφασίαν} συνεχῶς τὸν ἐτονάζομεν καὶ τὸν ἐνθαρρύναμεν ^{ὅπως} ὅπως δὲν ἐβλέπαμεν ὅτι ^ἡ ~~ἡ~~ ^ἡ ~~ἡ~~ νὰ πραγματοποιηθῇ λύσις ὅταν ^ἡ ~~ἡ~~ ^ἡ ~~ἡ~~ ἐβλέπαμεν καὶ ὅταν ἐδικαιοῦτο νὰ διεκδικήσῃ ὁ Κυπριακὸς λαός.

Εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτόν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐδίδεταε νὰ προσφέρῃ ~~ὅχι μόνον~~ ^{ὅχι μόνον} ὅλας τὰς δυνάμεις ~~ἀλλὰ~~ ^{ἀλλὰ} δὲν ἐδίδεταε ἀδοκίμη καὶ νὰ θέσῃ χάριν αὐτοῦ ἐν κινδύνῳ τῆς ^{νύκτας} ~~ἀσφαλείας~~ ^{ἀσφαλείας} τῆς χώρας. Τὸ ἐπραξε ~~ἐκτενῶς~~ ^{ἐκτενῶς} ἐνσυνειδήτως. Ἐδημιούργησε εἰς πολλὰς περιστάσεις συγκρούσεις μὲ τοὺς κυριωτέρους ἐκ τῶν συμμάχων τῆς αἰ. ὅποια. ἔθετον εἰς κίνδυνον καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσφάλειαν ἄλλων πολυτίμων τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἀλλὰ βεβαίως ἡ Κυβέρνησις εἰς αὐτόν τὸν σκληρὸν ἀγῶνα εἶχε ὑποχρέωσιν νὰ χαρᾶν καὶ ἀρισμένα ὅρια τὰ ὅποια δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ὑπερβῇ χωρὶς νὰ βλάψῃ τὸ σύνολον τοῦ ^{καὶ πᾶσι καὶ τῇ κοινότητι} ~~ἑθνικοῦ~~ ^{ἑθνικοῦ} ~~ἑθνικοῦ~~ ^{ἑθνικοῦ} λαοῦ. Δι' αὐτόν τὸν λόγον ἀπέφυγε ὅλας τὰς ἐξέδους καὶ ^{ἀποφάσεις} ~~ἀποφάσεις~~ ^{ἀποφάσεις} ~~ἀποφάσεις~~ ἀνεργείας αἱ ὅποια ἀπὸ πολλὰς πλευρᾶς τῆς ὑπεδεικνύοντο. Αἱ ἐνέργειαι ἄλλωστε

αὐταὶ δὲν ἐπρόκειτο πρὶν ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει νὰ ἀπηρε-
τήσουν καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Ἀντιθέτως
θὰ τὴν ἔθαπτον διὰ παντός.

Κατὰ τὴν διενέργειαν τοῦ μακροῦ αὐτοῦ καὶ σκληροῦ
ἀγῶνος προέβλεψαν δι' ὅλους τοὺς ἀντικειμενικῶς σκοπευμένους
ἄριστὰ συμπεράσματα. Διεπιστώθη ὅτι ἡ ἰδέα τῆς αὐτοδιαθέ-
σεως χωρὶς νὰ διαγγωρισθῇ δικαίωμα αὐτοτελοῦς δοκίσεως τοῦ
ἴδιου δικαίωματος ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν μειονότητα, δὲν ὑπάρχει
ἐλπίς νὰ κατακτήσῃ ἔδαφος. Ἐπεὶ ὁρατὸν ἦτο ὅτι πεπλανημένα
πραγματικὰ συνθήκαι, ἡ ἀμελίωτος δύναμις τῶν πραγμάτων
καθίσταται τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς τῆς ἰδέας ἀδύνατον. Ἀκό-
μη καὶ εἰς ἀπώτερον χρόνον ἂν προσβλέψῃ τις, δόξη καὶ ἂν
διεμινδύνευσεν τὴν συνέχισιν τῆς ἀιματηρᾶς τραγωδίας τῶν Κυ-
πρίων ἐπὶ ἑτὶ εἶναι βέβαιον ὅτι μὴ τοιαύτη πολιτικὴ τελι-
κῶς θὰ ἀπετύγχανε. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐν
πλήρῃ ἐπιγνώσει τῶν εἰδυμένων τῆς ἐγκατελείπει τὴν ἰδέαν τῆς
αὐτοδιαθέσεως καθ' ὃ μέτρον ^{αὐτὴ} ~~τοῦ~~ ὁδηγεῖ ἀναποτρέπτως εἰς τὴν
ἐννοίαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὰ ἴδια συμπεράσματα ὅσοι
ἀπὸ πάντες συζητήσεις εἰς τὰ Ἑν. Ἑθνη καὶ ἀπὸ μακρᾶς συζη-
τήσεις εἰς τὸ ΝΑΤΟ κατέληξαν καὶ ~~ἡ~~ ^{αὐτὴ} ~~Κυπριακὴ~~ ^{ἀναρχικὴ} ~~ἐξουσία~~ ^{ἀναρχία}
ὅποια εἶχεν, ὁρῶνς τὴν γενναίαν πρωτοβουλίαν νὰ ἐγκαταλεί-
ψῃ τὴν ἰδέαν τῆς ἑνώσεως καὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῆς ἀγούσης
πρὸς ἑνωσιν καὶ νὰ προτείνῃ τὴν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἀφ' ἧς προεβλήθη ἡ ἰδέα τῆς ἀνεξαρτησίας ἐδημιουργή-
θη εἰς τὴν Τουρκίαν ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ διδάσκεις ~~μὴ~~ νὰ ἐγκα-
ταλείψῃ τὴν ἰδέαν τῆς διχοτομήσεως καὶ νὰ προχωρήσῃ καὶ
αὐτὴ μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς εἰς τὴν ἰδέαν μιᾶς ἀνεξαρτησίας
ἡ ὅποια ὅμως ^{παρεκκλίνει} καὶ ὅλας ἐκείνας τὰς ἐγγυήσεις διὰ
τῶν ὁποίων θὰ ἀπετρέπετο ^{ἀναγκῶς} ~~ἀπαιτούμενος~~ ἡ ἑνωσις μετὰ τῆς Ἑλ-
λάδος.

Κατ'αὐτόν τόν τρόπον μέ μοιβαίαις θυσίας καί τήν σταδιακήν προσγεώσιν εἰς ^{ἐν} νέαν μελλοντικήν πραγματικότητα τό Κυπριακόν ζήτημα τό ὅποσον ἐκινδύνευε νά δημιουργήσῃ χάος εἰς τήν Ἑλ. Μεσόγειον καί ἀνεπανόρθωτον ρήγμα μεταξύ συμμάχων καί φίλων ἐβρεν τήν μόνην δυνατόν λύσιν.

Τό εὐτυχές γεγονός εἶναι ὅτι αὕτη ἡ λύσις ἐξασφαλίζει πραγματικήν ἀνεξαρτησίαν εἰς τόν Κυπριακόν λαόν καί τοῦ παρέχει τήν δυνατότητα νά διαδραματίσῃ ρόλον αὐτόνομον καί σημαντικόν ἐντός τῆς οἰκογενείας τῶν ἐλευθέρων λαῶν.

Βεβαίως θά υπάρξουν ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι θά ἐσχυρισθοῦν ὅτι ἔπρεπε ἡ Ἑλλάς νά κρατήσῃ στέδιν διδύλλαντον καί νά γίνῃ ὁλοκαύτωμα καί αὕτη καί ὁ Κυπριακός λαός, διό νά ἐπιτύχῃ τήν ἔνωσην μέ τήν Ἑλλάδα. Πάντοτε τά διδύλλατα ^{συνδυάζονται} ~~παρα-~~ ~~θέματα~~ εἶναι ἐλκυστικῶς εἰς ὅσους δέν σκέπτονται πολιτικῶς ἄλλα συναισθηματικῶς. Μέ διδύλλατα συνθήματα ~~παρουσιάζεται~~ ^{παρουσιάζονται} γενικῶς ἡ στερομένη ὁριμότητος σκέψεως. Τό θλιβερόν εἶναι ὅτι ~~από~~ τήν γοητείαν τῆς διδύλλας καί τῆς ἀδυναμίας τῶν ἀνθρώπων ἀνθρώπων τῆς ἐκμεταλλεύονται. ~~Ἡ~~ ^Ἡ δημοκράτεια καί προσηκόντος ~~ἡ~~ ^ἡ δημοκρατία τοῦ ὁμοφυνοῦ. Εἰδικῶς εἰς τό Κυπριακόν θέμα κατεβλήθη ἀπό τήν ἄκραν ἀριστερόν μία ἐπίμονος προσπάθεια διό νά διασπασθῇ τό νοτιοανατολικόν μέτωπον τοῦ ΝΑΤΟ. ^{ἔχουν} ~~ἡ~~ ^ἡ Ἑλλάς καί ἡ Τουρκία εἰς συγκρούσε^{ως} ~~ως~~, νά δημιουργηθῇ χάσμα μεταξύ Ἑλλάδος καί ^ἡ ~~ἡ~~ ^ἡ Ἀυτικῶν συμμάχων μας καί ὁ ^ἡ ~~ἡ~~ ^ἡ κομμουνισμός διευκολύνθη εἰς αὐτόν τόν προδοτικόν ἀγῶνα του ἀπό τήν ἑξαλλον καί θανατικήν πολιτικήν τῆς ἄκρας δεξιᾶς καί γενικῶς ἀπό τήν τῶσιν πρὸς ^{ἀπερίλυτον} ~~ἀπερίλυτον~~ δημοκρατίαν ὅλης τῆς ἀντιπολιτευσεως ἐπὶ ἐνός τόσοῦ λεπτοῦ καί δυσκόλου ἐθνικοῦ θέματος.

Ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις ὅμως ἡ ὅποια εἶχε τήν εὐθύνην ὡς ἐντολεῦς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ νά χειρισθῇ τό θέμα κατ'αὐτόν τόν τρόπον ὁ ὅποιος ἐντός τοῦ πλαισίου τῶν γενικῶν ἐθνικῶν

συμφερόντων ^{ωστόσο} ~~θα εθελού~~ λυσιν δικαίαν, ικανοποιούσα/τό περί
 ελευθερίας αίτημα του Κυπριακού λαού, ^{θα εθελού} ~~να αντιμετωπί-~~
 ση εθάρπως επί μίαν ολόκληρον τρετίαν ~~και~~ τήν άνευθυνον
 δημοκρατίαν τών αντιπάλων τής καί άντί νά παρασυρθή από τό
 πεζοδρομίου όπως θα τής ήτο εύκολον καί νά πλειοδοτήσῃ εἰς
 έξάλλους ένεργείας αἱ ὁποῖαι θα ικανοποιούν ^{στον χώρο} τόν άγνισμένον
 κυπριακόν λαόν ^{να} ~~αναδέχθῃ~~ καί ^{να} ~~επωμισθῇ~~ τόν άχάριστον ρόλον
 τόν ὁποῖον εἰς τήν ζωήν ^{δωράν} ~~παράγει~~ ἡ σύνεσις, ἡ ψυχραιμία ἡ
 σοβαρότης ἡ υπεύθυνος αντιμετώπιξις τής σκληρᾶς πραγματικό-
 τητος. Ἀποτελεῖ εὐρύχημα ὅτι ὁ Ἑλληνικός λαός καί ἡ πλειοψη-
 φία τῶν Κυπρίων μετά τήν μακράν πεῖραν τῶν 3 1/2 ἐτῶν ^{μετά}
~~τά θα~~ ~~διέθεσαν~~ άντελήφθησαν τήν ~~ανάγκη~~ τῆς πραγματικότητος
 καί ~~ἀκολούθησαν~~ τήν κυβερνήσιν εἰς τήν πολιτικήν τήν ὁποίαν
~~ἀφῆραν~~ (εἰς τόν ὁδόν τόν ὁποῖον ~~ἀκολούθησαν~~) τό εὐτυχέ-
 τοερον ὅμως γεγονός εἶναι ὅτι χάρις εἰς τήν ἐπίμονήν άγνι-
 στικήν προσπάθειαν τής Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως άντελήφθησαν
 καί οἱ αντίπαλοι τής Ἑλλάδος τήν ανάγκην νά αναγνωρίσουν
 τό δίκαιόν της, Ἐμπνεόμενοι καί αὐτοί από τήν ἐπιβαλλομένην
 από τᾶς δυσχερεῖς διέθεσις περιστάσεις σύνεσιν καί σοβαρότη-
 τα ἔσπεραν εἰς μίαν λύσιν ἡ ὁποία, ὑπέρνω τῶν λεπτομερειῶν,
 διέπεται από ^{μίαν} ~~μια~~ κυρίως ^{σκέψιν} ~~σκέψιν~~ από τήν σκέψιν ὅτι ἡ Κύπρος
 πρέπει νά ἀποκτήσῃ τήν ελευθερίαν της ὅτι πρέπει νά χειραφε-
 τηθῇ από τόν άποκοιανόν ζυγόν νά καταστή μίαν άνεξάρτητος καί
 ἰσότημος πρός τᾶς ἄλλας ελευθέραις χώραις δημοκρατία μέ προέ-
 χοντα τόν Ἑλληνικόν χαρακτήρα καί μέ πλειοψηφίαν Ἑλληνικήν :
 εἰς ὅλας τᾶς ἐκδηλώσεις τής πολιτειακῆς της ὀργανώσεως.

Χάρις εἰς τήν συνεργασίαν καί ~~καί~~ τῶν Τούρκων καί
 τῶν Βρεττανῶν ἐπετεύχθη ὅπως μίαν δικαίαν καί ικανοποιητικήν λύ-
 σιν ἡ ὁποία ~~μὴ~~ συγχρόνως ^{εἰς} ~~εἰς τήν Ἑλλάδα μέσα εἰς
 τό πλαίσιον τῶν συμμαχιῶν καί τήν συνεργασίαν της μετά τῆς
 Μ. Βρεττανίας καί τῆς Τουρκίας.~~

Ἦμπορεῖ οἱ ἀντίπαλοι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως νὰ θέλουν νὰ μετροῦν μὲ τὸ ὑποδεκάμετρον τὴν ἔκτασιν τῶν δύο βρεττανικῶν ῥόσεων τῶν μόνων πλεον ὀπολειμμάτων τῆς ἐπὶ τῆς νήσου ὀλοκληρωτικῆς κυριαρχίας της.

Ἦμπορεῖ νὰ κατατρίβονται εἰς τὰ ἀρθροῦντα καὶ τὰς παραγράφους τοῦ νέου Κυπριακοῦ Συντάγματος καὶ νὰ θέλουν νὰ προσθαφαιροῦν λεξίδια.

Ἦμποροῦν νὰ παραβλέπουν ὅτι αἱ πρὸς τὴν Τουρκικὴν μειονότητα χορηγηθεῖσαι προνομίαι ἀποτελοῦν ἀπλῶς μέσα ἀμύνης κατὰ τῆς ἐπικρατοῦσης ἀπανταχοῦ τοῦ νέου κράτους Ἑλληνικῆς πλειοψηφίας. Ἡ Κύπρος εἶναι ἐλευθέρη. Δὲν τὴν ἀπηλευθέρωσε ἡ δημοκρατία τοῦ Κομμουνισμοῦ ἢ ὅποια ἐπιδίδκει τὴν διαισάνειαν τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος ~~τῆς~~ διὰ νὰ διαιωνίζεται καὶ ἡ ρῆξις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν Δύσιν. Δὲν τὴν ἐλευθέρωσε ἡ κομπορημοσύνη καὶ ἡ ~~ὑποταγή~~ ἐκείνων οἱ ὅποιοι διὰ νὰ κολακεύουν τὸ πεζοδρομίου δημοσίου μόνον ~~ἐπὶ~~ τοῦ τὰ εὐδυνάτα, εἰς δὲ τὰς ἰδιωτικὰς τῶν συνομιλίας συνωμολογοῦν ~~ὅτι ἐφεύδοντο.~~

Αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὅποσαν ἡ Κύπρος ἀπέκτησεν καὶ τὴν ὅποσαν καλοῦνται μὲ τὴν σύνεσιν τῶν μὲ τὴν ἐπιδόσιν τῶν εἰς τὰ ~~ἑλληνικά~~ ^{ἐξωτερικά} ἔργα νὰ ἐκπονήσουσιν αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τὴν ἐχάραξαν ἢ πολιτικότης, ἢ σύνεσις καὶ ἡ σοβαρότης τῶν χειρισμῶν ποὺ ἔκαμε ἐπὶ τρία καὶ πλεον ἔτη ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις. Χωρὶς αὐτὴν τὴν πολιτικὴν ἢ ὅποια δὲν ἦτο ~~ἡ~~ ^{οὐκ} πολιτικὴ μειοδοσίας ἀλλὰ καὶ ^{ποτέ} πολιτικὴ ἐξαλλωσύνῃς χωρὶς αὐτὴν τὴν πολιτικὴν τῆς σταθερᾶς ἐμμανῆς εἰς ὅσα εἶναι ἐφικτὰ καὶ πραγματοποιήσιμοι αὐτὴν τὴν στιγμήν τὸ Κυπριακὸν ζήτημα ~~θα~~ ^{ἐπὶ} εἶχε ὀδηγηθῇ εἰς τὸ χῶρος καὶ τὴν Μεγαλόνησον ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὴν Ἑλλάδα. Τὸ πολὺ πολὺ ~~θα~~ ^{ἐπὶ} τὴν ὀδήγει εἰς τὴν ἐπὶ μακρὰ ἔτη παράτασιν τοῦ ἀποικιακοῦ κα-

Εἶναι στιγμή κατὰ τὰς ὁποίας δὲν δύναται κανεὶς νὰ σταθμίσῃ μίαν κατ'ὅσους παρὰ μόνον ἂν τὴν τοποθετήσῃ μέσα εἰς τὴν μακρὴν τροχιδὴν τῆς ἱστορίας.

Ὁ Ἑλληνισμὸς ὁ ὁποῖος εἶτε εὐαγέστερος εἶτε ὑπόδουλος εἶχε ἐπὶ αἰῶνας διαφυλάττει τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς διασποράς, ὅταν ἐπέστη ὁ χρόνος ἡγαγέσθῃ νὰ ἀποβάλῃ αὐτὸν τὸν χαρακτήρα καὶ νὰ συγκεντρωθῇ εἰς τὰ ἐδάφη ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀπὸ αἰῶνων ἀπετέλουν τὴν Μητροπόλιν ἣ ἂν θέλετε τὴν κεντρικὴν ἐστίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ Ἑλληνισμὸς ὁ ὁποῖος ἄλλοτε εὐήμεροῦσε εἰς τὴν Ἡ. Ρωσίαν, εἰς τὰς παροικίας τῆς Τερμέστοης, τῆς Βενετίας, τῆς Πίζας, τοῦ Λιβάνου, τῆς Μασσαλίας, ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ρουμανίας, ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Μ. Ἀσίας καὶ τοῦ Πόντου ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Βουλγαρίας, ὅλοι αἱ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς ἀνθοῦσαι κοινότητες ὀλίγον κατ'ὀλίγον ἐμαρτύνησαν καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν εὐρίσκονται εἰς τὸ πέραν τῆς ἀπάρξεως των. Ἀντὶ τοῦτου ὁμοῦ ἐδημιουργήθη μὲν συμπαγὴς κυρίαρχος Ἑλληνικὴ πολιτεία ἣ ὁποία ἔχει καὶ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν θέλησιν νὰ στεγασθῇ ὅλας σχεδὸν τὰς διεσπαρμένους παροικίας καὶ κοινότητας. Χάρις εἰς τὰς φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Συμμαχοῦ Τουρκίας ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Κων/πόλεως περιορισθεὶς εἰς μίαν ἑκατοντάρδα περὶ πικρὰ χιλιάδων Ἑλλήνων ἐπικεῖται ἀποτελούμενος ἀπὸ ὀρθόδοξους ὁμοθρήσκους Ἑλληνας τὸ γένος, ἀλλὰ νομοταγεῖς τούρκους πολίτας.

Δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω τὸν Ἑλληνισμὸν τῆς Β. Ἑπείρου ὁ ὁποῖος δοκιμαζόμενος ἀπὸ μίαν ἀφόρητον δουλείαν φθίνει καὶ κινδυνεύει νὰ ἐξαπμοσθῇ.

Ἡ Ἑλλάς ἣ ὁποία δὲν ἔχει πλέον πρὸς καμμίαν κατεύθυνσιν κατακτητικὰς βλέψεις ἣ ὁποία ἔχει πλήρη ἐπίγνωσιν

ὅτι πολλὰ ἱδανικὰ τὰ ὁποῖα ἐθερμαινον ἄλλοτε τὴν ψυχὴν ὅλων τῶν Ἑλλήνων ἔχουν ξεπερασθῇ ἀπὸ τὰ γεγονότα, δὲν θλίβεται δυναμετρῶσα αὐτὴν τὴν συρρίκνωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος. Ἀπεναντίας πιστεύει ὅτι αὐτὸ θὰ ἀποτελέσῃ μίαν πηγὴν νέας δυνάμεως προσηρμοσμένης εἰς τὴν νέαν πολιτικὴν πραγματικότητα. Φιλοδοξεῖ νὰ γίνῃ ἀρκετὰ πλουσία ὥστε νὰ εἶναι ἱκανὴ νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς ἀνάγκας τῶν Ἑλλήνων πλὴν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι κατέστησαν ἤδη, εἴτε ζοῦν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εἴτε ζοῦν εἰς τὴν Τουρκίαν, πολῖται ἄλλης χώρας, διατηροῦντες μὲ τὴν Ἑλλάδα κοινὰς θρησκευτικὰς, κοινωνικὰς καὶ οἰκογενειακὰς παραδόσεις.

Πρὸς τὴν ἐξελίξιν αὐτὴν ἡ ὁποία καλῶς ἢ κακῶς περιόριζει τὴν Ἑλλάδα εἰς τὰ παλαιὰ μητροκοινωνικὰ ἔθνη καὶ τὴν καθιστὰ σύμφωνα μὲ τὴν σύγχρονον πολιτικὴν πραγματικότητα μίαν συμπαγὴ καὶ ὁγιά ἄλλα πάντως μικρὰν χώραν, ἔρχεται εἰς ἀντιθέσιν ἡ αἰφνιδία ἐξελίξις τὴν ὁποίαν διὰ τῶν συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης προσέλαβε τὸ Κυπριακὸν ζήτημα.

Δι' αὐτῶν δημιουργεῖται ἔξω τῆς Ἑλλάδος μία νέα κυρίαρχος πολιτεία, μὲ Ἑλληνικὴν πλειοψηφίαν καὶ μὲ προέργοντα Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα. Αὐτὸ τὸ τεράστιον ἱστορικὸν γεγονός δὲν μειώνεται ἀπὸ τὰς οἰασθήποτε ἐν ταῖς λεπτομερείαις διαφωνίας τῆς παρούσης γενεᾶς. Διὰ πρώτην φοράν διευρύνεται ὁ ὅριζον τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ δι' ὑπὸ συνθήκας αἱ ὁποῖαι νὰ ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν ἱστορικὴν του ἀποστολὴν ἐνῶ ταυτοχρόνως δὲν ἔχουν κατ' οὐδένα τρόπον τὰ συμφέροντα οἰασθήποτε συμμάχου χώρας. Εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς τὸ μέγα τοῦτο γεγονός δγνοεῖται, πῶς δευτερεύουσαι λεπτομέρειαι τὸ ἐπισκιάζουν εἰς τὰς συνειδήσεις ὀρισμένων Κυπρίων. Ἀλλὰ τὸ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ διὰ τὰς λεπτομερείας ἀντιρρήσεις εἶναι ἀρθεῖμοι ὅταν ἀφ' ὀφλοῦ ἐξετασθοῦν καὶ προπαν-

τός όταν τοποθετηθῇ ολοκληρών το Κυπριακόν ζήτημα ἐν τῷ πλαίσιον τῆς ἱστορικῆς του ἐξελεύσεως.

Ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο νὰ μελετηθῇ μὲ καλὴν κρίσιν ἡ ἐξέλιξις τοῦ Κυπριακοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν.

Κατόπιν μακρῶν προσπαθειῶν καὶ ἐγόνων κατέστη τὸ Κυπριακόν θέμα κρίσιμον θέμα διεθνές καὶ ἐπεβλήθη ἡ ἀνάγκη τῆς κάποιας λύσεως του. Μὲ τὰ ὑπάρχοντα πραγματικὰ δεδομένα λύσις τῆς ἑνώσεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος εἶχε καταστή ἀνέφικτος. Δὲν θέλω νὰ ἀναζητήσω τὰ αἷτια τὰ ὅποια τὴν λύσιν αὐτὴν τὴν κατέστησαν ἀνέφικτον. Μόνον ἄνθρωποι κακῆς θελήσεως, μόνον δημοκροὶ δύνανται νὰ ὑποστηρίζουν ὅτι τοιαύτη λύσις θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ ἢ ὅτι θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιδιωχθῇ ἐπὶ μακρὸν χωρὶς νὰ τεθῇ ἐν κινδύνῳ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἀκεραιότης ὁλοκληροῦ τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ πρόβλημα ἐξ ἄλλου δημιουργηθὲν πιθανότατα ἀκαίρως δὲν ἡδύνατο νὰ ἀνθῇ εἰς προσωρινὰς λύσεις αἱ ὅποιαι θὰ επέτεινον τὰς δυσχερείας, τοὺς φανατισμοὺς καὶ τοὺς ἀνταγωνισμοὺς καὶ θὰ προεκάλλουν καταστάσεις ἐπικινδύνους εἰς τὴν χώραν.

Ἡ Ἑλλὰς προσέφυγεν πεντάκις εἰς τὰ Ἕν. Ἔθνη καὶ δὲν ἐπέτυχεν καμμίαν ἀπόφασιν ἢ ὅποια νὰ τερματίσῃ τὸ Κυπριακόν. Κατὰ δὲ τὰς τελευταίας συνόδους κατέστη προφανές ὅτι λόγῳ τῆς ἀντιδρώσεως ὀρισμένων μεγάλων δυνάμεων δὲν θὰ ἐπετύγχανε οὔτε μίαν σύστασιν περὶ ἐπιδιώξεως τῆς λύσεως τῆς ἀνεξαρτησίας. Προσέφυγεν καὶ εἰς τὸ ΝΑΤΟ ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐδρέθημεν πρὸς ἀδιεξόδου. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ Μ. Βρεττανία ἐπεχειρεῖ νὰ ἐφαρμύσῃ μίαν ἰδικὴν τῆς λύσιν ἢ ὅποια εἶναι προφανές ὅτι θὰ ὁδηγεί εἰς ἕναν μόνιμον ἀνταγωνισμόν τῶν δύο ἐν ἑνὶ Κοινοτήτων καὶ εἰς τὴν μόνιμον ἀνάγκην τῆς παρουσίας τῆς διὰ νὰ παύσῃ τὸν ρόλον τοῦ διαιτητοῦ.

Είς τό σημείον τούτο ή κοινή πρωτοβουλία ήμῶν καί τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως καί ή γενναία ἀμφοτέρων ἀπόφασις νά σταματήσωμεν εἰς τόν κατήφορον ὁ ὁποῖος δόσῃγει πρὸς δραματικὰ γεγονότα ἤνοιξε τήν μόνην δυνατήν διέξοδον μέσα εἰς τό διέξοδον εἰς τό ὁποῖον εἴχομεν εἰσελθεῖ. Ἡ μέν Τουρκία παρητήθη ὄχι μόνον τῆς διχοτομήσεως ἀλλὰ καί τῆς τριπλῆς συγκυριαρχίας τοῦ σχεδίου Μάκ Μίλλαν τό ὁποῖον τῆς παρεῖχεν πολλά σοβαρά πλεονεκτήματα, σχέδιον τό ὁποῖον ἐν ἰσχυρῇ ἀναλύσει δόσῃγει εἰς τήν διχοτόμειν. Ἡ Ἑλλάς ἐξ ἄλλου παρητήθη εἰλικρινῶς καί ὀριστικῶς τῆς ἰδέας τῆς ἑνώσεως. Ἀμφότεραι δὲ αἱ Κυβερνήσεις συνεφώνησαν ἐπὶ τῆς λύσεως τῆς ἀνεξαρτησίας.

Διὰ τῆς λύσεως αὐτῆς δημιουργεῖται ἔκτος τῆς Ἑλλάδος διὰ πρώτην φοράν μία νέα κυρίαρχος πολιτεία μέ Ἑλληνικήν πλειοψηφίαν καί εἰς τήν Κυβέρνησιν καί εἰς τήν Βουλὴν καί εἰς τὰ ἔθνη σώματα. Δημιουργεῖται μία πραγματική ἐνίαία δημοκρατικῶς κυβερνωμένη πολιτεία ἡ ὁποία ὅμως λόγῳ τῆς συνθέσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου παρουσιάζει ὀρισμένους παραιτήτους ἰδιοτυπίας. Αἱ ἰδιοτυπίαὶ αὗται συνίστανται εἰς τήν παροχήν πρὸς τήν Τουρκικήν Κοινότητα ἐκείνων τῶν δικαιωμάτων καί προνομίων τὰ ὁποῖα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα 1) διὰ νὰ ματαιωθῇ ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ μηχανισμοῦ τῆς νέας πολιτείας πᾶσα ἀποπειρά ἐνώσεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Τουρκίας ἢ καί ὁλοσήμερον ἄλλης πολιτείας 2) διὰ νὰ ἀκυρώνωνται νομοθετικά καί διοικητικά μέτρα τὰ ὁποῖα περιέχουν ἀνίσον μεταχειρίσιν μετὰ τῶν δύο Κοινοτήτων.

Ἡ ὁδοὸς ὅλων τῶν γενομένων πρὸς τήν τουρκικήν μειονότητα παραχωρήσεων εἶναι αὕτη. Πρόκειται περὶ παροχῆς μέσων ἀμύνης ἐναντίον τῆς συγκυριαρχίας Ἑλληνικῆς πλειοψηφίας.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔκρινεν ὅτι τὰ μέσα αὐτὰ ἀμύνης ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐδόχθη εἰλικρινῶς τὴν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας ὀφείλουν νὰ τὰ παραχωρήσῃ καθ' ὅ μὲν ὄν δὲν καθίσταντο δυσχερῆ τὴν λειτουργίαν τῆς νέας πολιτείας.

Αἱ καταχρήσεις εἶναι βεβαίως δυνατόν ἀλλὰ ὅθ' ἡδύνατο τότε μόνον νὰ λάβουν χώραν ἐάν ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Τουρκία παραιτούμεναι ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας τὸ ὅποτον τὰς συνδέει διὰ τριῶν συμμαχιῶν ἀπεξεδύοντο εἰς ἓναν ^{ἐπὶ ἀνταγωνισμὸν} ἀνταγωνισμὸν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅπως αὐτὴν δὲν ὅθ' ἦταν τὰ συντάγματα καὶ αἱ συνθήκαι τὰ ὅποια ὅθ' ἐρρυθμίζον τὴν διαφορὰν παρὰ μόνον δυναμικοὶ παράγοντες.

Ἡ λύσις ἐπομένως τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τὸν τύπον ὅψ' ὃν συνεφωνήθη ἐν Ζυρίχῃ ἀποτελεῖ τὴν καλλιτέραν ἐφικτὴν δι' ὅλους λύσιν, ἀποτελεῖ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν μίαν λύσιν καλὴν ἢ ὅποια ἐάν ἐκτιμηθῇ ὁδόντως ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Κύπρου ἀνοίγει πολλὰς προοπτικὰς ἐθνεμέλειας διὰ αὐτοὺς.

Ἀλλὰ ἀπὸ Ἑλληνικῆς ^{ἐθνικῆς} πλευρᾶς ὅθ' ἤθελον περάζων καὶ πάλιν νὰ ἐξάρω τὸ γεγονός ὅτι ὅσοτε ἀπὸ αἰώνων ἀπώλειαν ὅλων τῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος τμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐξαιρέσει τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κων/πόλεως, διὰ πρῶτην φορὰν δημιουργεῖται μία πολιτεία ἐκ ὅς τῆς Ἑλλάδος μὲ προέχοντα τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτῆρα μία πολιτεία ἢ ὅποια καλῶς κυβερνωμένη ἐγγυᾶται τὴν ἐπιβίωσιν τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ συνθήκας ἀρίστης καὶ πολιτικῆς καὶ οἰκονομικῆς.

Ὅσοι δὲν αἰσθάνονται τὴν σημασίαν τοῦ τεραστοῦ αὐτοῦ γεγονότος, μυωπίζονται καὶ ἀποδεικνύονται κατώτεροι τῶν περιστάσεων.

Ἡ Ἑλλὰς ἢ ὅποια ἐάν ἔχει καλὴν πρὸς κατὰ τὴν φύσιν καὶ ἀποκρίσιν ἀλλήλους ἢ ὅποια ἔχει καλὴν καὶ ἀποκρίσιν

Χάρις εἰς τὴν ἀποφασιστικότητα τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, χάρις εἰς τὸ πνεῦμα συνεργασίας εἰς τὸ ὅποιον ἐπρυτάνευσε μεταξύ ὅλων τῶν παραγόντων οἵτινες εἶχον γνῶμην ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ἐξευρέθη ὕστερα ἀπὸ ἰοετῆ ἀγῶνα ^{καὶ νίκης} ~~καὶ νίκης~~ τέκα ἐκ τῶν ἐφικτῶν λύσεων ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μὴ λύσεις αὐτῇ καθ' ἑαυτὴν καλὴ καὶ δίκαια ἢ ὅποια ἀνοίγει τὴν προοπτικὴν εὐτυχῶς ἡμερῶν οἱ ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Μεγαλονήσου

Ἀποτελεῖ εὐτύχημα ὅτι παρὰ τῆς στιγμιαίας καὶ ἄλλως τε εὐξηγήτους ταλαντεύσεις ὠρισμένων Κυπρίων τελικῶς ἡ λύσις αὐτῇ ἀποτελεῖ λύσιν τὴν ὅποιαν ἐπιδοκιμάζει ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν ἑλλήνων Κυπρίων, ἀλλὰ ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ ^{ἐθν} ~~ἐθ~~ οὔτος.

Βεβαίως ὁ Κομμουνισμός θά προσπαθήσῃ νὰ προκαλέσῃ σύγχισιν, βεβαίως ἡ κατακερματισμένη ἐθνικὸφρων ἀντιπολίτευσις θά προβάλῃ τὰς ἀντιρρήσεις τῆς. Ἀλλὰ ὅλαι αὗται αἱ προσπάθειαι εἶναι ἀνίσχυροι νὰ καλύψουν τὸ τεράστιον γεγονός τῆς ἰδρύσεως μιᾶς κυριάρχου Κυπριακῆς Δημοκρατίας μετ' ἐπὶ τὸν ἑλληνικὸν χαρακτήρα. Εἶναι ἀνίσχυροι νὰ καλύψουν τὴν τεραστίαν ἐπιτυχίαν τῆς Κυβερνήσεως Καραμανλῆ ἢ ὅποια μετὰ τρεῖς καὶ πλέον ἔτη ἀτρήτων προσπαθειῶν καὶ ἀγῶνων δόξησῃ τὸ Κυπριακὸν ἐκεῖ ὅπου ἱστορικῶς ἔπρεπε νὰ φθάσῃ εἰς μίαν λύσιν τιμὴν καὶ δίκαιαν ἢ ὅποια ἀποδίδει τὴν ἀπόλυτον ἐλευθερίαν εἰς τοὺς Ἀυπρίους Ἀδελφούς. *fin*

καθ' ἣν στιγμήν αἱ προσπάθειαι μας πρόκειται νά καταλήξουν εἰς ἓνα εὐτυχές ἀποτέλεσμα ἀπευθύνῃ ἡμῶς τήν ὑμετέραν Ἐξοχότητα διὰ νά τήν παρακαλέσω νά μοῦ παράσχω τήν ὑνδρομὴν τῆς ὥστε νά διευκολυνθῇ ἡ ἐπίτευξις τοῦ τελικοῦ ἡμῶν σκοποῦ.

Ἀρρομμένα σημεῖα τῶν συμφωνιῶν μας τῆς Ζυρίχης τὰ ὁποῖα δέν θίγουν ποσῶς τήν οὐσίαν τῶν συμφωνηθέντων προκαλοῦν ἀπὸ μέρος τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων ^{ἡμῶν} ~~ἐπιμένονας~~ ἀντιρρήσεις ἡθικοῦ χαρακτῆρος. Πουρίζω ὅτι ὁρισμέναι παραχωρήσεις ἐπὶ ὅλως προρισμένων σημείων μὴ θιγόντων ~~μὴ~~ τὰ συμφωνημένα ^{ἡμῶν} ὅθ' ἡμᾶς ἐβόηθουν νά ὑπερνικήσωμεν τὸ ἐμπόδιον τοῦτο.

Ποιοῦμαι ἀνεπὼς ἔκκλησι νὰ πρὸς τήν ἀρρόνησιν καὶ πρὸς τὸ κύρος σας ἵνα ἐν τῷ πνεύματι τὸ ὁποῖον ἐκρυπτεύουσεν ἐν Ζυρίχῃ ἐξετάσῃτε μὲ κατανόησιν τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἔκαμεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακδρίου.

Ἀποδίδικῃς μου πλευρᾷς ὅθ' ^{ἡμῶν} πρᾶξω ὅτι ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐμεῖ διὰ νά ἀπομακρύνω κάθε ἐμπόδιον ἀπὸ τὸν δρόμον ὃ ὁποῖος ὁδηγεῖ πρὸς τήν τελικὴν μας συμφωνίαν.

5) Από όρισμένους κύριους άναμένον ότι ή 'Ελλάς καί ένδυνάμει

'Η 'Ελληνική Κοινή Γνώμη παρηκολούθει καί εδλόγως μέ άγωνίαν τήν διδοκεφιν τών Παρισίων, δίδοι καί γενικά κρίσιμα ζητήματα είχε νά συζητήσει, άλλά ήδύνατο ελδίκως διά τήν 'Ελλάδα νά γίνη άσφορη έμπλοκής ~~του Κυπριακού~~

"Εδη όποτε ή διδοκεφία έτελειώσε δύναται τις νά πεί καίη τός άκολούθους διαπιστώσεις.

1) 'Η 'Ελλάς, ή όποία έχει άνάγκη καί συμφέρον νά ένισχυθί ή 'Ατλαντική συμμαχία δίδοι αύτή άποτελεί τήν μόνη έγγύσην της έθνικής άσφαλείας, συνέβαλεν εΙς τήν ένίσχυσιν της συμμαχίας αύτης καί δι' αύτου του τρόπου εΙς τήν ένίσχυσιν της άσφαλείας του ίδιου αύτης έδαφους.

2) ΕΙς τό επίμαχον ^{δίκη} της έγκαταστάσεως βάσεων ή 'Ελλάς έτήρησε στάσειν ή όποία καί τήν ένίσχυσιν της συμμαχίας άπρέτει, άλλά καί έπροσάτευσέ πλήρως τό κυρίαρχικά αύτης δικαιώματα επί θέματος τό όποιον όλγει άμεσα ζωτικά τοπικά συμφέροντα.

3) Μέ τήν πρωτοβουλία της 'Ελλάδος τό ένδιαφέρον της 'Ατλαντικής συμμαχίας έπεξετάθη καί επί του θέματος της οίκονομικής ένισχύσεως τών υποανάπτυκτων χωρών του ΝΑΤΟ δίδοι ός άνεπτυχθή από 'Ελληνικής πλευράς ή μεγαλύτερα ένοποιήσεις της οίκονομίας τών χωρών του ΝΑΤΟ έχει ός άπαραίτητον προϋπόθεσιν τήν οίκονομικήν ίσοτιμία τών μελών αύτης πράγμα τό όποιον δέν δύναται νά έπιτευχθί χωρίς τήν ένίσχυσιν τών υποανάπτυκτων χωρών μεταξύ αύτών.

4) ^{από} Με τό Κυπριακόν διά τό όποιον μέρος της 'Ελληνικής κοινής γνώμης φρονεί ότι δέν πρέπει νά συζητηθί έντός τών κόλπων του ΝΑΤΟ ή 'Ελληνική Κυβέρνησις έπέτυχε όπως έφ'ένός μή συζητηθί τό Κυπριακόν ούδέ καν μνημονευθί παρ'ούδενός, όφ'έτέρου όμως αύτή ή έβία έμνημόνευσεν τό ζήτημα διατυπώσασα τό παράγον του 'Ελληνικού λαού ότι εΙς τό Κυπριακό ζήτημα δέν εδρίσκει κατανόησιν παρ' τοίς συμάχοις αύτοίς ή 'Ελλάς.

5) Από θρισμένους κύκλους ανεμένετο ότι η 'Ελλάς θα έγινετο στόχος επιθέσεων, τόσον δια την στέλναι εις τό Συριακόν ζήτημα, όσον καί δια τό ζήτημα της νέας Γουτιέας. Απεδείχθη όμως ότι όλη η έμφανισις της 'Ελληνικής 'Αντικροσσωπείας καί τό κύρος ~~απέναντος~~ ^{απέναντι} της πρώτης στιγμής ~~της κρίσεως~~ ^{της κρίσεως} έκείνους οι όποιοι ήθελον να δημιουργήσουν τοιοούτον δυσόρεστον κλίμα ~~επεί~~ ^{επει} την 'Ελλάδα να ~~αποφύγουν~~ ^{αποφύγουν} καθε συζήτησιν η όποία θα έθιγε την 'Ελληνικήν φιλοτιμίαν. Είναι δε χαρακτηριστικόν ότι καί τό ζήτημα του Σαμποτάζ ~~και~~ ^{και} των άμερικανικών εν 'Αθήναις ιδρυμάτων ενθ' είχε προκαλέσει βαθείαν συγκίνησιν μεταξύ των άμερικανικών κύκλων εν τούτοις από κανέναν δέν ήγέρθη διότι άναγνωρίσει η πλήρης καλή πίστις της 'Ελληνικής Κυβερνήσεως.

Πάντα τα άνωτέρω επέτυχθησαν χωρίς εις την τηρηθείσαν από την 'Ελληνικήν 'Αντικροσσωπειαν στέλναι. Ειδικότερον η έμφανισις του 'Ελληνος Πρωθυπουργού, τόσον κατά τας έπισήμους συνεδριάσεις της διασκεύας, όσον καί κατά τας παρασηνιακάς συνομιλίας συνέβαλεν αποφασιστικώς εις τό να δημιουργηθή εις φίλους καί έχθρους η έντύπωσις ότι η 'Ελλάς χειρίζεται τό έξωτερικά αυτής ζητήματα με σοβαρότητα, σύνεσιν καί έξαιρετικήν δξυδερκίαν. Ούτω χωρίς εις την προσωπικήν παρουσία του 'Ελληνος Πρωθυπουργού εν Παρίσις η 'Ελλάς έξήλθεν από την διδασκεψιν αυτήν με μεγαλύτεραν διεθνές κύρος καί με δυνατότητα περαιτέρω εθνικώς έξελίξεων καί εις τόν τομέα της ασφαλείας της χώρας καί εις τόν οικονομικόν τομέα.

Kat' anyu' apopoyopiq agut
 h' ^{acynadit} ~~apopoyopiq~~ / arpi' h' yuakabuan
 beor ukuodroqiuu buyit
 uku buy jupar & kapiuon

baunifur yow & ifu:

q/ baryandz ~~u~~ ^{at} ~~at~~ appu oon
 to ~~alpetugua~~ & kwolek kpoth
 buy kpoth to NATO cythandz
 du boovlu buyit

o/ ~~o~~ ~~poor~~ ~~by~~ ~~adrian~~ ~~at~~
 kapiyup uaryandz oon
 oapa h' alpetuotuz yow
 to NATO pyclyd &
 uayjilipo poor adrian
 uar' puyay oon uar' uol

p/ baryandz h' pycly kpoth
 uar' ay' oon uayjilipo & u
 kwolek & yuakabuan
 beor & kapiuon

+ & in
 ukuodroqiuu
 oobutlu
 ya to
 jupar
 pycly h'
 uayjilipo

xijz, da yndōr eōles iſ
 carparfor dnyſſe oſſyōn
 ſi w di dnyōle, nei s' eo
 ſepz oap' aōlir hſ qualat
 oſ barw eo lo iōyōn
 aōlir nei ^{da aōyōndōn nei} oſ ei ei' co lo
 pſuer ei' oſ luer oſ o
 hſ qualatōr lōolr
 hſ barw nei luy/c
 lōyſſiōr aōlir

Τό Κυπριακόν ζήτημα έδόποσε τής πολιτικῆς μας ζωῆς καί συνεκέντρωσε τό άμείριστον ένδιαφέρον τής Κυβερνήσεως Καραμανλῆ κατό τό 1956. Τό Κυπριακόν είναι τό δυσκολώτερον πρόβλημα έξωτερικῆς πολιτικῆς, τό όποϊον άντεμετώπισε ποτέ ή χώρα μας.

Είχομεν άντιδίκους εϊς αὐτό τούς φίλους καί τούς συμμάχους μας.

Μεταξύ δέ τών συμπαροστατῶν μας ήσαν καί χώραι άπό τές όποίας πολλά καί μεγάλα θέματα μάς χωρίζουν. Ή έπιδίωξις τής λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ, διατηρουμένη τών συμμαχιῶν μας, αὕτη ήτο ή έπίμονος καί δυσχερῆς έπιδίωξις τής Κυβερνήσεως Καραμανλῆ. Δέν πρέπει νά λησμονηται ότι τό φθινόπωρον τοῦ 1955, όλα σχεδόν τά κόμματα τής χώρας είχαν παρουσθῆ άπό τό σύνθημα: "Έξω άπό τό ΝΑΤΟ. Πολιτική Έοης φίλας". Όσοι δέν τό διεκήρυσσαν εὐθέως, έμμέσως ή σιωπηρῶς τό άπεδέχοντο. Μόνον ό κ. Καραμανλῆς διεκήρυξεν έκτοτε ότι θά διατηρήσῃ τές συμμαχίας τής χώρας καί έντός τοῦ πλαισίου αὐτῶν θά έπιδιώξῃ τήν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ. Καί άποτελεῖ όχι μόνον μεγάλην ίκανοποίησιν διά τόν κ. Καραμανλῆ, αλλά καί μεγάλην έπιτυχίαν τής Κυβερνήσεως όπέρ τοῦ συμφέροντος τοῦ τόπου, ότι μέ τήν πόροδον τοῦ χρόνου ήναγκάσθησαν πάντες, λαός καί κόμματα, νά προσχωρήσουν εϊς τήν γραμμήν αὐτήν.

Διά νά κρατηθῇ όμως τό "Έθνος έπί τής γραμμῆς αὐτῆς, δηλ. τής έντός τοῦ πλαισίου τών συμμαχιῶν έπιδιώξεως τής έπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ. Έπρεπε ή χαραιομένη καθημερινῶς πορεία νά άπέχῃ άπό πῶσαν ύπερβολήν καί άκρότητα. Έπρεπε νά συνδυάζονται καθημερινῶς σταθερότης εϊς τά αίτήματα, αλλά καί σύνσεις εϊς τήν προβολήν των.

Ή γραμμή τής Κυβερνήσεως έπί τοῦ Κυπριακοῦ, άπῆρξε δι' αὐτό: Όστε πολιτική πλειοδοσίας ή όποία θά ήτο δυνατόν νά έξῇ εϊς κίνδυνον τήν έλευθερία Έλλάδα. Άλλ' όστε καί πολιτική μειοδοσίας, ήτις θά ήτο δυνατόν νά τήν ύποβάλλῃ εϊς ταπεινώσεις. Χωρίς νά έπιδιώξῃ τές έπευφημίας τών πεζοδρομίων μέ δημοσκοπικούς παλληκαρισμούς ήσκησε σώφρονα σταθεράν καί έθνικῶς άξιοπρεπή πολιτικήν, έπί τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος.

"Τό Κυπριακόν θέμα - διεκήρυξεν ὁ Πρωθυπουργός κ. Καραμανλῆς εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 30ὴν Νοεμβρίου 1956 - εἶναι τὸ δυσκολότερον πρόβλημα ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, τὸ ὁποῖον ἀνταμετώπισε ποτὲ ἡ χώρα μας. Ἡ δυσκοιῖα αὕτη ἐγκτεται κυρίως: α) Ἐξ τὸ ὅτι ἔχομεν ἰσχυροὺς καὶ δολοὺς ἀντιπάλους, β) εἰς τὸ ὅτι εἴμεθα ὀποχρεωμένοι διὰ λόγους γενικωτέρου/οὐδὲν συμφέροντος νὰ διεξαγάγωμεν τὸν ἀγῶνα ἐντὸς τῶν συμμαχιῶν μας, καὶ γ) εἰς τὸ ὅτι ἡ προσφυγὴ μας ἐνδπίον τοῦ ΟΗΕ ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὰς συμμαχίας μας. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους παρίσταται ἀνάγκη νὰ γίνωνται λεπτοὶ καὶ προσεκτικοὶ χειρισμοί, εἰς τρόπον ὅστε διὰ μέσων αὐτῶν τῶν δυσκολιῶν νὰ προάγεται τὸ Κυπριακόν θέμα χωρὶς νὰ βλάπτεται τὸ γενικώτερον συμφέρον τοῦ "ἔθνους". Ἐν τῇ πνεύματι αὐτῇ ὁ Κ.Καραμανλῆς/παρέλειψε διὰ νὰ προάγῃ τὸ ζήτημα πρὸς τὴν λύσιν του.

Κατὰ τὴν πρώτην προεκλογικὴν του Κυβέρνησιν, συμμορφούμενος πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου ἀκομή πρὸ τῆς ἀναλήψεως παρ' αὐτοῦ τῆς ἐξουσίας, προκαθορισμένην γραμμὴν, κατέστη ὁ ἐνθεριμος συμπαράστῃς τῶν διαπραγματεύσεων μὲ τὸν Ἀρχιστράτηγον Χάρντιγκ.

Ἡ μετεκλογικὴ Κυβέρνησις τοῦ Κ. Καραμανλῆ ἡ ὁποία χρονικῶς συνέπεσε μὲ τὴν σύλληψιν καὶ ἐκδόσιν τοῦ Μακαρίου, ἠκολούθησε ἐκτοτε τὴν πολιτικὴν τῆς προσφυγῆς εἰς τὸν ΟΗΕ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐζητεῖτο, ὡς γνωστόν, βῆσι τοῦ Χάρτου ἡ ἐφαρμογὴ τῆς αὐτοδιαθέσεως ἐν Κύπρῳ. Οὔτε διαπραγματεύσεις διεξήγαγε καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα, οὔτε ἔκαμε προτάσεις, οὔτε τοιαῦται τῆς ἐγένοντο. Ἡ μόνη ἐπαφὴ ἦν ἔοχε ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἡ γνωστὴ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἀποικιῶν Λέννοξ Μπόουντ, ὅτε οὗτος ἐφθασεν εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ δώσῃ συμπληρωματικὰς πληροφορίας ἐπὶ τοῦ Συντάγματος Ράντκλιφ ὡς καὶ ἐπὶ τῶν σχετικῶν προτάσεων τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως. Ὡς γνωστόν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπέρριφεν ἀμέσως τὸ Σύνταγμα Ράντκλιφ καὶ δὲν ἐδόθη συνέχεια ἐκτοτε εἰς τὰς ἐπαφὰς αὐτὰς.

Κατὰ τὸ διάστημα μέχρι τῆς συζητήσεως τῆς προσφυγῆς ἡ Κυβέρνησις

α) προσέφυγε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου

που διδ τός παρὰ τῶν Βρεττανῶν παραβιάσεις τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν ἐν Κύπρῳ. Ἡ προσφυγή αὐτῇ, ἃν καί δέν ἔληξε ἡ ἐξ αὐτῆς διαδικασία ἠνέγκασε τοὺς Βρεττανοὺς εἰς σοβαρὰς παραχωρήσεις εἰς τόν τομέα αὐτόν, διὰ τῆς καταργήσεως τῶν μαστιγώσεων καί τῶν ὁμαδικῶν ποινῶν.

β) δέν ἄφησε εὐκαιρίαν προβολῆς τοῦ Κυπριακοῦ τόσον εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης, ὅσον καί εἰς ἄλλους συναφεῖς ὀργανισμούς.

γ) πέραν τούτου ὀργάνωσε μίαν παγκόσμιον ἐκδόσεως διαφωτιστικὴν ἐκατρεταίαν διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰδικῶν πρεσβευτῶν καί ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως εἰς 27 χῶρας μέλη τοῦ ΟΗΕ, διὰ τῆς προσκλήσεως ἐκπροσώπων τοῦ παγκοσμίου τύπου ἐν Ἑλλάδι, διὰ τῆς ἀναπτύξεως καί ἐξηγήσεως διὰ ἐντύπων φωτογραφιῶν καί ἄλλων μέσων τοῦ ὅλου Κυπριακοῦ ζητήματος παντοῦ ὅπου τοῦτο θά ἦτο χρήσιμον διὰ τὴν προσφυγὴν μας.

Θά ἔπρεπε νὰ συγκρίνῃ τις τὴν καταβληθεῖσαν κατὰ τὸ 1956 προσπάθειαν διὰ νὰ καταστή τὸ Κυπριακὸν διεθνῶς γνωστὸν μὲ τὰ ὅσα ἐγένοντο διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῶν συζητήσεων εἰς τὸν ΟΗΕ τὸ 1954 καί τὸ 1955, τότε θά ἠδύνατο καί νὰ ἐκτιμῇ τις τὴν εἰλικρίνειαν, τὴν σταθερότητα, τὴν πλότην, τῆς Κυβερνήσεως Κ. Καραμανλῆ εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τῆς αὐτοδυναμείας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ὁλόκληρος αὕτη ἡ προπαρασκευὴ ἐπεστεγάζθη μὲ τὴν μετὰβασιν αὐτοῦ τούτου τοῦ Πρωθυπουργοῦ εἰς τὰ Ἕν. Ἔθνη ἐπὶ κεφαλῇ μιᾶς δριμύως συγκεκριμένης ἀντιπροσωπείας. Ὅπου ἡ Ἑλλάς ἐξέφρασε κατὰ τὸν ἐμφαντικώτερον τρόπον τὴν πρωταρχικὴν σημασίαν ποῦ ἀποδίδει εἰς τὸ Κυπριακὸν καί τὴν θέλησιν τῆς διὰ μίαν δίκαιαν λύσιν. Διὰ τῶν προσωπικῶν ἐπαφῶν τοῦ Πρωθυπουργοῦ μετὰ τοῦ Προέδρου Ἀτζενχόουερ, ὅλων τῶν ἀποφασιστικῶν παραγόντων ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ζητημάτων τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως καί τῶν σημαίνοντων ἀρχηγῶν τῶν ἀντιπροσωπειῶν εἰς τὸν ΟΗΕ κατάρθωσε ἡ Ἑλλάς ὅχι μόνον νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ πρώτην φορὰν τὴν εἰλικρινῆ ἡμερικανικὴν οὐδετερότητα, παρὰ τῆς πρᾶσις ἀγγλοτουρκικὰς πιέσεις, ἀλλὰ καί νὰ ἐξασφαλίσῃ γενικώτερον μίαν εὐνοτικὴν ἀτιμωφαίραν εἰς τὸν ΟΗΕ.

Ἡ ἐγγραφή τῆς Ἑλληνικῆς Προσφυγῆς δέν εἶναι προτὶν τῆς τύχης ἀλλὰ ἀποτέλεσμα ὅλων αὐτῶν τῶν πολυμήνων προπαρασκευαστικῶν προσπα-

θειών. Οι Βρεττανοί την απεδέχθησαν διότι γνώριζαν ότι δεν ήθύναντο να την αποτρέψουν όπως τό κατέρωσαν τό 1955.

*Η παρουσία του Πρωθυπουργού και η δραστηριότης της 'Αντιπροσωπείας μας επέτυχαν όχι μόνον να ανασύρουν τό Κυπριακόν εκ της φανεράς εις την όποίαν είχε περιέλθει λόγω της παρεμβολής των ζητημάτων του Σουλ και της Ουγγαρίας, αλλά και να δημιουργήσουν κλίμα ευνοϊκόν διά την όλην εξέλιξιν της επακολουθησούσης συζητήσεως,

Διά να εκτιμηθῇ ἡ αξία του επιτευχθέντος αποτελέσματος εις την Α' Πολιτικήν 'Επιτροπήν και εις την Γεν. Συνέλευσιν πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν έν πρώτοις οι κίνδυνοι οι όποιοι απειράφησαν.

α) 'Απειράφη έν πρώτοις κίνδυνος της μη συζητήσεως της προσφυγής διά της μεταθεσεώς της εις τό τέλος της Συνόδου

β) 'Απειράφη ο κίνδυνος να γίνῃ δεκτή ἡ Βρετανική προσφυγή και να διαταχθούν περί αὐτῆς ἔρευναι καθ' όν χρόνον ἡ ἰδική μας ἡ εἰς ἀπερρίπτετο ἡ εἰς ἀνεβάλλετο ἡ συζήτησις της.

γ) 'Απειράφη ο κίνδυνος να γίνῃ δεκτή ἡ ἱσχυρῶς υποστηριζομένη πρότασις της Τασλάνδης, ἥτις οὐδαμῶς συνέβαλε εις την λύσιν του ζητήματος.

δ) Τέλος απειράφη ὁροστικῶς ἡ δημιουργηθεῖσα ἀπό των Βρεττανών έντύπωσις ότι τό Σύνταγμα Ράντκλιφ ἀποτελεῖ μίαν τιμίαν και δικαίαν πρότασιν ρυθμίσεως του καθεστώτος έν Κύπρῳ.

*Αποτραπέντων των κινδύνων αὐτῶν ἐπιτεύχθη ἐπί πλέον θετικῶς ἡ ψήφισις μιᾶς ἀποφάσεως, ἡ όποία α) καθιερώνει διά πρώτην φοράν τό Κυπριακόν ζήτημα ὡς διεθνές ζήτημα ἐνδιαφέρον τόν ΟΗΕ.

β) ὁρίζει ἡθικῶν πρίσιν ἐπί της Μεγ. Βρετανίας να κινήσῃ μίαν διαδικασίαν πρὸς ἐπίλυσιν του Κυπριακοῦ, διαδικασίαν συνεννοήσεων μετὰ του Κυπριακοῦ λαοῦ.

γ) καθορίζει έν γενικεῖτάταις γραμμαῖς ποία πρέπει να εἶναι ἡ λύσις αὐτῇ, λύσις δικαία, δημοκρατική και σύμφωνος πρὸς τόν Χάρτην των 'Εν. 'Εθνῶν.

*Ἐντός του πλαισίου αὐτοῦ εἰς κινήθῃ περαιτέρω ἡ Κυβέρνησις, ἐπιδιώκουσα ὅπως και μέχρι τουδε χωρίς να ἐπηρεάζεται ἀπό τὰς ἑξῶθεν

πιέσεις καθώς και από την δημοκρατίαν του εσωτερικοῦ μέαν λύσιν δι-
 καίαν και δξιοκρέπῃ, δόηγουσαν πρὸς τὴν ολοκλήρωσιν τῶν πῶθων τοῦ
 Κυπριακοῦ λαοῦ και ολοκλήρου τοῦ Ἑλλην. Ἐθνους.

Ἡ ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ μεσολαβητικῆς προσπάθεια τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ ΝΑΤΟ ἀπέτυχεν. Ἐπὶ οὗτη ἤδη ἡ στιγμή νῦν πληροφορηθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ἡ διεθνὴς κοινὴ γνώμη περὶ τῶν αἰτίων τὰ ὅποια ἀδήγησαν εἰς τὴν ἀποτυχὴν αὐτήν.

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ ΝΑΤΟ, ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν συνοχὴν τῆς συμμαχίας, εἰσέβη ὥς διεπίστωσε τὴν ἐπικίνδυνον κατάρσασιν τὴν ὅποσαν ἐδημιούργησε τὸ βρεττανικὸν σχέδιον, ἐξεδήλωσε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἐκκλισιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος. Ἀναλαβὴν πρωτοβουλίας ἤλαθεν εἰς Ἀθήνας καὶ συνεζήτησε τὸ ὅλον θέμα μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἐδήλωσε πρὸς αὐτόν, ὅτι πρὸς ἀποφυγὴν ἐπιεικούς τῆς καταστάσεως, ἐπεβάλλετο, πρὸ παντός ἄλλου, ἡ ἀναστολὴ τοῦ βρεττανικοῦ σχεδίου, τὸ ὅποτον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θεωρεῖ καὶ θεωρεῖ πάντοτε ἀπαράδεκτον καὶ ἀνεφάρμοστον, παραλλήλως δὲ ἡ ἀναζήτησις λύσεως ἐπὶ νέας βάσεις. Ὁ κ. Σπδάκ ἐπανελθὼν εἰς παρισίους ἀνεκοίνωσε τὰ πορίσματα τῆς ἐπισκευῆς του ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ ΝΑΤΟ καὶ ὑπεβάλε σχέδιον διὰ τοῦ ὅπου εἰσηγεῖτο μεταβολὰς εἰς τρία σημεῖα τοῦ βρεττανικοῦ σχεδίου. Συγκεκριμένως ἐπρότεινεν:

α) Ὅπως ἀντὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν κυβερνήσεων Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ὁρισθῶν ὡς σύμβουλοι τοῦ κυβερνήτου οἱ δύο πρῶτοι τῶν κοινοτικῶν βουλευν.

β) Ἰδρυθῇ ἀμέσως ἐνιαεὶς βουλὴ ἀρμοδία δι' ἅπαντα τὰ ἐσωτερικὰ ζητήματα πλὴν τῶν κοινοτικῶν.

γ) Ἀφεθῇ ἀνοικτὸν τελευτῶν τὸ μελλοντικὸν καθεστὸς τῆς Νήσου.

Ὁ κ. Σπδάκ ἐν ἀνύστασιν πρὸς τὸ σχέδιον τοῦτο συνέστησεν ὅπως ἀνασταλῇ ἡ προβλεφθεῖσα διὰ τὴν 1ην Ὀκτωβρίου

εφαρμογή του βρετανικού σχεδίου και όπως συνέλθω διδασκα-
φες διά την περαιτέρω συζήτησιν των προτάσεων του.

Αι προτάσεις του κ. Σπιδάκ υπεστηρήχθησαν υπό της
μεγάλης πλειοψηφίας των εν τῷ ΝΑΤΟ συμμάχων μας και έγινον-
το δεκταί και υπό της Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ ἐπιθυ-
μίᾳ της ὅπως τερματισθῇ ἡ ἐν Κύπρῳ αἱματοχυσία.

Αἱ Κυβερνήσεις Μεγάλης Βρετανίας καὶ Τουρκίας
ἀντιθέτως ἀπέρριψαν τὰς προτάσεις τοῦ Γεν. Γραμματέως. Ἡ
δὲ πρώτη ἡγνόησε καὶ τὰς συστάσεις τῶν συμμάχων της καὶ
ἐφήρμοσε τὸ σχέδιόν της κατὰ τὸ κλῆρον ἀπαρδεκτον αὐτοῦ
σημαῖον, τὸν διορισμὸν δηλ. τοῦ Τούρκου ἀντιπροσώπου. Τὴν
διδασκαφὴν ἀπεδέχθη μόνον πρὸς συζήτησιν λεπτομερειῶν τοῦ
ἐδικού της σχεδίου.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ ΝΑΤΟ διευτύησε
πρότασιν περὶ συγκλήσεως διασκεύσεως ἥτις θὰ συνεζήτει ἐπὶ
τῇ βδοεὶ καὶ τοῦ βρετανικοῦ σχεδίου καὶ τοῦ σχεδίου Σπιδάκ.

Ἀπηντήσαμεν καὶ πάλιν καταφατικῶς, ὅσο δύο ὅμως
προσποθέσεις. α) Ἐφ' ὅσον εἶχε μεσολαβήσει τὸ πραξικοπημα
τοῦ διορισμοῦ τοῦ Τούρκου ἀντιπροσώπου, ὥς μόνη διέξοδος
ἀπέμενεν ὅπως ἡ διδασκαφὴ, πέραν τοῦ προσωρινοῦ καθεστώ-
τος, εἰς τὸ ὅποιον ἀφεδρῶν τὰ δύο σχέδια, ἐξέσθῃ καὶ θε-
σῇ τὰς βδοεὶς τῆς ὀριστικῆς λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος
συζητουμένης τῆς περὶ ἀνεξαρτησίας προτάσεως τοῦ Ἀρχιεπι-
σκοποῦ Μακαρίου.

β) Ἡ συγκληθησομένη διδασκαφὴ θὰ ἔδει νὰ διεκριν-
θῇ ἔνα, ἐκτὸς τῶν Κυβερνήσεων Ἑλλάδος, Ἀγγλίας καὶ Τουρ-
κίας καὶ ἐμπροσθίων τῶν Ἑλλήνων Κυπρίων καὶ τῆς Τουρκικῆς
μειονότητος, περιλάβῃ καὶ τρεῖς ἄλλας χεῖρας τοῦ ΝΑΤΟ, καὶ
νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Σπιδάκ.

φοσιν τῶν διαπραγματεύσεων ἀποτελοῦν ἀπόδειξιν ὅτι δὲν ἀπέβλεπαν εἰλικρινῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διασκέψεως.

*Υπ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους εἶναι εὐνόητον διατὶ ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις δὲν ἐδέχθη νὰ μετέσχη διασκέψεως τῆς ὁποίας τὸ μόνον ἀποτέλεσμα ὡς ἦτο νὰ ἐντραχυνθοῦν ἔτι περισσότερον αἱ σχέσεις μεταξὺ τριῶν συμμάχων χωρὶν καὶ νὰ καταστῇ ἔτι δυσχερεστέρα ἡ λύσις τοῦ κυπριακοῦ προβλήματος.

Εἶναι ἀκριβὲς θλιβερόν ὅτι δύο μέλη τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας ἀγνοήσαντα τὰς συστάσεις πολλῶν ἐκ τῶν συμμάχων νὰ μὴ προχωρήσουν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ βρεττανικοῦ σχεδίου προετίμησαν νὰ παρατείνουν τὴν παροῦσαν τραγικὴν κατάστασιν ἐν Κύπρῳ ἐνα ἐξυπηρετήσουν τοὺς ἀνωτέρους σκοποὺς των κατὰ παραβίασιν τοῦ χάρτου τῶν Ἡν. Ἐοῦν καὶ τῆς Συνθήκης τῆς Λοζάνης.

Ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις εἶναι ὑποχρεωμένη δι' αὐτὸν τὸν λόγον νὰ δηλώσῃ ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν συντελουμένων ἐν Κύπρῳ πρόκειται νὰ ἀναγνωρίσῃ. Τετελεσμένα γεγονότα δὲν δύνανται νὰ κατεχύσουν τῆς ἠθικῆς τάξεως καὶ τοῦ δικαίου. Ἡ Ἑλλὰς ὑποστηρίζει μίαν δικαίαν ὑπόθεσιν. Ζητεῖ ὅπως τὸ τελευταῖον τμήμα τῆς Εὐρώπης τὸ ὅποῖον τελεῖ ὑπὸ ἀποικιακὸν ζυγὸν ἀποκτήσῃ ἔστω καὶ σταδιακῶς τὴν ἐλευθερίαν του. Ἐδέχθη πρὸς τοῦτο λύσεις αἱ ὁποῖαι συνδυάζουν τὰ δίκαια τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ μὲ τὸ συμφέρον καὶ τῆς ἀνάγκης ασφαλείας τοῦ σπ. Βρεττανίας ὅσον καὶ τῆς Τουρκίας.

Πέραν τούτων οἱ Κύπριοι, συμφωνοῦσιν καὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐδέχθησαν διὰ νὰ διευκολύνουν τὴν ἐξέδρευσιν μιᾶς λογικῆς λύσεως, ὅπως ἡ Κύπρος μετὰ ἀρισμένην περίοδον αὐτοκυβερνήσεως καταστῇ ανεξάρτητος χώρα, ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς βρεττανικῆς κοινοπολιτείας καὶ ἀποτελέσῃ μέλος τοῦ ΝΑΤΟ τοιούτοτρόπως καὶ εἰς τοὺς Κυπρίους ἀπεδίδετο τὸ στοιχείω-

Λυποῦμαι διότι εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ χαρακτηρίσω τὸ τηλεγράφημά τῆς 20ῆς τρέχοντος ὡς ἀνοήσιον καὶ ἀπαράδεκτον. Εἶμαι ὅμως συγχρόνως ὑποχρεωμένος νὰ σὲς εἴπω ὀρισμένες ἀληθείας τῆς ὁποίας ὑπείλατε νὰ γνωρίζετε.

Οἱ Κύριοι εἶναι κύριοι τῶν τυχῶν των καὶ κανονίζουν διὰ τὴν ἐκπροσώπων αὐτῶν τὴν ὡς ἔλουν πολιτικὴν. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, συμπαρισταμένη εἰς τοὺς Κυπρίους, καθορίζει αὕτη ὑπὸ ἰδίαν τῆς εὐθύνῃν τὰ ὅρια καὶ τὸν τρόπον τῆς συμπαραστάσεως ταύτης, λογοδοτοῦσα μόνον ἀπέναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ἑθνικῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ μὴ δεχομένη ἄλλοθεν ἀνευθύνους ὑποδείξεις.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ρίψαα εἰς τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ ἔθνους καὶ μὴ διατάσσα νὰ θέσῃ χάριν αὐτοῦ ἐν κινδύνῳ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων πολυτίμων τιμημάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δὲν δέχεται ἀνευθύνους ὑποδείξεις ὡς αἱ ἰδικαί σας.

Θεωρῶ πρὸς τοῦτοις κατὰλληλον τὴν στιγμήν διὰ νὰ σὲς ἀπομνήσω ὅτι οἱ ἀγῶνες τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἢ δὲν ἀναλαμβάνονται ἢ, ὅταν ἀναλαμβάνονται, πρέπει οἱ ἀγωνισταὶ των νὰ εἶναι ἑτοιμοὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν δοκιμασίας καὶ νὰ εἶναι ὀπλισμένοι μὲ ἀντοχὴν καὶ ἀπομονήν, ὅπως πάντοτε τὸ ἔπραξε τὸ ἔθνος μας, *ὡς ὅταν τοὺς ἀντιπάλους τοὺς ἀγῶνας*

Εἶναι ἀνάγκη ἀκόμη νὰ ἔχετε ὅπ' ὅφιν ὅτι πρόει νὰ διατηρηθῇ μέχρι τέλους ἀρραγὲς τὸ μέτωπον τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος καὶ τῆς Κύπρου, διὰ νὰ κερῶθῃ ἡ νίκη καὶ νὰ δικαιωθῶν ὁ ἀγὼν καὶ αἱ θυγαῖ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἡ ἀπόφασις τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀποτέλεσμα ὀρίμου σκέψεως καὶ ἀπηγορεύθη ἀπὸ τὴν ἀνδγκὴν νὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια καὶ νὰ ἐξαντληθῇ κάθε δυνατότης συμφωνίας τῶν δύο χωρῶν ἐπὶ τῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα τὰς χωρίζουν εἰς τὸ Κυπριακὸν πρόβλημα. Θ' ἀπετέλει πλάνην ἐδν ἐνομιζέτο ὅτι πρόκειται περὶ τυπικῆς συναντήσεως πρὸς ἐπισημάνειαν συντελεσθεῖσης ἤδη συμφωνίας. Μέχρι σήμερον ἐπεσημανθησαν κατὰ τὰς μακρὰς συνεννοήσεις ~~ἡ~~ αἱ ὑπάρχουσαι δυσχέρειαι. Ἀπεφασθῆντο ὅτι μέχρις ἐνός δυνατοῦ ὁρίου αἱ ἐκατέρωθεν ἀπόψεις.) Ἡ περαιτέρω ἐξελίξις ὅμως ἐκρίθη ὅτι ὅθ' ἡδύνατο νὰ γίνῃ ἐπακοδομητικὴ μόνον ἐπὶ Πρωθυπουργικοῦ ἐπιπέδου. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐκρίθη ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ συνάντησις ~~ἡ~~ αὐτῆς. Ἀρνηοῖς μιᾶς τοιαύτης συναντήσεως ὅθ' ἐσημαίνετο Ἀρνηοῖς τῆς Ἑλλάδος νὰ μεταβῇ μίαν ὁλοκληρωμένην προσπάθειαν πρὸς ἐπίτευξιν μιᾶς συνεννοήσεως. Ἀλλὰ βεβαίως ἡ συνάντησις δὲν σημαίνει βεβαίως ~~ἡ~~ ἐπιτεύξις μιᾶς συμφωνίας. Ἐνδέχεται νὰ συμβῇ καὶ τὸ ἀντίθετον. Οὐδέεις ὅμως τότε ὅθ' δικαιούται νὰ κατηγορήσῃ τὴν Ἑλλάδα ὅτι δὲν ἐπραξε πᾶν τὸ ἐξ αὐτῆς ἐξαρτώμενον διὰ νὰ εὑρεθῇ μία διέξοδος εἰς τὸ ζήτημα.

Ἐφ' ὅσον οὕτως ἔχουν τὰ γεγονότα ὅθ' ἦτο πρόσωπος καθεὶ πρόβλεψις περὶ τῆς τοιαύτης ^{ἡ ἀπόφασ} ἐκβάσεως τῶν συνομιλιῶν τῶν δύο Πρωθυπουργῶν. ~~ἡ ἀπόφασ~~ Ὅλοι οἱ Ἕλληνες εὐχονται νὰ ἐπιδειχθῇ ἀπὸ μέρους τῆς Τουρκίας κατανόησις καὶ καλὴ θέλησις εἰς τρόπον ὅστε νὰ ἐπανεύρουν αἱ δύο χῶραι τὸν ὁρμόν τῆς γονίμου συνεργασίας των. Ἐδν τοῦτο δὲν συμβῇ ἡ Ἑλλὰς ὅθ' ἔχη ἀφ' ἐνός μὲν πρᾶξει ὅτι τῆς πετρέπετο διὰ νὰ προωθηθῇ τὴν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ ἀλλὰ ὅθ' ἔχει ταυτοχρόνως διατηρήσῃ σταθερῶς τὰς θέσεις ἐκεῖνας ~~καὶ τὰς~~ ^{ἐπὶ τῶν} ὁποίων δὲν ἐπιτρέπεται καὶ διὰ γενικοῦς ἀλλὰ καὶ διὰ ἐθνικοῦς λόγους νὰ ἐγκαταλείψῃ.

Ἡ κατὰ τῆς Ἐθναρχίας ὀργανωμένη ἀπὸ πολλῶν ~
 πλευρῶν ἐκστρατεία προσλαμβάνει κατ' αὐτὰς ἰδιαιτέραν δυν-
 τητα. Αἱ συκοφαντικαὶ καταγγελίαι ἐναντίον ἐξεχόντων συνερ-
 γατῶν τοῦ Ἐθνάρχου ὅπως ὁ κ. Κρανιδιώτης καὶ ὁ κ. Λοιζιόης
 δημοσιευθεῖσαι εἰς γνωστὴν ἐπαρχιακὴν ἐφημερίδα διὰ τὴν δοθῆ-
 ῖσαν ἀνὰ δημοσιευθῶν καὶ εἰς ἄρισμένους ἐφημερίδας τῆς
 πρωτεύουσας ἀποτελοῦν τὴν πρώτην ~~τὴν~~ ἐκδήλωσιν.
 Διὰ τῆς μεθόδου ~~αὐτῆς~~ τοῦ ψεύθους προαναγγέλλονται ^{καὶ} νῦν
 καταγγελίαι προσωπικῶς κλέον πρὸς αὐτὸν τοῦτον τὸν Ἐθναρ-
 χην. Ἡδὴ ~~αὐτὸς~~ ^{ἐκ} ἐγνώσειν ἐξ ἀσφαλοῦς πηγῆς ὅτι ἄγνωστοι παρμόν-
 τες προμηθεύονται 4-5.000 φύλλα τῆς ἐπαρχιακῆς ἐφημερί-
 δος ἣ ὅποια περιέχει τὰς κατὰ ἐξεχόντων Κυπρίων καταγγελίας
 καθὼς καὶ καταγγελίας σχετιζομένας μετὰ τὴν Κυπριακὴν πολιτι-
 κὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀποστέλλουσιν ταῦτα εἰς τὴν Κύπρον ὅπου
 τῇ ἀνοχῇ τῶν ἀρχῶν καὶ χωρὶς τῆς λογοκρίνωνται (πρῶτον τὸ
 ὅποιον ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὴν ἐξαίρεσιν) διασπείρονται.
 μετὰ τοῦ πληθυσμοῦ ^{ἐκ} ~~οἱ~~ μεριμνῶντες διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν
 φύλλων ~~αὐτῶν~~ ^{ἐκ} αὐτῶν εἰς Κύπρον ^ἢ ~~ἐδίδονται~~ ^{ἐδίδονται} εἰς ἐπαφὴν καὶ μετὰ
 τῶν ἐξυφαιδόντων τὰς κατηγορίας κατὰ τὴν ἀνωτέρω μνημονευο-
 μένων Ἐθναρχικῶν συμβούλων εἶναι προφανές ὅτι ἡ ἐδίδονται
 ἀπ' ἐθέσεως εἰς συνενόησιν ἢ ἔχουν ἐξασφαλίσαι τὴν ἀνοχὴν
 τῶν Βρεττανικῶν ἀρχῶν τῆς Κύπρου.
 Εἶναι χαρακτηριστικόν ὅτι οἱ ἴδιοι παρμόντες κατ'
 ἄλλας πληροφορίας διατηροῦν ἀγαθὰς σχέσεις καὶ μετὰ τῆς
 ἐν Ἀθήναις Σοβιετικῆς Πρεσβείας.

έν Κύπρῳ κατ'όσας τίσον τραγικῶς, ὅς ἦτο δυνατόν καί τῶν συμπατρι-
αν νά βλάψῃ καί τῶν ΣΗΜΕΙΩΜΑ τῶν τριῶν χωρῶν καί τῶν ὅσων
τμημάτων τοῦ πληθυσμοῦ νά ἐξέλτῃ κατατῆρα.

Κατόπιν τῶν ἐπιπόνων διαπραγματεύσεων καθ' ἃς ἔσπερξεν
εἰς διαφόρους ὕποχωρήσεις, ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις διειτρήει, ὡς γνω-
ρίζετε, ὀρισμένους ἐπιφυλάξεις διαδικαστικῆς φύσεως αἰτινες δέν ὀ-
ἐμπόδιζον ἐν τούτοις νά μετάσχῃ εἰς τήν προταθεῖσαν Διάσκεψιν διὰ
τό Κυπριακόν. Ἡδὴ συνεζήτει καί αὐτήν ἀκόμη τήν ἀπομεινάσαν βασι-
κήν διαφωνίαν τῆς, τήν ἀφορῶσαν τήν οὐσιαστικήν διεύρυνσιν τῆς Δια-
σκέψεως, διεύρυνσιν ἣν ἐθεώρει ἀπαραίτητον λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ προ-
βλήματος καί τῆς δευτέρας ἣν τοῦτο προκαλεῖ.

Ἐπειδή ^{ἡ, ἐν μέρει ὁρισμένη, ἐν} ~~ἀνασκοποῦσα ἐν τούτοις~~ ^{ἡς ἐξελέγετο} τῶν τελευταίων
ἐβδομάδων ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις δέν ἠδυνήθη εἰμὴ νά διαπιστώσῃ τήν
συνεχῇ καί ἔντονον ἀντίθεσιν ἀπὸ βρεταννικῆς καί τουρκικῆς πλευρᾶς
ὅχι μόνον ἐπὶ τῶν διαδικαστικῶν θεμάτων ὡς π.χ. ἡ σύνθεσις τῆς δια-
σκέψεως καί ἄλλα συναφῆ θέματα, ἀλλὰ καί ἐπὶ ζητημάτων οὐσίας. Οὕτω
ἐνῷ ἐντὸς τοῦ Συμβουλίου τοῦ ΝΑΤΟ συνεζητεῖτο ὅτι ἔδει νά συζητηθῇ
καί ἡ ὀριστική λύσις τοῦ ζητήματος, ἐγένοντο ἐν Ἀγγλίᾳ δηλώσεις
ὑπευθύνων παραγόντων καθ' ἃς ἡ Κύπρος δέον νά θεωρεῖται παράκτιος
νῆσος τῆς Τουρκίας, ἀπὸ δὲ τουρκικῆς πλευρᾶς ἐπανελαμβάνετο μετὰ
~~ἡρωικῆς πολεμικῆς~~ ^{ἡρωικῆς πολεμικῆς} ~~πολεμικῆς~~ ὅτι μόνη δεινὴ λύσις εἶναι ἡ τῆς διχοτομήσεως.
Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τήν προσωρινήν λύσιν, συνετελεῖτο ἐν Κύπρῳ ὁ ὁρισμὸς
Τούρκου Ἀντικρο σώπου μέ αὐτοτελῇ ὑπόστασιν.

Αἱ ὡς ἄνω διαπιστώσεις ἔπεισαν τήν Ἑλληνικήν Κυβέρνη-
σιν ὅτι ἡ προταθεῖσα Διάσκεψις ἦτο ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη εἰς
ἀποτυχίαν.

Εἰς τήν πεποίθησίν τῆς αὐτῆς ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις
ἐνισχύθη ἔτι περισσότερο ὅταν ~~ἀπομεινῶσα τοῖς~~ ^ἡ ἐμπροσθέντες τῶν
80% τῶν κατοίκων τῆς Νήσου ~~ἐκηρύχσαν~~ ^ἡ ὅτι οὐδέ τὰς προϋποθέσεις
ἐθεώρουν ὅτις ἱκανοποιητικᾶς, οὐδέ ἐπὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς Διασκέψεως
ἠδύναντο νά ἐπικίξουν.

Ἀποτυχία ὅμως Διασκέψεως συνερχομένης ὑπὸ τήν αἰγίδα
τοῦ ΝΑΤΟ καί ὅς καθ' ἣν ἦσαν τὰ πνεύματα εἶναι τόσον ἐξημένα καί ἡ

τοῦ ἐξέχουσιν ἐνδεχόμενα

έν Κύπρῳ κατάστασις τόσον τραγική, θά ἦτο δυνατόν καί τήν συμμαχίαν νά βλάψῃ καί τās σχέσεις μεταξύ τῶν τριῶν χωρῶν καί τῶν δύο τμημάτων τοῦ πληθυσμοῦ νά ἐξυπνῇ περαιτέρω.

Σήμερον χάρις εἰς τό ἐνδιαφέρον τό ὁποῖον ἐπεδείχθη ὑπό πολλῶν Μελῶν τοῦ ΝΑΤΟ ὑπέρ μιᾶς οἰκίας λύσεως τοῦ ἀποικιακοῦ ζητήματος τῆς Κύπρου, ἤλλαξεν ἡ ἀτμόσφαιρα δυσφορίας ἣτις ὑπῆρχεν ἐν Ἑλλάδι ἐναντί τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας. Τήν εὐτυχῆ ταύτην ἀλλαγὴν ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις δέν ἐπιθυμεῖ νά διακυβεύσῃ. Δέν ἐπιθυμεῖ ἰδίως ὅπως ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἀποτελεῖ βαρεῖαν εὐθύνην δύο Μελῶν, θεωρηθῇ καί πάλιν εὐθύνη ὁλοκληροῦ τῆς συμμαχίας. Τοῦτο ὅμως δυνατόν νά συμβῇ ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τῆς διασκέψεως, ἣτις λόγῳ τῶν ὡς ἄνω ἐνδείξεων φαίνεται κλέον ἢ πιθανή.

Διὰ τὸν λόγον αὐτόν ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις δέν ἐβουλόμην ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις νά προτείνῃ ὅτι πρέπει ὑπὸ τās παρούσας συνθήκας νά κληθῇ ἡ προτεινόμενη διάσκεψις.

Ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις ἐκφράζει τās εὐχαριστίας της πρὸς τό Μόνιμον Συμβούλιον ὅπερ τόσας προσπάθειας κατέβαλε διὰ τήν σύγκλησιν τῆς Διασκέψεως, ἰδιαίτερος δέ ἐκφράζει τήν εὐγνωμοσύνην της πρὸς τόν Γενικόν Γραμματέα ὁ ὁποῖος ὀχι μόνον εἰργάσθη ὑπέρ τῆς ἀνεურέσεως λύσεως δικαίας ἀλλά, διὰ τῶν ἐνεργειῶν του συνέβαλεν καί εἰς τήν ἐδραίωσιν ἐν Ἑλλάδι τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τό ΝΑΤΟ.

Ὅσον ἀφορᾷ δέ τήν προαπρινήν λύσιν, συνετελεῖτο ἐν Κύπρῳ ὁ διορισμὸς Τούρκου Ἀντικρ σάκου με αὐτοτελῆ ἐξουσίαν.

Αἱ ὡς ἄνω διαπιστώσεις ἐκείνων τῶν Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων ὅτι ἡ προταθείσα Διασκέψις ἦτο ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη εἰς ἀποτυχίαν.

Εἰς τήν κεκοιμηθεῖσα τῆς αἰτῆς ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις ἐνισχύθη ὅτι περισσότερον ὅταν ἐπικρατεῖται τοῦ ἀπορροσίου 80% τῶν κατοίκων τῆς Νήσου ἀποκρίνεται ὅτι οὐδὲ τās προϋποθέσεις θεώρουν ὅσον ἱκανοποιητικὰς, οὐδὲ ἐπὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς Διασκέψεως ἠδύναντο νά ἐκπείλουν.

Ἀποτυχία ὅμως Διασκέψεως συμπεριλαμβανομένης ὑπὸ τήν αἰγίδα τοῦ ΝΑΤΟ καί δὴ καθ' ἣν ἦσαν τὰ πνεύματα εἶναι τόσον ἐξημέσως καί ἡ

τοῦ ἐξέχουσιν ἐξουσίας

Γενικά το 3^ο έτος του 2^{ου} γυμνασίου

Ό αγέν βεβαίως αυτός δέν απέδωσε τό προσδοκώμενα
 αποτελέσματα. Ένώ βασίμως ήλπίζετο μέχρι τών άρχών της
 εποχής άνοίξεις ότι θά εύρίσκετο κάποια λύσις λογική
 καί δικαία διά τό Κυπριακόν ζήτημα ή συσώρευσις τών
 γνωστών κρισίμων ^{συμπεριφορών} γεγονότων εις τήν Μέσ. Ανατολήν καί
 περαιτέρω αί επιπτώσεις άλλων διεθνών γεγονότων, όδήγη-
 σαν πρός έξελίξεις δυσαρέστους τών όποιών καρπός όπηρε-
 τό υπό της Έλληνικής Κυβερνήσεως άπορριφθέν σχέδιον Μάκ
 Μίλλαν.

Τό σχέδιον τούτο κατόπιν της αντίρράσεως της Έλλη-
 νικής Κυβερνήσεως ύπέστη ούσιώδης μεταβολάς αί όποίαι
 όμως δέν έκρίθησαν ικανοποιητικάί άπό Έλληνικής πλευράς.
 καί τότε ένώπιον του άδιεξόδου, έλαβε χώραν ή παρέμβασις
 του κ. Σπδάκ καί ή πρότασις περί συγκλήσεως διασκεψέως εις
 τήν ή όποία θά συνεζητούντο άφ'ένός μέν τό τροποποιημένον σχέ-
 διον Μάκ Μίλλαν άφ'έτερου δέ τό τροποποιημένον σχέδιον
 του κ. Σπδάκ καί αί επί τούτου τελευταίαι προτάσεις της
 Έλληνικής Κυβερνήσεως.

Εις αυτό τό σημεϊόν ~~ήλπιζαμεν~~ ^{συνέληψεν} καί ένώπιον του
 φόβου νά μεταστραφῇ ή κατάσταση έν τῇ διασκεψεί ύπέρ
 της Έλλάδος ή Βρεττανική Κυβέρνησις έλαβε τοιαύτην στά-
 σις ώστε ή διάσκεψις νά ματαιωθῇ.

Εις αυτό τό σημεϊόν εύρισκόμεθα σήμερον. Διά νά
 έκτιμήσῃ ό Έλληνικός λαός τήν ^{μεγέθυση} πολιτικήν ^{αυτήν}, τήν
~~πολιτικήν~~ της Έλληνικής Κυβερνήσεως κατόπιν της τελευ-
^{δυσαρέστου} ~~τας~~ έξελίξεως τών γεγονότων όφείλει νά ~~αναμνησθῇ~~
^{συνέληψεν} ~~συνείδησιν~~ της σκληράς πραγματικότητος. Όφείλει
 νά ένθυμηθῇ φρισιμένας αηλός πληθείας πός όποιās τό δηλη-
 τήριον της καθημερινής παραποιήσεως τών γεγονότων τόν
 έκαμε νά λησμονήσῃ. θά άντιληφθῇ τότε ότι θλαι αί έπι-
 κρίσεις ^{αυτά} της κυβερνητικής πολιτικής καί ύποδείξεις περί
 ./. .

εφαρμογής μιᾶς ἄλλης πολιτικῆς, ὁῦθεν πλέον μαχητικῆς καὶ πλέον ἐντόνου ἀποτελοῦν φλημαφήματα τὰ ὅποια δὲν ἀντέχουν εἰς αὐτοῦτόν ἑλεγχον.

Ἐφ' ὅσον ἡ Κύπρος κατέχεται ἀπὸ τὴν Μ. Βρεττανίαν καὶ δὲν θυνάμεθα νὰ τὴν ἀπομακρύνωμεν ^{αὐτίκ} ἀπὸ πολέμου, μόνον διὰ πολιτικῶν μέσων θὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἀπομακρυνοῖν της. Ἀλλὰ τὰ πολιτικὰ μέσα δὲν εἶναι πάντοτε οὔτε ἀποτελεσματικὰ οὔτε ἀμέσου ἀποδόσεως. Χρειάζονται χρόνον πολὺν καὶ κατάλληλον ἐθαίρειαν.

Οἱ ἐπικριταὶ τῆς Κυβερνήσεως οὐδὲν πολιτικὸν μέσον ὑπέδειξαν ποτὲ τὸ ὅποιον θὰ ἠδύνατο νὰ εἶχε ἀποτελεσματικῶς ^{ἐν} χρησιμοποίηθῃ. Ἐπικαλοῦνται ὁρσίως τὴν ἑλλει-
μαχητικότητος, τὴν ἑλλειψιν πίστεως καὶ τὴν ἑλλειψιν ἐπαρκoῦς διαφωτίσεως. Ἀφήνουν μάλιστα νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς Κύπρου εἶναι πρὸ παντός ὑπόθεσις δημιουργίας μιᾶς παγκοσμίου κοινῆς γνώμης. Ἀλλὰ ἡ παγκόσμιος κοινὴ γνώμη, τῆς ὁποίας ἡ σημασία εἶναι ἀναμφισβήτητος, δὲν δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ τῶν ὀργανωμένων πολιτικῶν συμφερόντων τῶν μεγάλων χωρῶν οὔτε καὶ τοῦ γοήτρου τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως τὸ ὅποιον κακῶς καὶ μοιραίως συνεδεῖται μετὰ τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Ὅλα αὐτὰ τὰ γνωρίζουν ἀρι-
στα οἱ ἐπικριταὶ τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ἀποκρύπτουν δὲ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δακρύσουν ἀντιπολίτευσις εἰς θέμα τὸ ὅποιον ^{ἐν} ἐκρεπε νὰ κρατηθῇ ἔξω τῶν πολιτικῶν ἀνταγωνισμῶν.

Ὑπάρχουν καὶ οἱ ἑξαλλοὶ οἱ ὅποιοι ὡς μέσον ἐπι-
λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ προτείνουν

Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς παρ' ὅλην τὴν φυσικὴν του εὐφυΐαν, ἀλλὰ ἀποκλίνει ἀπὸ τὴν ἀποκορίαν καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ λαόν, προτιμᾷ τὸν Κυπριακὸν ὄγκον.
Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς παρ' ὅλην τὴν φυσικὴν του εὐφυΐαν, ἀλλὰ ἀποκλίνει ἀπὸ τὴν ἀποκορίαν καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ λαόν, προτιμᾷ τὸν Κυπριακὸν ὄγκον.
Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς παρ' ὅλην τὴν φυσικὴν του εὐφυΐαν, ἀλλὰ ἀποκλίνει ἀπὸ τὴν ἀποκορίαν καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ λαόν, προτιμᾷ τὸν Κυπριακὸν ὄγκον.

εὐθέως τὴν ἔξοδον ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ. Καί ὁ πλεον δφελὴς δύ-
ναιτο ἀμέσως νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι μία τοιαύτη πρότασις δὲν
ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Κύπρου ἀπὸ τοὺς
Βρεττανούς, ἀλλὰ εἰς τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς
τὸν Κομμουνισμόν. Πῶς εἶναι δυνατόν ~~μὴν~~ ἡ Κύπρος κατε-
χομένη ἀπὸ χώραν τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας νὰ παραχωρη-
θῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅταν αὕτη θὰ ἔχη ἐξέλθει τῆς Ἀτλαν-
τικῆς Συμμαχίας. Καί ἂν ἀκόμη ἤθελε ἡ Μεγ. Βρετανία
νὰ καύῃ μία τοιαύτην παραχώρησιν δὲν θὰ τῆς τὸ ἐπέτρε-
παν ὅλοι οἱ ἄλλοι σύμμαχοι τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας.
Εἶναι προφανές ὅτι ἀφ' ἧς ἡ Ἑλλάς ἐξέλθει ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ
πᾶσα ἐλπίς ἀπελευθερώσεως τῆς Κύπρου θὰ ἐκλείβῃ. Ὅσοι
ἐπομένως ὑποστηρίζουν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ λύσις
τοῦ Κυπριακοῦ διὰ τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ ἐνθυνεῖσθαι
ἐξαπατοῦν τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

Ἡ ἔξοδος ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ ὅσοτερά ἀπὸ τὴν κακομεταχεί-
ρισιν τὴν ὅποσαν ὀπείσῃ ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τοὺς συμμάχους της
ἀποτελεῖ μίαν φυσικὴν ἀντίδρασιν καθε Ἑλληνικῆς ψυχῆς.
Ἀλλὰ ἡ ὑπεύθυνος ἑβέρνησις τῆς χώρας, ὅσον καί ἂν συμ-
μερίζεται τὰ αἰσθήματα πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεως τὰ
ὅποια αἰσθάνεται ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὀφείλει νὰ σκεφθῇ
ποῖον εἶναι τὸ ἐθνικὸν συμφέρον καὶ μέ σφειμένην τὴν
καρδίαν νὰ ὑποταγῇ εἰς αὐτό. ^{ὅσον} Αὐτὸ ἀπαιτεῖ τὸ πολιτικόν
ὅσον καὶ ἡντιμίστη τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας. Ὅλα τὰ
ἄλλα ἀποτελοῦν ἀπότην, δημοκοπία καὶ πέραν τούτων ἀπο-
τελοῦν προδοσίαν τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαός παρ' ὅλην τὴν φυσικὴν του εὐφυΐαν
δηλητηριαζόμενος συνεχῶς ἀπὸ ἀνευθύνους παρμόντας, τεί-
νει νὰ χρησιμοποιῇ ὅτι ἡ πολιτικὴ καθε χώρας προσδιορίζε-
ται ἀπὸ ~~μὴν~~ ἐκδοτοτε δημιουργουμένης συνθήκας καὶ ἀπὸ
τῆς

+
Δὲν ἔχομε γὰρ
δύναμι μὴ τῆς ἀγῶνος
ἀντιπαραθέσεως - ~~ἐκδοτοτε~~
ἐκδοτοτε ἀπὸ τοῦ
ὅσον καὶ ἡντιμίστη

helo

helo. 10

τάς δυνατότητας έκδοτης χώρας. Αι δυνατότητες τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ διεθνὲς πεδίον, πρέπει ὅλοι νὰ τὸ ἀντιληφθῶμεν, δὲν εἶναι ἀπεριόριστοι καὶ ὅσοι, ἀγνοοῦντες τὰ ὅρια τῶν δυνατοτήτων αὐτῶν, δοκοῦν πολιτικὴν δυσανάλογον πρὸς τὰς δυνάμεις τῆς χώρας αὐτῆς, προπαρασκευάζουν τὸν ὄλεθρον.

Πρέπει ἐπίσης νὰ ἀντιληφθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὅτι ἡ δύναμις τοῦ δικαίου δὲν εἶναι ἀπόλυτος εἰς τὴν σημερινὴν ^{ἐν τῇ ἐκείνῃ} ~~οκληρῶν~~ ^{πραγματικότητα}. Δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχωμεν δίκαιον διὰ νὰ δικαιωθῶμεν. Χρειάζεται νὰ συντρέξουν καὶ ἄλλοι παράγοντες οἱ ὁποῖοι σήμερον ἡμπορεῖ νὰ μὴν ὑπάρχουν, ἀλλὰ ἡμπορεῖ αὐριον νὰ ἐμφανισθοῦν.

Ἡ παγκόσμιος ζωὴ ἔχει τεράστια προβλήματα. Οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς δοχολοῦνται μὲ προβλήματα κυριαρχίας τοῦ κόσμου σχετιζόμενα μὲ τὴν τύχην δισηκατομμυρίων ἀνθρώπων. Τὸ Κυπριακὸν ζήτημα χάρις εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁλοκληρῶς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους προσέλαβε ἐντός τῶν παγκοσμίων αὐτῶν προβλημάτων μίαν θέσιν ἡ ὁποία εἶναι δυσανάλογος πρὸς τὴν παγκόσμιον σημασίαν τοῦ προβλήματος. Ἡ φωνὴ τοῦ δικαίου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ δικαιολογεῖ τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο γεγονός. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τοῦ σημείου νὰ φανταζώμεθα ὅτι διεθνoὺς καὶ παγκοσμίου σημασίας συσχετίσεις καὶ συνδυασμοὶ δυνάμεων θὰ παραμερισθοῦν διὰ νὰ δικαιωθῶν οἱ Κύπριοι ὑπάρχει ἀπόστασις μεγάλη. Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας τὸ μέγα θέμα εἶναι ἡ Κύπρος. Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας τὸ κέντρον τῆς ζωῆς εἶναι ἡ Ἑλλάς. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἄλλους λαοὺς δὲν εἶναι ἡ Ἑλλάς ὁ ὀμφαλὸς τῆς γῆς.

Αὐτὰς ὅλας τὰς ἀπλὰς καὶ σκληρὰς ἀληθείας πρέπει

χρόνως καὶ πολιτικῇ ἢ ὅποια παρέχει πλείοτας πιθανό-
τητας τελικῆς ἐπιτυχίας. Ἡ πολιτικὴ αὕτῃ θὰ ἀποβῇ
ὅπερ ἡμῶν ~~κατασκευαστικὴ καὶ ἀποδοτικὴ~~ ἐάν τὴν συνεχίσωμεν
ἐφ' ὅσον χρόνον χρειάζεται διὰ νὰ ἀποδώσῃ τοὺς καρπούς
~~κατασκευαστικὴ καὶ ἀποδοτικὴ καὶ ἀποδοτικὴ καὶ ἀποδοτικὴ καὶ ἀποδοτικὴ~~
της. Ἡ διδρκεία αὐτῆς θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς πολιτικὰς
διαφοροποιήσεις εἰς τὸ ἐσωτερικόν τῶν ἐνδιαφερομένων
χωρῶν καὶ ἀπὸ τὰς προσεχεῖς διεθνεῖς ἐξελιξεις. Ὅταν
πολλαπλασιάζονται ἐνδεῖξας ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ Βρεττα-
νικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ πλειοψηφία τῶν συμμάχων χωρῶν
δὲν ἐγκρίνουν τὴν βρεττανικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ Κυπρια-
κοῦ δύναται πρὸς βασιμῶς νὰ ἐλπίζῃ ὅτι τὸ σχέδιον τῆς
σημερινῆς βρεττανικῆς κυβερνήσεως ταχέως θὰ δώσῃ τὴν
θέσιν του εἰς ἄλλας λύσεις. Αἱ διεθνεῖς ἐξελιξεις ἐξ
ἄλλου θὰ ὀδηγήσουν κάποτε εἰς σταθεροποίησιν τῆς κατα-
στάσεως εἰς τὴν ἑσθὴν Ἀνατολήν. Τὸ ἐπικέντρον τῆς ἐντά-
σεως μεταξὺ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς δὲν ἀπαλείζεται νὰ μετα-
κινήθῃ πρὸς ἄλλα γεωγραφικὰ πλάτη, ὅπαστε ὁ σημερινὸς
συσχετισμὸς τῶν δυνάμεων καὶ ἡ βαρὺτης τοῦ ρόλου ἐκδοτικῆς
χώρας εἰς τὴν Ἀνατολ. Μεσόγειον δοφαλῶς θὰ μεταβληθούν.

Αὗται εἶναι αἱ προοπτικαὶ αἱ ὅποια διανοίγονται
ἐάν ἀκολουθώσωμεν μὲ συνέπειαν ἢ τὴν πολιτικὴν ἐνός
ἀγῆνος διαρκείας. Κατὰ τὴν διδρκειαν αὐτὴν ὁσονδήποτε
μακρὴν καὶ ἂν εἶναι οἱ Βρεττανοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀφανί-
σουν τὴν Κύπρον ἀπὸ τὸν Χάρτην ὅτε νὰ ἐξανδραποδίσουν
ἡμῖς περίπου ἑκατομμύριον Ἑλλήνων. Ἐφ' ὅσον δὲ θὰ
ὕπάρχουν Κύπρος καὶ οἱ Κύπριοι θὰ ὀφίσταται πάντοτε καὶ
τὸ Κυπριακὸν ζήτημα (εἰς τὴν πρῶτην γραμμὴν) (ἡς θέμα) (4)
διεθνοῦς ἐπικαιρότητος. τοῦτου ὁλοῦ ὅτι δὲν θὰ ἀναγνα-
ρίσῃ τετελεσμένα γεγονότα. Ἡ καὶ ἀναγνώρισις τῶν τε-

Ἄλλὰ ἡ πολιτικὴ αὐτὴ τοῦ ἀγῶνος διαρκείας ἔχει
μὴ θεμελιώδη προσδόσεις. Ὁφείλει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς
μουυμένους τὸ παράδειγμα τῶν προγόνων του οἱ ὅποιοι διε-
ξήγαγον ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας μακρᾶς διαρκείας πάντο-
τε δι' ὅλα τὰ τμήματα τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος νὰ διατη-
ρῇσιν τὴν ψυχραιμίαν των, τὴν αὐτοκυριαρχίαν των καὶ
νὰ μὴν καταλαμβάνωνται ἀπὸ ὑστερίαν ἢ πανικὸν εἰς πᾶσαν
δυσφρεστον καμπὴν τοῦ ἀγῶνος. Ὁφείλουν νὰ ἀφιερῶν
τὰς δυνάμεις των εἰς ἔργα διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐνισχυεταί
ἡ πολιτικὴ οἰκονομικὴ καὶ στρατιωτικὴ δύναμις τῆς χώρας
καὶ νὰ ἀναμένουν μὲ ἀγρυπνὸν πάντοτε τὴν προσοχὴν τὴν
κατάλληλον στιγμὴν διὰ καθ' ἑνὲς ἐνέργειαν ἢ ὁποία θὰ προῆγε
τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Τὴν ψυχραιμίαν αὐτὴν καὶ τὴν
αὐτοκυριαρχίαν ὀφείλει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ τὴν διαφυ-
λάξῃ εἰς πείσμα τῆς Ἀκρας Ἀριστερᾶς καὶ ὅλων τῶν ἐξέδ-
λων οὐραγῶν τῆς οἱ ὅποιοι ἀποῦ ἐζημίωσαν τὴν ὑπόθεσιν
ὅσον τοῦτο ἦτο δυνατόν, δοφαλῶς καὶ εἰς τὸ μέλλον δὲν
θὰ παραλείψουν νὰ δυσχεράνουν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ~~κοινωνι-~~
~~κητικῆς~~ μόνης ἀποτελεσματικῆς ἀλλὰ καὶ δυσχεροῦς πολι-
τικῆς πρὸς εὐδόωσιν τοῦ Κυπριακοῦ ~~ἔργου~~

Αὐτὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ὅσον
ἀφορᾷ τοὺς ἔθνους, ἐκείνους οἱ ὅποιοι βᾶς δίκουσιν καὶ
ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀνέχονται νὰ δίκουμέθα ὀφείλουν ὅλοι
νὰ γνωρίζουν ὅτι τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἑλλάδος νὰ συνεχίσῃ
τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα μέχρι δικαιωσέως του δὲν πρόκειται
νὰ τὴν ἀνατρέψουν δι' οἰουδήποτε μέσου.

Ἡ Ἑλλάς γνωρίζει ὅτι εἶναι χώρα μικρὰ. Ἄλλὰ
γνωρίζει ἐπίσης ὅτι τὸ δίκαιον της εἶναι μέγα. Στηριζο-
μένη ἐπὶ τοῦ δικαίου της τούτου δηλοῖ ὅτι δὲν θὰ ἀναγνώ-
ρισῇ τετελεσμένα γεγονότα. Ἡ ~~οὐ~~ μὴ ἀναγνώρισις τῶν τε-

Γνωθὶς ὅτι ὁ λαὸς
νὰ ἐτοιμασθῇ
διὰ τῆς δικῆς
ἐν δὲ τῆς
ἐργασίας οὐκ
νὰ ἀρῇ νὰ ἀντα-

τελεσμένων γεγονότων θά αποτελέσῃ βρόχον ἐν τῇ μέλλοντι
 τῆς ἐξωτερικῆς της πολιτικῆς. εἴτε προτείνει ὁ Γεν. Γραμ-
 ματεὺς ἄν γινώσκωμεν ἂν οἱ σημερινοὶ κυρίαρχοι ἐν τῇ
 ἐξελίσσει τοῦ χρόνου ἀντιλαμβανόμενοι τὸ σφάλμα των θά
 δικαιώσουν τὸν Κυπριακὸν λαόν. θέλομεν νὰ τὸ ἐλπίζωμεν.
 Ἀλλὰ καὶ ἂν αὐτὸ ἄν οὐδὲν ἔχομεν τὴν ἀκλόνητον πεποίθη-
 σιν ὅτι τὴν δικαίωσιν τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος θά τὴν ἐπι-
 σφαιγίσῃ ἡ ἀμελίκτος δύναμις τῶν ἱστορικῶν γεγονότων.
 νεται τὴν ἀποχρέωσιν κατ' αὐτὴν ἀκριβῆς τὴν στιγμήν, δι-
 σπῶσα τὴν ἀχλὺν τὴν ἀποφῶν ἐδημιούργησαν περὶ τὸ Κυπρια-
 κόν (ἡ ἀποφῶν οὐδεὶς ἀποκαταλείβει νὰ ἴδῃ μὲν πραγμα-
 τικὴν εἰκόνα τῆς καταστάσεως καὶ περαιτέρω)
 τὴ κατὰ τὴν αὐτὴν καὶ τὴν ἀποφῶν νὰ εἴη τις τὸν Ἑλλη-
 νικὸν λαόν ἀδικήσαντα τὴν ἀδικίαν ἐπὶ τῆς σημερινῆς κατα-
 στάσεως τοῦ Κυπριακοῦ (ἡ ἀδικία ἀποκτῆται συνέσεισιν τὴν
 ἀποχρεῖσιν καὶ τὴν κινδύνον τοὺς ἀποφῶν περιλαμβάνει, ἀλλὰ
 καὶ τὴν μὲν τὸ ἀποφῶν διασπῶν τὸ ἔθνος διὰ τὴν ἀντιμε-
 τώσιν τοῦ κινδύνου καὶ τῆς ἀποχρεῖσιν αὐτοῦ)
 Ἡ Ἑλλάς θὰ γνωστὸν ἂν προσκλήσει τὸ ἀπελευθερω-
 τικὸν κίνημα τῶν Κυπρίων. τοῦτο προέχεται ἀπὸ τῆς σπλάχνα
 τοῦ ἴδιου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἡ Ἑλλάς θὰ ἀποφῶν ἡμι-
 κὸν καὶ ἱστορικὸν της χρόνος νὰ γίνῃ ὁ συμπαραστέχων αὐτοῦ
 τοῦ ἀγῶνος. Καὶ διότι τὸ χρόνος τοῦτο εἶναι ἀντίστοιχον παν-
 τὸς ὁλοκὸς ἀποφῶντος ἀνιᾶται τὴν συμπαραστέχων αὐτοῦ
 ἐν κλήρει γινώσκει ὅτι αὐτὴ συνεπῆγεται σκληροτάτην δι' ὅλο-
 κληρον τὸ ἔθνος δοκιμασίαν.
 Ἀρ' ἔξ ἀνιᾶται τὸν ἀγῶνα αὐτόν τὸ ἔθνος ἡ Ἑλλη-
 νικὴ Κυβέρνησις ἐχρησιμοποιοῦσα ὅλα τὰ εἴδη τῆς διασπῶν
 του πολιτικῆ καὶ διπλωματικῆς μέσας πρὸς ἀνιᾶσιν του.
 τὸ Κυπριακὸν ζήτημα κατέστην ὁ δῖον τῆς ἐξωτερικῆς πολι-

Εφ' όσον δέν δύνάμεθα νά τήν εκδιώξωμεν εκειθεν διά
πολύ ου ό μόνος τρόπος διά νά τήν απομακρύνωμεν είναι αι δια-
πραγματεύσεις. Ό μόνος τρόπος είναι τά ειρηνικά μέσα αι συζη-
τήσεις εις τούς διεθνεις οργανισμούς και αι διαπραγματεύσεις.

Δέν είναι δυνατόν νά τήν καταλάβωμε διά πολύ ου. Δέν
είναι δυνατόν νά ελπίζωμεν ότι μεθιστάμενοι εις στρατόπεδον
εχθρικών πρός τήν Μεγ. Βρετανίαν θα τήν αναγκάσωμεν νά μάς
παραδώσῃ τήν Κύπρον. Θα ήτο άφελές νά φαντασθώμεν ότι είναι
δυνατόν ποτέ και οι σύμμαχοί μας της 'Ατλαντικής Συμμαχίας
και οι 'Αμερικανοί και οι " Αγγλοι οι όποιοι σήμερα άρνούνται
νά μάς δώσουν τήν Κύπρον καθ' όν χρόνον παραμένομεν άκόμη εις
τό ΝΑΤΟ δέν είναι δυνατόν νά φαντασθώμεν ότι θα άπεφάσιζαν
νά παραδώσουν τήν Κύπρον εις τήν 'Ελλάδα ή όποια 'Ελλάς θα
εξήρχετο από τό ΝΑΤΟ. Διά ΜΜΜΜΜΜ ποτον λόγον θα τό ΐκαμνον
ποτον θα εφοβούντο και ΜΜΜΜΜΜ τί θα εφοβούντο αν ήρνούτο νά
μάς παραχωρήσουν τήν Κύπρον. Περί πολέμου δέν δύνάται νά φέ-
νεται λόγος. Ούδεμία δε διπλωματική πίεσις δέν είναι άρκετά
ίσχυρά , ούτε καμία ροπή της παγκοσμίου Κοινής Γνώμης διά
νά αναγκάσῃ χώραν της 'Ατλαντικής Συμμαχίας νά παραδώσῃ όχυρόν
της συμμαχίας αυτής εις χώραν ή όποια δέν θα άνήκῃ πλέον εις
τήν ίδιαν αὐτήν συμμαχίαν. Όσοι έπομένως υποστηρίζουν ότι ήτο
δυνατόν νά υπάρξῃ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ και της εξέδου από τό
ΝΑΤΟ άπατοῦν τον 'Ελληνικόν λαόν.

Αὐτός είναι ό λόγος διά τον όποτον ή Κυβέρνησις μετα-
χειρ'σθηκε δ α τά πολιτικά και διπλωματικά μέσα έντός των συμ-
μαχιών διότι μόνον έντός των συμμαχιών ήτο δυνατόν νά επιτύχῃ
τό ποθούμενον άποτέλεσμα. Μόνον έντός των συμμαχιών υπήρχον
ελπίδες νά επιτευχθῇ τό παθούμενον άποτέλεσμα. Παραμένουσα
έντός των συμμαχιών ή 'Ελλάς όλα τά εις τήν διαθεσίῃ της πολι-
τικά και διπλωματικά μέσα και δέν παρέλειψε ή 'Ελληνική Κυβέρ-
νησις καμμίαν ενέργειαν από ΜΜΜ τήν όποιαν ήδύνατο κανείς εύλό-

γως νά προσδοκᾷ τήν προώθησιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος. Ἐάν αἱ ἀμιουργηθεῖσαι συνθηκαὶ δέν ἀπέδωσαν μέχρι σήμερον τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα αὐτό δέν σημαίνει ὅτι δέν ἦα ἡθῆ ἡ ὁρᾷ πολιτική. Σημαίνει ὅτι τίποτε καλλίτερον δέν ἡδύνατο νά γίνῃ καί ὅτι τίποτε δέν ἀποκλείει τό καλλίτερον τοῦτο νά γίνῃ εἰς τό ἀπώτερον μέλλον. Ἦτο ἡ μοῖρα τῆς Ἑλλάδος εἰς τό Κυπριακόν ζήτημα νά μὴν ἔχῃ ἄλλην πολιτικήν νά μὴν μὴ ἔχῃ νά ἐκλέξῃ μεταξὺ πολλῶν πολιτικῶν παρὰ μόνον μεταξύ δύο. Ἡ τοῦ συμβιβασμοῦ .η τοῦ ἀγῶνος ἐντός τῶν συμμαχιῶν. Διότι ἄλλος ἀγὼν δέν ὑπῆρχε. Ἐξέλεξε τό δεύτερον. Καί τό ἐπραξε μέ ὅσην δύναμιν καί μέ ὅσο σθένος ἡδύνατο. Εἰς αὐτὴν τὴν πολιτικήν τὴν μόνην δυνατὴν θά ἐμμεῖνῃ ἡ Κυβέρνησις χωρὶς νά ἀναγνωρίσῃ οἰοσθέντες τετελεσμένον γεγονός. Χωρὶς νά καμφθῇ ἀπὸ τὴν πίεσιν εἴτε τῶν Ἀγγλοφίλων εἴτε τῶν Τούρκων, χωρὶς νά ἐπηρεασθῇ καί ἀπὸ τὰ γεγονότα τὰ αἱματηρά τῆς Κύπρου ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δηλοῖ ὅτι θά συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Κύπρου δι' ὅλων τῶν πολιτικῶν καί διπλωματικῶν μέσων τὰ ὅποια διασθένει. καί τὰ ὅποια αὐτὴ κρίνει ὅτι πράγματι δύνανται νά προωθήσουν τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Ἀλλὰ διὰ νά συνεχισθῇ αὐτὴ ἡ πολιτικὴ πρέπει νά ἀντιληφθῇ ἡ ὑπόθεσις πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ λαός. Ὅπως ~~ἡ Ἑλληνικὴ~~ συνεβῆ εἰς ὅλους τοὺς ἀπελευθερωτικούς ἀγῶνας ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Κύπρου ~~ἡ~~ εἶναι ζήτημα θά ἀπαιτῇ χρόνον. Ὁ ἀγὼν ὁ Κυπριακὸς θά ἔχῃ διάρκειαν ὅπως εἶχον διάρκειαν ὅλοι οἱ ἀπελευθερωτικοὶ ἀγῶνες ὅλων τῶν τμημάτων τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος.

Ἐδῶ παρεμβάλλεται μία φράσιν τὴν ὁποῖαν θά βάλωμε ἐκεῖ ὅπου τελειώνει ἡ σκέψις ὅτι δέν μπορεῖ νά κάωμε ἀγῶνα Κυπριακόν ἔξω ἀπὸ τό ΝΑΤΟ. Ἡ φράσις αὐτὴ θά μῇ ἐκεῖ καί ἀρχίζει ὡς ἑξῆς:

Ἐντός τοῦ πλαισίου τῶν συμμαχιῶν ἡ Ἑλλὰς ἐπεδίωξε μίαν τιμίαν καί ἀκαίαν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ. Ἐχούσα ἐπίγνωσιν ὅτι εἰς τὴν σημερινὴν πραγματικότητα δέν μποροῦν νά ἐυρεθῶν ἰδανικαί

λύσεις δέν ἠρνήθη νά προσφέρῃ λύσεις αἱ ὅποται ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν τὰς ὑφισταμένους δυσχερείας ἀκόμα καί ὅταν προσεφέρθη τό σχέδιον Μάκ Μίλλαν τό ὁποῖον ἦτο ἀπαράδεκτον ὡς ἐνεφανίσθη ἐξ ἀρχῆς δέν ἠρνήθη νά τό συζητήσῃ καί ἐπεδίωξε τήν βελτισμίν του τό αὐτό ἄλλωστε ἐπράξε καί τό Συμβούλιον τοῦ ΝΑΤΟ τό ὁποῖον υιοθέτησε τό πρῶτον σχέδιον Σπᾶκ σχέδιον τό ὁποῖον υιοθέτησε καί ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις. Ἀλλά ἡ Ἀγγλία καί ἡ Τουρκία οὔτε αὐτό τό σχέδιον τό συμβιβαστικόν ἐδέχθησαν καί ἐπρόχωρησαν ἐπέμεναν εἰς τὰς ἀδιαιλλάκτους ἀπόψεις των. Ἐκεῖ ὅμως ἐσταματοῦσε πλέον ἡ θανατοῦτος ἑλλης ὑποχωρήσεως. Ἡ Ἑλλάς ἦτο πρόθυμος νά δώσῃ μίαν λύσιν ἡ ὅποια θά ἱκανοποιεῖ καί τὰ ἀντίθετα συμφέροντα κατὰ τό μέτρον τοῦ δικαίου καί τοῦ δυνατόν. Ἀλλά δέν δύναται νά ἀποδεχθῇ καί λύσεις αἱ ὅποται ἤρχοντο ~~μέτῃ~~ τήν ἀντίθεσιν πρὸς τό δίκαιον καί αἱ ὅποται ἐδημιουργοῦν ἀνεπανόρθωτα τραύματα εἰς τήν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου ἐτερματίσθη καί διεκόπη ἡ προσπάθεια τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας εἵμεθα δέ βέβαιοι ὅτι οἱ ἀντικειμενικοὶ κριταὶ θά ὁμολογήσουν ὅτι ἡ διακοπὴ αὐτὴ ὑπερβαίνει ἀπὸ τὰς ὑποχωρήσεις εἶναι ὁλόκληρος εἰς βάρος τῆς Μεγ. Βρετανίας καί τῆς Τουρκίας.

Αὕτη εἶναι ἡ φράσις ἡ παρεμβληματικὴ καί ξαναγυρίζου-
με πάλι ἐκεῖ πού εἴμαστε.

Εἰς τὰς Ἑλληνικὸν λαόν. ὡς

τὴν Ἀλλά διὰ νά συνεχισθῇ μὴ πολλὴ ἡ ὅποια πρόγραμμα ἔχει
ἔτι ἕνα ἀγῶνα διεκδικεῖας ὀφείλει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νά ὁπλισθῇ
μὲ ψυχραιμίαν μὲ ὑπομονήν καί μὲ πίστιν ὅτι εἰς τό τέλος θά
ἐπικρατήσῃ τό δίκαιον οἷοτι θά μεταβληθῶν αἱ πολιτικαὶ συνθη-
και ~~μὴ~~ ὅν οὐκ ἐξέως οὐκ εἰς τό πρῶτον πάντων εἰς τό ἀπώτερον
μέλλον καί τότε θά ὑπάρῃ ἡ δυνατότης ἐκεῖνα τὰ ὅποια σήμερον
δέν εἶναι δυνατόν νά ἐπιβληθῶν καί νά πραγματοποιηθῶν θά ὑπάρ-
ξῃ δυνατότης νά πραγματοποιηθῶν τότε καί νά φθάσουν εἰς μίαν
ἱκανοποιητικὴν λύσιν. Μέχρις ὅτου φθάσωμεν ὅμως εἰς τό σημεῖον
αὐτό τό ὁποῖον ἐνδεχομένως θά ἀπέχῃ πολὺ ἀπὸ σήμερον ὀφείλει νά
κρατῇ νά πειθαρχήσῃ ὁ λαὸς τὸν ἑαυτὸν του, ὀφείλει νά συνεχίσῃ
ὀφείλει νά προσπαθῇ νά γίνῃ ἰσχυρὸς αὐτὸς ὁ ἴδιος διὰ νά εἶναι
ἰσχυρὸς καί εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν Κυπριακόν.

Ι.- Διὰ τὸν ἐπιτυχῇ χειρισμὸν τοῦ Κυπριακοῦ εἶναι ἀπαραίτητον νὰ χαραχῇ ἀπὸ τοῦδε καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἡ ἀκολουθε-
τέα πολιτικὴ μέ μακρὸν προοπτικὴν.

2.- Εἶναι ἀνάγκη ὅπως ὅλοι οἱ παρόντες οἱ ἀσκού-
τες τὴν πολιτικὴν αὐτὴν ἀκολουθεῖσι τὴν αὐτὴν πολιτικὴν, μὴ
προβαίνωσι δὲ ἀθαιρέτως εἰς ἐνεργείας αἰτινες εἴτε ἀπο-
τελοῦν ἀποκλείουσιν ἀπὸ τὴν ἀπὸ κοινοῦ χαραθεῖσαν πολιτικὴν
εἴτε καὶ αἰφνιδιάζουσιν τοὺς ἄλλους δοχολογούμενους μὲ τὸ ἴδιον
θέμ. Ὅστω θὰ ἀποφεύγυνται εἰς τὸ μέλλον ἁῖροι πρωτοβου-
λῆαι αἱ ὅποιαι εἰς τὸ παρελθόν ἐζημίωσαν τὴν Κυπριακὴν ὑπό-
θεσιν.

3.- Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακά-
ριος μένουσιν σύμφωνοι ὅτι διὰ τὸν χρόνον διδὼν εἶναι ἐπιτρε-
πτόν νὰ γίνουσιν προβλέψεις, κοινὸς σκοπὸς ἀμφοτέρων εἶναι
νὰ ἐπιτύχουσιν τὴν λύσιν τῆς ἡγγυημένης ἀνεξαρτησίας, διότι
οὗτος εἶναι ὁ μείζων δυνάμενος νὰ ἐπιτευχθῇ σκοπός.

Ἡ ἀνεξαρτησία δὲν νοεῖται ὡς ἀπεριόριστος, διότι
τοῦτο θὰ ἐσημαινέ ἀπλῶς ὑποκατάστασιν τῶν λέξεων ἑνωσις
ἢ αὐτοδιδόσεις. Νοεῖται ὡς λύσις ἣτις διὰ νὰ ἀποκλείσῃ
ῥῶας τὴν διχοτόμησιν, θὰ ἀποκλείσῃ ῥῶας καὶ τὴν ἑνωσιν
Διὰ τὸν ἀποκλεισμόν αὐτόν ὀφείλουν ἡ Ἑλλὰς καὶ οἱ Κύπριοι
νὰ εἶναι πρόθυμοι νὰ παρῶσιν πᾶσαν ζητηθεσομένην συνταγ-
ματικὴν καὶ διεθνῇ ἐγγύησιν, διότι μόνον οὕτω θὰ παρῶσιν
ἐμπρακτόν ἀπόδειξιν τῆς καλῆς των πίστεως.

4.- Συμφωνείται επίσης ότι, εφ' όσον δέν είναι δυνατόν νά επιτευχθῇ άμέσως ή λύσις τῆς ανεξαρτησίας, θά γίνῃ δεκτή ένδιέμεσος προσωρινή λύσις καθιερούσα άυτοκυβέρνησιν έστω καί άν είναι περιορισμένη καί παρέχει πλεονεκτήματα όπέρ τῆς τουρκικῆς μειονότητας ός τά περιεχόμενα εἰς τό σχέδιον Μόδε Μάλλαν καί διδ' χρόνον ούχί μερίζονα τῆς 10ετίας, ἀρκεῖ νά ἔχῃ προαποφασισθῇ ή λύσις τῆς ανεξαρτησίας μετά τό πέρας τῷ προσωρινῷ καθεστῶτος.

5.- Ἐάν διαπιστώσῃ ή Ἑλληνική Κυβέρνησις ότι ή όριστική λύσις έστω καί μέ προθεσμίαν εφαρμογῆς εἶναι ἐπ' τοῦ παρόντος άνεπίτευκτος, τότε συμφωνεῖται ότι θά ἐπιδιωχθῇ μέ αἰλῶς προσωρινή λύσις διαρκείας ούχί μεζζονος τῆς 10ετίας, εφ' όσον ή λύσις αὐτή δέν περιέχει έν αὐτῇ στοιχεῖα όδηγοῦντα κατ' τινά τρόπον πρὸς τήν διχοτόμησιν, τήν συγκυριαρχίαν ή γενικῶς πρὸς λύσιν διασπῶσαν τήν ένότητα τῆς Κύπρου. Ὡς τοιαύτη λύσις δέον νά θεωρηθῇ καί ή λύσις ήν πρότεινεν ο. κ. Σπδάκ, ἀλλά καί πῶσα λύσις προσομοιάζουσα εἰς αὐτήν.

6.- Ἐάν παρ' τῆς προσπάθειας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καί μέ τοιαύτη λύσις άποβῇ δόύνατος, συμφωνεῖται ότι θά εφαρμοσθῇ τοῦ λοιποῦ μέ πολιτική τῆς άγρύπνου άναμονῆς τουτέστι: ή Ἑλληνική Κυβέρνησις έκτιμῶσα τό σύνολον τῶν περιπτώσεων, θά κρίνῃ ὑπό ἑδῶν τῆς εἰσθύνῃ καί θά άποφασίζῃ περὶ τῶν έκδοτε διπλωματικῶν ενεργειῶν αἱ όποῖαι

Θά ηδύναντο νά ἀγάγουν πρὸς μίαν τῶν ἀνωτέρω λύσεων, Θά συνεχίζῃ δὲ τὴν διαφάτισιν τῆς παγκοσμίου Κοινῆς Γνώμης ὥστε νά μὲν τοῦτο ἀνοικτόν διὰ τὴν παγκόσμιον συνείδησιν ἕως ὅτου ἐπανεμφανισθῇ μία καλὴ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς εὐκαιρίας νέας ἐνότητος προβολῆς τοῦ ὑπὸ ἐδμενεστέρας διεθνέως συνθήκας.

Πρὸς τὴν γραμμὴν αὐτὴν Θά συμμορφωθῇ ἡ πολιτικὴ τῆς Ἑθναρχίας.

7.- Ὅσον ἀφορᾷ τῶ ἐν Κύπρῳ ἀγῶνα Θά καταβληθῇ προσπάθεια νά μετατραπῇ ἀπὸ ἀγῶνα αἱματηρόν εἰς ἀγῶνα παθητικῆς ἀντιστάσεως, θεθέντος ὅτι ἡ παράτασις τῆς αἱματοχυσίας ἀφ' ἐνός προκαλεῖ τὸν κῆματον τοῦ πληθυσμοῦ ἀφ' ἑτέρου δύναται νά παρῶσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς τούρκους νά ἐπιτύχουν εἴτε τὴν πρόσκλησιν ἀπὸ μέρους τῶν βρεττανῶν πρὸς ἀποστολὴν τούρκικων στρατευμάτων εἴτε τὴν ἀποδοχὴν ὑπὸ τῆς Μεγ. Βρεττανίας τῆς λύσεως τῆς διχοτομήσεως. Πάντως ἡ παράτασις Θά ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς τούρκους νά δημιουργήσουν μίαν τουρκικὴν ΕΟΚΑ ἡ ὁποία, μετὰ τὴν σκόπιμον συνεργίαν τῆς κατεχούσης δυνάμεως, Θά φέρῃ εἰς κατάρτισιν ἀπογνώσεως τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν Θά ἐνέσσουν τὰς προσπάθειάς των τόσο ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ~~ὡς~~ ὥς καὶ ἡ Ἑθναρχία.

8.- Ἐάν πέραν τῶν ἀνωτέρω προβλεπομένων ἐξελιζέων προκύβουν νέα προβλήματα συμφωνεῖται ἀπὸ τοῦδε ὅτι ὅν Θά λαμβάνουν χώραν ἐνέργειαι ἡ ὅν Θά γίνωνται δηλώσεις χωρὶς νά προειδοποιηθῇ εἴτε ἡ Ἑλλ. Κυβέρνησις εἴτε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

Εισαγωγή

Μετά την εφαρμογή του βρετανικού σχεδίου και την αποτυχία της μεσολαβητικής προσπάθειας του ΝΑΤΟ, το Κυπριακό ζήτημα ξετείνεται εις μία νέα φάση.

Κατ'αυτήν την στιγμήν ἐν ὅσῃ καὶ τῆς συζητήσεως του εἰς τὸν ΟΗΕ εἶναι ἀνάγκη νὰ λεχθοῦν ὀρισμέναι ἀπλάτ ἄλλὰ θεμελιώδεις ἀλήθειαι, διὰ νὰ διαλυθῇ τὸ κλίμα τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ὁποριολας ἐντὸς τοῦ ὅπου κινούμεθα ἀπὸ ἐτῶν ὁδοῖς ἀντιμετωπίζομεν τὸ Κυπριακὸν ζήτημα. Εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ κλίματος τούτου συνέβαλον ἄλλοι μὲν ἐξ ἀγνοίας ~~τῆς φύσεως~~ τοῦ προβλήματος, ἄλλοι δὲ ἐν γνῶσει τῶν δυσκολιῶν καὶ τῶν κινδύνων του, ἀλλὰ μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ φθεῖρουν τὴν Κυβέρνησιν. Οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ εἶναι οἱ γνωστοὶ ἐπικριταὶ τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς οἱ συνήθως ἄλλα συνομολογοῦντες περὶ τοῦ Κυπριακοῦ εἰς τὰς κατ'ὶδέαν συνομιλίας των καὶ ἄλλα ὁποστηρίζοντες δημοσίᾳ.

Δυσκολίαι
ἀγῶνος

Ἐπὶ πενταετίαν ἤδη ἡ Ἑλλάς συμπαρισταμένη εἰς τοὺς Κυπρίους, ἀνέλαβεν ἕνα σκληρὸν καὶ ἀνίσον ἀγῶνα. Ὁ ἀγὼν αὐτὸς ὡς ἐκ τῆς φύσεως του ~~(τοῦ ἀγῶνος)~~ περικλεῖται δραματικὰς ἀντιθέσεις. Ὁ Κυπριακὸς ἀγὼν ὡς ἐκ τῆς στάσεως ὅπου μένων ἐκ τῶν συμμάχων μας δὲν ἐδωγαυραμίζεται πάντοτε πρὸς τὰς συμμαχίας αἱ ὁποῖαι ἐγγυῶνται τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Κυπριακὸς ἀγὼν ἐπηρεάζεται τὴν τύχην τοῦ Ἑλλη-
~~νιστοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.~~ Τέλος ὁ Κυπριακὸς ἀγὼν γενόμενος ἀντικείμενον ἀχαλινήτου δημοκρατίας ^{σταλινιστὸν} βοηθεῖται (τὴν διδραμὴν τοῦ Ἑθνικοῦ ἀπὸ τὸν ἐγκόριον καὶ τὸν διεθνή) κομμουνισμόν. (Ἐπεβάλλετο ὡς ἐκ τούτου ὅπως ὁ ἀγὼν αὐτὸς διεξάγεται πάντοτε ἀπὸ τὴν Ἑλλην. Κυβέρνησιν μὲ ἀποφασιστικὸτητα μὲν, ἀλλὰ καὶ μὲ συνέσειν συγχρόνως.

Χαρακτὴρ ἀγῶνος

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν ἤσκησε οὐτε πολιτικὴν

μειοδοσίας δίδει τοῦτο ὅθ' ἦτο ἀναξιοπρεπές διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ δίκαιον διὰ τοὺς Κυπρίους, ἀλλὰ οὔτε καὶ πολιτικὴν πλειοδοσίας δίδει αὕτη, χωρὶς νὰ ἐξυπηρετῇ τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα, ἔσπετο ἐν ἀμείνων κινδύνῳ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Ἑλλάδος.

*Ἡ Κυβέρνησις μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἀκρῶν ἐχάραξε τὴν μόνην πολιτικὴν ἢ ὁποῖα ἠδύνατο νὰ ἀκολουθηθῇ καὶ παρ' ὅλην τὴν ἀποκοπὴν καὶ τὰς ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν πιέσεις, ἐστῆθη ἀκίνητος εἰς τὴν γραμμὴν τῆς.

Οἱ ἀντίπαλοι γνωρίζουν δυσκολίας καὶ χαρακτῆρα ἀγῶνος.

*Ἀπαντες οἱ ἐκικριταὶ τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς γνωρίζουν ὅριστα τὴν ἀλήθειαν αὐτήν. Γνωρίζουν τὰς δυσκολίας καὶ τοὺς κινδύνους ποὺ συνεπάγεται ὁ Κυπριακὸς ἀγῶν.

*Ἀπαντες γνωρίζουν ὅτι ἡ Κύπρος κατέχεται ἀπὸ τὴν Μεγ. Βρεττανίαν καὶ δὲν δύναμεθα νὰ τὴν ἀπομακρύνωμεν ἐκεῖθεν διὰ πολέμου, καὶ ὅτι μόνον διὰ πολιτικῶν μέσων ὅθ' ἐπιβιβάζωμεν τὴν ἀπομακρυνοῦν τῆς.

ἰδὸν-ἀγῶνος

*Ἀπαντες γνωρίζουν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐχρησιμοποίησεν ὅλα τὰ εἰς τὴν διαθεσὴν τῆς τελεσφόρα πολιτικὰ μέσα, ἀπορρέψασα μόνον τὴν πολιτικὴν τῆς διαρρήξεως τῶν συμμαχιῶν καὶ τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ.

Ἡ πολιτικὴ καὶ

α) *Ἀρνητικὸς προσδιορισμός.

1) *Ἐξόδου ΝΑΤΟ ὡς μέσον ἀγῶνος

*Ἡ πολιτικὴ τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ ὅσπερ ἀπὸ τὴν κακομεταχείρισιν τὴν ὁποῖαν ὁπλοστῇ ἡ Ἑλλάς ἀπὸ ὀρισμένων ἐκ τῶν συμμαχῶν κτλ, ἀποτελεῖ μίαν φυσικὴν ἀντεῖδρασιν κατὰ Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Ἡ ἔδια ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, συμμεριζομένη τὰ αἰσθήματα πικρίας τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου, ἐστῆθη ὅτι ἐπὶ μακρὸν τὸ ἐνδεχόμενον τοῦτο καὶ ἐμελέτησε τὰ προβαλλόμενα ὡς πλεονεκτήματα καθὼς καὶ τοὺς κινδύνους τῆς πολιτικῆς αὐτῆς.

Τὸ τελικὸν συμπέρασμα τῆς τοιαύτης ἐρεῦνης ὅμως ὑπῆρξε σαφές. Εἶναι πλέον ἢ ἀπῆλθον ὅτι ἔδαφος κατεχόμενον ἀπὸ χεῖραν τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας ὅθ' ἠδύνατο ποτε

να παραχωρηθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα όταν αὐτὴ θά εἴχῃ ἐξέλθει
αὐτῆς. Τό πιθανότερον εἶναι ὅτι ἀφ' ἧς ἡ Ἑλλάς ἐξέλθει
ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ πᾶσα ἐλπίς ἀπελευθερώσεως τῆς Κύπρου θά ἐκλεί-
ψῃ. Ὅσοι ἐπομένως υποστηρίζουν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ διαφύγῃ
ἡμεῖς λύσεις τοῦ κυπριακοῦ διὰ τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ, δὲν
λέγουν τὴν ἀλήθειαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.

*Ἐκτός τούτου θμως ἀποσιωποῦν καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς ὀφείλους ἐγκυμονεῖ διὰ τὴν ἀσφαλείαν τῆς Ἑλλάδος μὲν τοιαύτη ἐνέργεια. Ἡ Ἑλλὰς ἀποχωριζομένη ἀπὸ τὴν Δύσιν οὕτε μὲν δύναται νὰ μείνῃ, οὕτε καὶ νὰ ἐνταχθῇ εἰς ἄλλους διεσθεῖς συνδυασμοὺς, χωρὶς νὰ κινδυνεύσῃ αὐτὴ αὐτὴ ἢ ἐθνικῇ αὐτῆς ὁδοστάσις.

ἡς ἀπέναντος διὰ τὰς τύχας τοῦ ἔθνους ἀπολήρου
ἢ κυβέρνησις δὲν ἤμπορεῖ νὰ παραστυθῇ εἰς τοιαύτας περι-
πετείας ἀπὸ συναισθηματικῆς παρορμήσεως. Ὁφείλει νὰ σκεφθῇ
ποῖον εἶναι τὸ ἐθνικὸν συμφέρον καὶ (μὴ σφισμένην τὴν καρδίαν
νὰ ὑποταγῇ εἰς αὐτό.) Ὁφείλει νὰ ὁδηγήσῃ τὸ ἔθνος εἰς τὸν
ὁδὸν ποῦ ἐπιβάλλουν τὰ μόνιμα καὶ θεμελιώδη συμφέροντα
του. Αὐτὸ ἀπαγορεύει τὸ καθήκον της. Καὶ αὐτὸ οὐδ' ἐπιτελε-
σθαι ἐφ' ὅσον ἀπολαύει τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς ἑθνικῆς Ἀντιπρο-
σωπείας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

*Ο *Ελληνικός λαός δεν πρέπει να λησμονῇ ὅτι ἡ ἑξωτερικὴ πολιτικὴ καθὼς χάρας προσδιορίζεται, ἀπὸ τὴν θέσιν καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὁποῖαν αὐτὴ διαθέτει εἰς τὸ διεθνὲς πεδίον.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι εἰς τὴν σημερινὴν διεθνὴ κοινωνίαν διὰ νὰ δικαιωθῇ τις δὲν ἀρκεῖ μόνον τὸ δίκαιον.

Δὲν πρέπει τέλος νά λησμονῇ ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν περισσότερων χωρῶν καί ὅη τῶν ἰσχυροτέρων ἀπορροφᾶται ἀπὸ ἄλλα παγκοσμίως κρίσιμα προβλήματα, βεβαίως δι' ἡμᾶς τοῦς

1.

"Ελληνες τὸ κέντρον τῆς ζωῆς εἶναι ἢ Ἑλλὰς. Ἀλλὰ διὰ τοῦς ἄλλους λαοὺς δὲν εἶναι ἢ Ἑλλὰς ὁ ὁμοῦλός τῆς γῆς, ἀλλὰ ἡ ἰδικὴ τῶν πατρῶν.

"Ολας αὐτὰς τὰς ἀπλὰς καὶ σκληρὰς ἀληθείας πρέπει νὰ καταστήσῃ συνέθεσιν τοῦ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ ἀπὸ αὐτῆς τῆς σκοπιᾶς πλέον πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Κυπρίων εἰς τὸ μέλλον.

6) νέα θέσις:
ἀγὼν διαρκείας

* Ἀπὸ αὐτὰς τὰς σκέψεις ἐμπνεομένη καὶ μετὰ προσεκτικὴν καὶ λεπτομερῆ στάθμισιν ὄλων τῶν δεδομένων ἡ Κυβέρνησις κατέληξε εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πολιτικὴν τῆς, ἀμετάβλητον μὲν εἰς τὰς βασικὰς τῆς γραμμὰς, ἀλλὰ προσηρμοσμένην ἐν τοῖς καθ' ἑκάστον εἰς τὰ νέα δεδομένα, ὅθι συνεχίσῃ προβάλλουσα καὶ ὑποστηρίζουσα (ἐνέπικον τοῦ ὅθι) τὸ αἶτημα τῶν Κυπρίων καὶ ὁποῦδήποτε ἄλλου νομίζει ὅτι δύναται νὰ τὸ προαγάγῃ διὰ τῆς προβολῆς του. Ἀποκρούουσα κάθε συμβιβασμὸν ὁ ὁποῖος δὲν στηρίζεται εἰς τὴν λογικὴν καὶ τὸ δίκαιον, ὅς καὶ κάθε εἰσήγησιν περὶ χρησιμοποιοῦσας πολιτικὴν μέσων ἀγῶνος, τὰ ὅποια ὅθι τὴν ἀπεμάκρυναν ἀπὸ τῶν βασικῶν τῆς ἔθνικῶν προανατολισμῶν, ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετωπίζει τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα, ὅς ἀγῶνα μακρῶς διαρκείας.

Κατὰ τὴν μακρὴν αὐτὴν διάρκειαν ὑπάρχει βεβαίως κίνδυνος νὰ δημιουργηθοῦν δραματικὰ γεγονότα τὰ ὅποια ὅθι προκαλέσουν κρίσιμον ἔντασιν καὶ ὀξύτητα. Ἀνῆκει εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποτρέφουν τὰ ἐξ αὐτῶν δυοῖν ἀποτελέσματα.

προσκόβει εἰς
αὐτοῦ

* Ὁ ἀγὼν αὐτὸς μακρῶς διαρκείας, παρ' ὅλους τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους ἐγκυμονεῖ, ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἠθικῶς καὶ ἔθνικῶς παραδεκτὴν λύσιν. Εἶναι δὲ συγχρόνως καὶ ἀγὼν ὁ ὁποῖος παρέχει πλεῖστα πιθανότητος τελικῆς ἐπιτυχίας. Τοῦτο ὅθι ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς πολιτικὰς διαφοροποιήσεις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν ἐνδιαφερομένων χωρῶν καὶ ἀπὸ τὰς προσεχέας

διεθνείς εξελίξεις. Όταν πολλαπλασιάζονται ένδεξις ότι ή πλειοψηφία του βρετανικού λαού, αλλά και ή πλειοψηφία των συμμάχων χωρών ^{καί τών} δεν εγκρίνουν την βρετανικήν πολιτικήν επί του Κυπριακού, δύναται τις βασίμως νά ελπίζη ότι τό σχεδόν της σημερινής βρετανικής Κυβερνήσεως ταχώς θα δώσῃ την θέσιν του εις άλλας λύσεις. Αί διεθνείς εξελίξεις εξ άλλου θα δώησούν κάποτε εις σταθεροποίησιν της καταστάσεως εις την Μέσην Ανατολήν. Τό επικεντρον της έντάσεως μεταξύ Δύσεως καί Ανατολής δεν αποκλείεται νά μετακινήθῃ πρός άλλας γεωγραφικά πλάτη, όποτε ο σημερινός συσχετισμός των δυνάμεων καί ή βαρύτης του ρόλου ένδοτης χώρας εις την Ανατολικήν Μεσόγειον άσφαλώς θα μεταβληθούσιν.

Αυτά είναι αί προοπτικές αί όποίαι διανοίγονται έν άκολουθήσμεν μέ συνέπειαν την πολιτικήν ένός αγένος διαρκείας. (Κατά την διάρκεια αυτήν, όσονόηποτε μακρά καί άν είναι, οί Βρετανοί δεν δύνανται νά άφανίσουν την κύπρον άπό τόν χάρτην ότε νά εξανδραποδέξουν ήμισυ περίπου έκατομμύριον Έλλήνων. Έφ' όσον δέ θα ύπάρχουν ή Κύπρος καί οί Κύπριοι θα όφείλονται πάντοτε καί τό Κυπριακό ζήτημα εις την πρώτην γραμμήν της διεθνούς έκικαιρότατος.)

προσπάθειαι άγών διαρκείας

Αλλά ή πολιτική αυτή του αγένος διαρκείας έχει καί μέαν θεμελιώδη προσπάθεισιν. Όφείλουν οί Έλληνες μεμυόμενοι τό παράδειγμα των προγόνων των, οί όποίοι διεξήγαγον άπελευθερωτικούς άγώνας πάντοτε μακράς διαρκείας δι' όλα τά τμήματα της Έλληνικής πατρίδος, νά διατηρήσουν την ψυχραιμίαν των, την άτοκυριαρχίαν των καί νά μήν καταλαμβάνεται άπό ότερίαν ή πανικόν εις κάσαν δυσάρεστον καμπήν του. ~~Απέναντι~~. Όφείλουν παραλλήλως καθ' όλον τόυτό τό διάστημα νά άφιερύσουν της δυνάμεις των εις έργα διδ των όποιων θα ένισχύεται όλονέν περισσότερο ή πολιτική, οικονομική καί

στρατιωτική δύναμις της χώρας καὶ νὰ ἀναμένουν μὲ ἄγρυπνον πάντοτε τὴν προσοχὴν τὴν κατέλληλον στιγμὴν διὰ καὶ νὰ ἐξέρμωσιν ἢ ὅποια θὰ προῆγε τὴν Κυπριακὴν ὁδόθεσιν. Τὴν ψυχραιμίαν αὐτὴν καὶ τὴν αὐτοκυριαρχίαν θοεῖλουν νὰ διαφυλάξουν εἰς πεῖσμα τῶν ἐκ τοῦ ἑωτεριοῦ προκλήσεων καὶ τῆς εἰς τὸ ἑωτερικὸν δημοκρατίας τῆς "Ἀγκρας Ἀριστερᾶς καὶ ὅλων τῶν ἐξέδλων οὐραγῶν τῆς οἱ ὅποιοι ἀφοῦ ἐξημέωσαν τὴν ὁδοθεσίαν ὅσον τοῦτο ἦτο δυνατόν, ἀσφαλῶς καὶ εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ παραλείθουν νὰ δυσχεραίνουν τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μόνης ἀποτελεσματικῆς ἀλλὰ καὶ δυσχεροῦς πολιτικῆς πρὸς ἐξόδωσιν τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος.

Ἀγλωίς πρὸς τὰ
ἔξω.

Ἀπὸ πρῶτον νὰ γνωρίζῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἔξωους καὶ δι' τοὺς συμμάχους μας, ἐκείνους οἱ ὅποιοι μᾶς ἀδικοῦν καὶ ῥεγκνέουν οἱ ὅποιοι ἀνέχονται νὰ ἀδικούμεθα, θοεῖλουν ὅλοι νὰ γνωρίζουν ὅτι τὴν ἀποφασίν τῆς Ἑλλάδος νὰ συνεχίσῃ τὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα μέχρι δικαιοσύνης του δὲν πρόκειται νὰ τὴν ἀνατρέθουν δι' ὁλοουδὴποτε μέσου, δι' ὁλοουδὴποτε διπλωματικοῦ ἐλιγμοῦ, ἢ δι' ὁλοουδὴποτε ἀπειλῆς.

Ἡ Ἑλλὰς γνωρίζει ὅτι εἶναι χώρα μικρὰ. Ἀλλὰ γνωρίζει ἐπίσης ὅτι τὸ δίκαιόν της εἶναι μέγα. Στηριζομένη ἐπὶ τοῦ δικαίου της τοῦτου, δηλοῖ ὅτι δὲν θὰ ἀναγνωρίσῃ τετελεσμένα γεγονότα. Ἡ δὲ μὴ ἀναγνώρισις τῶν πετελεσμένων γεγονότων θὰ ἀποτελέσῃ τὸ βῆθρον τῆς ἐν τῇ μέλλοντι ἑωτερικῆς της πολιτικῆς.

Ἄν γνωρίζομεν ἂν οἱ σημερινοὶ κυβερνοῦντες τῆς Κύπρου, ἐν τῇ ἐξελέξει τοῦ χρόνου, ἀντιλαμβανόμενοι τὸ σφάλμα των, θὰ ἀναζητήσουν νέας λύσεις ἐκνοποιοῦντες τὸν Κυπριακὸν λαόν. ὅλομεν νὰ τὸ ἐλπίζωμεν. Ἀλλὰ καὶ ἂν αὐτὸ δὲν συμβῇ, ἔχομεν τὴν ἀκλόνητον πεποίθησιν ὅτι τὴν δικαιοσύνην τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος θὰ τὴν ἐπιφραγίσῃ ἡ ἀμελείκτος δύναμις τῶν ἱστορικῶν γεγονότων.

Ὁ Κυπριακὸς ἀγὼν ἐνῆρχεται εἰς μίαν νέαν φάσιν τῆς
 ἱστορίας του. ~~Ἡ ὅσα ἐπὶ τῆς ἀμέσου ἱκανοποιητικῆς λύσεως του~~
~~ἀπέλιπε~~

ἰπποκράτους

Ἐἰς αὐτὴν τὴν ^{μερὶν} ~~δυσκόλον~~ ^{συνεῶ} ~~ἔσαν~~ ἐπιβεβλημένον νὰ ~~λεχθῶν~~
 πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὠρισμέναι ἀπαιτῆσιν ἀλλὰ θεμελιώδεις ἀλη-
 θειαί, αἱ ὅποια θὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα με-
 πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν δυσκολιῶν του.

Ἐπέστη ἡ στιγμή νὰ συνειδητοποιήσῃ ὁ καθένας πλήρως
 τὰς ~~δυσκολίας~~ αὐτάς.

- 1.- Ἐν πρώτοις ἡ Κύπρος κατέχεται ἀπὸ μίαν μεγάλην δυνάμιν.
- 2.- Εἰς τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν παρεμβάλλεται, καλῶς ἢ κα-
 κῶς καὶ ἑτέρα τρίτη δύναμις ἐκείσης ἰσχυρὰ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς
 Μ. Ἀνατολῆς.
- 3.- Τὸ Κυπριακὸν εὐρίσκεται ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν συνοχὴν
 τῶν συμμαχικῶν μας δεσμῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπηρεάζει τὴν ἀσφα-
 λειαν τῆς Ἑλλάδος.
- 4.- Τὸ Κυπριακὸν ἔχει τὰς ἐπιπτώσεις του ἐπὶ τοῦ Ἑλληνι-
 σμοῦ τῆς Κων/πόλεως, ὅπως μᾶλλον τὸ διδάσκει ἡ πικρὰ πεῖρα τοῦ
 παρελθόντος.
- 5.- Τὸ Κυπριακὸν διευκολύνει τὴν διάβρωσιν τῆς Ἑλλάδος
 ἀπὸ τὸν διεθνῆ καὶ τὸν ἐγχώριον κομμουνισμὸν, ὁ ὅποτος τὸν
 κατέσῃσε θέμα πλεον ἀχαλινώτου δημοκρατίας.

Ἐν ὅψει αὐτῶν τῶν δυσχερειῶν ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τόσα μακρὰ
 ἔτη οὐδέποτε ~~ἤθελε~~ ^{ἤθελε} τὴν πρωτοβουλίαν νὰ δημιουργήσῃ Κυπριακὸν
 ζήτημα. Τὸ ζήτημα ὅμως τὸ ~~προέκυψε~~ ^{ἔγερσε} ὁ ἴδιος ὁ Κυπριακὸς λαός
 καὶ κατόπιν τούτου ἡ Ἑλλάς ἐθεώρησε ὅτι ἔχει ἠθικὸν καὶ ἱστο-
 ρικὸν χρέος νὰ γίνῃ ὁ συμπαράστατος τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ. Καὶ

διδότι τό χρέος, τοῦτο εἶναι ἀνώτερον παντός ὑλικοῦ συμφέρον-
τος ἀνέλαβε τ' ἐν συμπαράστασιν αὐτήν ἐν πλήρει γνῶσει ὅτι αὕτη
συνεπήγετο σκληροτάτην δι' ὀλόκληρον τό ἔθνος δοκιμασίαν.

Τό Κυπριακόν ζήτημα κατέστη ὁ ἀξων τῆς ἐξωτερικῆς πο-
λιτικῆς τῆς χώρας. Ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις ἀνέλαβε τήν εὐθύ-
νην χάριν τοῦ Κυπριακοῦ νά θέσῃ ἐν κινδύνῳ σημαντικά ἐρεῖσμα-
τα τῆς ἀσφαλείας τῆς χώρας καθὼς καί πολύτιμα τμήματα τοῦ
Ἑλληνισμοῦ. Οὐδέν πολιτικόν ἢ διπλωματικόν μέσον τό ὅποσον
ἡδύνατο ἀποτελεσματικῶς νά συμβάλῃ εἰς τήν προώθησιν τοῦ Κυ-
πριακοῦ δέν παρημελήθη.

Ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις δι' αὐτό δέν ^{ἔγινον} ~~ἔκαμε~~ οὔτε πολιτι-
κὴν μειοδοσίας διδοῖ τοῦτο θά ἦτο ἀναξιοπρεπές διὰ τήν Ἑλλά-
δα καί ἀδικον διὰ τοὺς Κυπρίους, ἄλλὰ οὔτε καί πολιτικὴν
πλειοδοσίας διδοῖ αὕτη, χωρὶς νά ἐξυπηρετῇ τόν Κυπριακόν ἀγῶνα,
ἔθετε ἐν ἀμέσῳ κινδύνῳ τήν ἀσφάλειαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Κυβέρνησις μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν ἄκρων ἐχάραξε τήν
μόνην πολιτικὴν ἢ ὅποια ἡδύνατο νά ἀκολουθηθῇ καί παρ' ὅλην
τήν δημοκρασίαν καί τὰς ἐντεῦθεν καί ἐκεῖθεν πιέσεις, ἐστάθη
ἀκόντης εἰς τήν γραμμὴν τῆς.

Ο άγων βεβαίως αυτός δέν απέδωσε μέχρι της στιγμής
τά ευκτατά αποτελέσματα. Μέχρι τών άρχών της άνοίξεως ήδυνάμε-
θα νά ελπίζωμεν ότι θά εύρίσκετο κάποθα κύσις λογική καί δι-
καία διά τό Κυπριακόν ζήτημα. Ή συσάρευσις όμως τών γνωστών
κρισίμων γεγονότων είς τήν Μέσην Άνατολήν καί περαιτέρω αί
έπιπτώσεις άλλων διεθνών γεγονότων άνέτρεφαν τήν επί διετία
σημειωθείσαν προώθησιν καί ώδήγησαν πρός έξελίξεις δυσαρέστους
τών όποιων καρπός ύπήρξε το υπό της Έλληνικής Κυβερνήσεως
άπορριφθέν σχέδιον Μάκ Μίλλαν.

Τό σχέδιον τουτο κατόπιν της άντιδράσεως της Έλληνι-
κής Κυβερνήσεως ύπέστη ούσιώδεις μεταβολάς αί όποται όμως δέν
έκρίθησαν έπαρκείς από Έλληνικής πλευράς. Καί τότε ένώπιον
του άδιεξόδου έλαβε χωραν ή παρέμβασις του κ. Σπάκ καί ή πρό-
τασίς του περί συκλήσεως διασκεφέως.

Είς Μάκ αυτό τό σημετον καί ένώπιον του φόβου νά ματα-
στραφή ή κατάστασις έν τη διασκεφεί ώρ της Ελλάδος ή Βρεττα-
νική καί ή Τουρκική Κυβέρνησις έλαβον τοιαύτην στάσιν ώστε
ή διάσκεψις νά ματαιωθή.

Είς αυτό τό σημετον εύρισκόμεθα σήμερον.

Διά νά έκτιμήση ό Έλληνικός λαός τήν πολιτικήν της
Έλληνικής Κυβερνήσεως κατόπιν της τελευταίας αυτής δυσαρέ-
στου έξελίξεως ή Κυβέρνησις όφείλει νά άποκαλύψη τό κλτμα
του φεόδους καί της ύποκρισίας τό όποτον διά νά δημοκοπήσουν
κατεσκεύασαν περί τό Κυπριακόν-οί έπικριται της.

Όλοι έν τούτοις οί έπικριται αυτοί γνωρίζουν άριστα
τήν αλήθειαν. Γνωρίζουν τάς δυσκολίας καί τούς κινδύνους που
συνεπάγεται ό Κυπριακός άγων. ~~Ποός υνομολογούν καί περιγνώ-
σας~~ ./.

4

εἰς τὰς κατ' ἰδίαν συνομιλίας των, "ὅπως θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ ἐπι-
βεβαιώσουν πάντες οἱ παροικούντες τὴν Ἱερουσαλήμ. Δημοσία
δμως ὑποκρίνονται. Ἄλλα πιστεύουν καὶ ἄλλα λέγουν ἐν πλήρει
γνώσει, ὅτι οὕτω δημιουργοῦν εἰς τὸν λαόν ψευδαισθήσεις ἐπικιν-
δύνους καὶ δυσχεραίνουν τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος εἰς τὸ
ἔξωτερικόν.

Ἐάν "ὅμως τὸ "ἔθνος θέλει νὰ συνεχίσῃ τὸν ἀγῶνα
ὑπὲρ τὴν νέαν μορφήν ὑφ' ἣν ἐμφανίζεται σήμερον, ἐάν θέλει νὰ
ἐνθέξῃ εἰς ἓνα ἀγῶνα διαρκείας τοῦτο τὸ κλῆμα ψεύδους καὶ
ὑποκρισίας πρέπει νὰ διαλυθῇ. Πρέπει ὁ λαὸς νὰ ἀποκτήσῃ ἐπί-
γνωσιν τῆς πολιτικῆς πραγματικότητος καὶ τῆς ιδιοσυγκίας τοῦ
προβλήματος.

Ἐὰν ἀντιληφθῇ τότε ὅτι θλαί αἱ ἐπικρίσεις τῆς κυβερνη-
τικῆς πολιτικῆς καὶ αἱ ὑποδείξεις περὶ ἐκείνης, ὅτι σπανίως τὰς
ἐκλήψεις δι' ἐθνικὴν τῆς ὑπόθεσιν ἔχεις ὅ "ἄλλῃ διὰ τὸ κυρι-
κὸν καὶ ὅτι σπανίως γίνεται τόση διακρίσις εἰς ἅπας τὰς ἑκεί-
κας τοῦ κράτους. Ἡ ἀπορία καὶ ἡ κατὰ μέρος κοινὴ γνώμη δὲν
δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ τὴν ἀργυρωμένην πολιτικὴν συμπεριφο-
ρὰν μεγάλων χωρῶν. Ἄν μὴ τί ἄλλο χρειάζεται καὶ αὐτὴ τῶν
διὰ τὸ ἐπενεργήσῃ.

Ἐπέρχονται καὶ οἱ γνωστοὶ κῆλοι, οἱ ποιοὶ δὲ μένουν
ἐπιλόγως τοῦ Κυπριακοῦ προτείνου

4
Ἡ ἐπὶ κοινῇ συμφωνίᾳ ἐπὶ τῇ ἐκεί-
κῃ καὶ ἐπὶ τῇ ἀπορία καὶ ἐπὶ τῇ ἀπορία
ἐπὶ τῇ ἀπορία καὶ ἐπὶ τῇ ἀπορία
ἐπὶ τῇ ἀπορία καὶ ἐπὶ τῇ ἀπορία

εφαρμογής μιᾶς ἄλλης πολιτικῆς, ὅθεν πλέον μαχητικῆς καὶ πλέον ἐντόνου, ἀποτελοῦν φληναφήματα τὰ ὅποια δέν ἀντέχουν εἰς αὐστηρόν ἔλεγγον.

Ἐφ' ὅσον ἡ Κύπρος κατέχεται ἀπὸ τὴν Μεγ. Βρεταννίαν
καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν ἀπομακρύνωμεν διὰ πολέμου, ^{ἐκ τῶν} μόνον διὰ
πολιτικῶν μέσων θὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἀπομάκρυνσίν της. Ἀλλὰ
τὰ πολιτικὰ μέσα δὲν εἶναι πάντοτε οὔτε ἀποτελεσματικὰ οὔτε
ἀμέσου ἀποδόσεως. Οὐδεὶς ποτὲ ὑπεδεῖξεν ἀποτελεσματικὸν πολι-
τικὸν μέσον ἀγῶνος. Τὰ ^{μη χρησιμοποιεῖται} ~~αποτελεσματικὰ~~ περὶ ἐλλείψεως ἐπαρκούς
μαχητικότητος καὶ περὶ ἐπαρκούς διαφωτίσεως τῆς παγκοσμίου
κοινῆς γνώμης - τὰ ὅποια προβάλλονται ὡς πανάκεια δυσχερεστάτου
διεθνούς προβλήματος - καταπίπτουν ἀφ' αὐτὰ. Γνωρίζει καὶ ὁ
Ἕλληνικὸς λαὸς γνωρίζουν καὶ ὅλοι οἱ λαοί, ὅτι σπανίως χώρα
ἐπολέμησεν δι' ἑθνικὴν της ὑπόθεσιν ὅπως ἡ Ἑλλάς διὰ τὸ Κυπρια-
κὸν καὶ ὅτι σπανίως ἐγένεν τόση, ^{αἰσία} διαφώτισις εἰς ὅλας τὰς χώρας
τῆς τοῦ κόσμου. ^{ἀλλ' ἐν τούτοις} καὶ ἡ παγκόσμιος κοινὴ γνώμη δὲν
δύναται νὰ ἐπικρατήσῃ τῶν ὀργανωμένων πολιτικῶν συμφερόντων
τῶν μεγάλων χωρῶν. Ἄν μὴ τί ἄλλο χρειάζεται καὶ αὕτη χρόνον
διὰ νὰ ἐπενεργήσῃ.

Ἐπάρχουν καὶ οἱ γνωστοὶ κύκλοι οἱ ὁποῖοι ὡς μέσον
ἐπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ προτείνουν

4 Eff. Kobayashi *epiphytoma* etc. to be the
 matter by which the *epiphytoma* is
 in order to be *epiphytoma* to *epiphytoma*
 to *epiphytoma* to *epiphytoma*

ευθέως τήν έξοδον από τό ΝΑΤΟ.

Ἡ πολιτική τῆς έξόδου από τό ΝΑΤΟ ὕστερα από τήν κακο-
μεταχείρισιν τήν ὁποίαν ὑπέστη ἡ Ἑλλάς από ὠρισμένους ἐκ τῶν
συμμάχων της, ἵαποτελεῖ μίαν φυσικήν ἀντίδρασιν κάθε Ἑλληνι-
κῆς ψυχῆς. Ἡ ἴδια ἡ Ἑλληνική Κυβέρνησις συμεριζομένη τῇ
αἰσθήματι πικρίας τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου, ἐστάθμισε ἐπὶ μακρόν
τό ἐνδεχόμενον τοῦτο καί ἐμελέτησε τὰ προβαλλόμενα πλεονε-
κτήματα καθῶς καί τοὺς κινδύνους τῆς πολιτικῆς αὐτῆς.

Τό τελικόν συμπέρασμα τῆς τοιαύτης ἐρεῦνης ὅμως ὑπῆρξε
σαφές. ~~Ἀσκέτως τοῦ~~ γεγονότος ὅτι τήν πολιτικήν αὐτήν ἐπιμύ-
νωσ εἰσηγεῖται ἡ μερίς ἡ ὁποία δέν ἀποβλέπει εἰς τήν ἀπελευθε-
ρῶσιν τῆς Κύπρου ἀλλά εἰς τήν ὑποδοθλῶσιν τῆς Ἑλλάδος εἰς
νέον συμμοριτισμόν, εἶναι ~~ἡ~~ ἀπῆλθαν ὅτι ἔδαφος κατεχόμε-
νον ἀπό χώραν τῆς Ἀτλαντικῆς Συμμαχίας θά ἠδύνατο ποτέ νά
παραχωρήθῃ εἰς τήν Ἑλλάδα ὅταν αὕτη θά ἔχῃ ἐξέλθει ^{αὐτῆς} τῆς Ἀτλαν-
τικῆς Συμμαχίας. Τό πιθανώτερον εἶναι ^ἡ ἄφ' ἧς ἡ Ἑλλάς ἐξέλθει
ἀπό τό ΝΑΤΟ πᾶσα βελτίς ἀπελευθερώσεως τῆς Κύπρου θά ἐκλείρῃ.
Ὅσοι ἐπομένως ὑποστηρίζουν ὅτι ἦτο δυνατόν νά ὑπάρξῃ "αμεσος
λύσις τοῦ Κυπριακοῦ διὰ τῆς έξόδου ἀπό τό ΝΑΤΟ, δέν λέγουν τήν
ἀλήθειαν εἰς τόν Ἑλληνικόν λαόν.

Ἐκτός τούτου ὁ Ἑλληνικός λαός ὁρεῖται νά ^{προειπῇ} ἐκφρά-
σῃ ~~ὅτι~~ ὅτι ἐντός τῶν κόλπων τοῦ ΝΑΤΟ ἡ πλειοψηφία τῶν συμε-
τεχουσῶν χωρῶν ἀπέδειξαν πραγματικήν κατανόησιν ἔναντι τῆς
Ἑλλάδος, ἐάν δέ ἡ ἐπίλυσις τοῦ Κυπριακοῦ ἐξηρτᾶτο ἀπό τήν
πλειοψηφίαν τῶν συμμάχων, ~~ἡ~~ τό Κυπριακόν θά εἶχε φθάσει εἰς
αἰσίον τέρμα. Τήν ἐπίλυσιν ἐν τῷ ΝΑΤΟ ἐμάταίωσαν, βάσει τῶν
κανονισμῶν τῆς λειτουργίας του, ἡ Τουρκία καί ἡ Μεγ. Βρεττα-

7

νία παρά τήν αντίθετον θέλησιν τῶν ἄλλων συμμέχων.

Βεβαίως τό γεγονός δέν εἶναι ἀρκετόν διὰ νά ἐξαλεί-
ψη τά αἰσθήματα πικρίας καί ἀπογοητεύσεως πού αἰσθάνεται ὁ
Ἑλληνικός λαός καί μαζί μέ αὐτόν ἡ Κυβερνήσις του. Ἀλλά
ὡς ὑπεύθυνος διὰ τὰς τύχας τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου, ἡ Κυβέρνησις
δέν ἔμπορεῖ νά γίνῃ ἔρμαιον συναισθηματικῶν παρορμήσεων.

7
Ὁφείλει νά σκεφθῇ ~~μηδέν~~ ποῖον εἶναι τό ἐθνικόν συμφέρον καί
μέ σφιγμένην τήν καρδίαν νά ὑποταγῇ εἰς αὐτό. Ὁφείλει νά
ὁδηγήσῃ τό ἔθνος εἰς τόν ὁρόμον πού ἐπιβάλλουν τά μόνιμα καί
~~ἐν~~ θεμελιώδη συμφέροντά του. Αὐτό ὑπαγορεύει τό καθήκον ^{αὐτοῦ} τοῦ
ἐκείνου οἱ ὅποιοι θέλουν νά εἶναι ὑπεύθυνοι ἡγέται καί κυβερνῶ-
νται, πᾶς διάφορος στάσις θά ἀπεδείκνυε ἔλλειψιν θάρρους καί
πολιτικῆς τιμιότητος, ἡ ὅποια διὰ νά κολακεύσῃ τόν ἀπληροφό-
ρητον λαόν, ἐν τελευταίᾳ ἀναλῶσει θά ἐπρόδιδε τόν κυπριακόν
ἀγῶνα.

8
Ὁ Ἑλληνικός λαός δέν πρέπει νά λησμονῇ ὅτι ἡ ἐξω-
τερική πολιτική κάθε χώρας προσδιορίζεται, ἀπό τήν θέσιν καί
τήν δύναμιν τήν ὅποιαν διαθέτει εἰς τό διεθνές πεδίον.

Δέν πρέπει νά λησμονῇ ὅτι εἰς τήν σημερινήν ὁ εὐρω-
παϊκὸν κωνίαν διὰ νά δικαιωθῇ τις δέν ἀρκεῖ μόνον τό δίκαιον.

Δέν πρέπει τέλος νά λησμονῇ ὅτι τό ἐνδιαφέρον τῶν περιο-
σοτέρων χωρῶν καί δι' τῶν ἰσχυροτέρων ἀπορροφᾶται ἀπὸ ἄλλα
παγκοσμίως ~~πρό~~ προβλήματα. Βεβαίως δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας
τό μέγα θέμα μένει ἡ Κύπρος. Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας τό κέντρον
τῆς ζωῆς εἶναι ἡ Ἑλλάς. Ἀλλά διὰ τοὺς ἄλλους λαούς δέν εἶναι
ἡ Ἑλλάς ὁ ὁμφαλὸς τῆς γῆς, ἀλλὰ ἡ ἰδική των πατρίς.

Ἀλλὰ ὅλας τὰς ἐπὶ πλάς καί σκληρὰς ἀληθείας πρέπει

αὐτὴν

να καταστήσῃ συνέδριον του ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ αὐτὸς
 αὐτῆς τῆς σκοπιᾶς πλέον κρέπει νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὸν ἀγῶ-
 να ~~κατὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Κυπρίων~~ διὰ τὴν ἀπελευθέρω-
 σιν τῶν Κυπρίων ~~ὡς ἐξελίχθη~~ εἰς τὸ παρελθόν κατ' ὅπως
 ὁ ~~συνεχιστὴς~~ ^{συλλογῶν} εἰς τὸ μέλλον. ~~Μόνον εἰν~~ ^{ὅν} ~~ἐπιδόχῃ~~ ^{ἀποδοχῇ}
 τὴν ~~ἐπὶ~~ ^{νῦν} ἀλήθειαν νὰ παύσῃ νὰ ἐκπράττεται ἀπὸ τὰς περὶ
 τὸ Κυπριακὸν δημοσκοπίας καὶ ὁ ~~παράκολουθῇ~~ ^{μετὰ τὴν νῦν} τὴν κυβερ-
 νησὶν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς. ^{νῦν} ^{μετὰ} ^{προσυνεχιστὴς} ^{πρόσυνεχιστὴς}
~~μετὰ μακρὰν~~ καὶ λεπτομερῆ στάθμισιν ὅλων τῶν δεδο-
 μένων ἡ Κυβέρνησις κατέληξε εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ συνεχί-
 σῃ τὴν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ πολ. τικὴν τῆς ἀμετάκλητον εἰς
 τὰς βασικὰς τῆς γραμμῆς. * Ἀποκρούσας ^{ὅτι} συμβιβασμὸν ὁ
 ὁποῖος ~~τῆς~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~προτείνεται~~ ^{ἀποδοχῇ} κατὰ τρόπον ~~μάλιστα~~ ^{μάλιστα} πιστευτὸν ἀλλ'
 ὁ ~~ὅποτος~~ ^{ὅτι} ~~δὲν~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~συμβιβάζεται~~ ^{ἀποδοχῇ} ἐν τὴν λογικὴν καὶ τὸ δίκαιον.
 * Ἀποκρούσας ^{ὅτι} ~~ἐπὶ~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~καθὼς~~ ^{ἀποδοχῇ} εἰσῆγησιν περὶ χρησιμοποιοῦσας
 πολιτικῶν μέσων ^{ἀποδοχῇ} ~~τὰ~~ ^{ἀποδοχῇ} ὅποια ὁ τὴν ἀπεμάκρυναν ἀπὸ τὸν βα-
 σικὸν τῆς ἐθνικῶν προαναπολιτισμὸν καὶ ὁ ~~ποσοτὸν~~ ^{ποσοτὸν} ἐν κιν-
 ῶν τὴν ἀσφάλειαν τῆς χώρας. * Ἡ ~~πολιτικὴ~~ ^{πολιτικὴ} ~~ἐστὶν~~ ^{ἐστὶν} ~~ἐν~~ ^{ἐν}
 καὶ ~~μετανοήματα~~ ^{ἀποδοχῇ} καὶ κινδύνους. ~~μετὰ~~ ^{ἀποδοχῇ} τὸν Κυπριακὸν
 ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον ~~ἐπιπολαίως~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~θεωτοῦνται~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~τινὲς~~ ^{ἀποδοχῇ} ὡς εὐνο-
~~τον~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~ὡς~~ ^{ἀποδοχῇ} ἀγῶνα μακρὰς διαρκείας. ~~κατὰ~~ ^{ἀποδοχῇ} τὴν μακρὰν αὐτὴν
 διάρκειαν ~~ὅπως~~ ^{ἀποδοχῇ} κίνδυνος νὰ δημιουργηθοῦν ~~ἀπὸ~~ ^{ἀποδοχῇ} γε-
 γονότα τὰ ὅποια ~~δὲν~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~δυσχερύνουν~~ ^{ἀποδοχῇ} εἰς ἀναγκαστικὴν μετα-
 βολὴν τῆς ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ~~ἐπὶ~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~πολιτικῆς~~ ^{ἀποδοχῇ}, ὅς
 προκαλέσουν ~~πάντως~~ ^{ἀποδοχῇ} ἐντάσειν καὶ δέσνητα μὲ ὅλα τὰ δυσχε-
 ρεῖα εἰς αὐτὸν ἀποτελέσματα. * Ἀκίβηαι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν
 λαὸν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἐξέστησιν νὰ ἀποτρέψουν τὰ
~~ἐν~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~τὸν~~ ^{ἀποδοχῇ} ~~πινύον~~ ^{ἀποδοχῇ} αὐτῶν δυσχερεῖα ἀποτελέσματα.

* Ἀλλ' ὁ ἀγὼν αὐτὸς μακρὰς διαρκείας ἐκτός τοῦ ὅτι
 εἶναι ἡ μόνη ἠθικῶς ^{καὶ ἐθνικῶς} ~~παράδεκτη~~ ^{ἀποδοχῇ} λύσις, εἶναι συγ-

χρόνως καὶ πολιτικῇ ἡ ὁποία παρέχει πλεονεκτήματα
 τῆς τελικῆς ἐπιτυχίας. Ἡ πολιτικὴ αὕτη ὅς ἀπορῇ
 ὑπὲρ ἡμῶν ~~κατασκευασμένη~~ εἰναι τὴν συνεχίζομεν
 ἐφ' ὅσον χρόνον χρειάζεται διὰ νὰ ἀποδώσῃ τοὺς καρπούς
~~ἐκ τῆς ἐπιτυχίας~~ τῆς. Ἡ διάρκεια αὕτης ὅς ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς πολιτικὰς
 διαφοροποιήσεις εἰς τὸ ἐσωτερικόν τῶν ἐνδιαφερομένων
 χωρῶν καὶ ἀπὸ τὰς προσεχέας διεθνεῖς ἐξελίξεις. Ὅταν
 πολλαπλασιάζονται ἐνδεῆς ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ Βρεττα-
 νικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ πλειοψηφία τῶν συμμάχων χωρῶν
 δὲν ἐγκρίνουν τὴν βρεττανικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ Κυπρια-
 κοῦ ὅταναι πρὸς βασίμως νὰ ἐλπίζῃ ὅτι τὸ σχέδιον τῆς
 σημερινῆς βρεττανικῆς κυβερνήσεως ταχέως ὅς ὁδὸν τὴν
 θέσιν του εἰς ἄλλας λύσεις. Αἱ διεθνεῖς ἐξελίξεις ἐξ
 ἄλλου ὅς ὁδηγήσουν ἡνίκα εἰς σταθεροποίησιν τῆς κατα-
 στάσεως εἰς τὴν Ἑσπρίαν. Ὁ ἐπικεντрон τῆς ἐντά-
 σεως μεταξὺ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς δὲν ἀποκλείεται νὰ μετα-
 κινήθῃ πρὸς ἄλλα γεωγραφικὰ πλάτη, ὅπου ὁ σημερινὸς
 συσχετισμὸς τῶν δυνάμεων καὶ ἡ βαρὺτης τοῦ ρόλου ἐκείτης
 χώρας εἰς τὴν Ἀνατολὴν. Μεσότηριον ἀσφαλὲς ὅς μεταβληθούν.
 Ἀυτὰ εἶναι αἱ προοπτικαὶ αἱ ὁποῖαι διανοίγονται
 εἰς ἀκολουθήσομεν μετ' συνέπειαν ἡ τὴν πολιτικὴν ἐνδε-
 ἀγνός διάρκειας. Κατὰ τὴν διάρκειαν αὕτην ὅσονδήποτε
 μακράν καὶ ἂν εἶναι, οἱ Βρεττανοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀφαι-
 σουν τὴν Κύπρον ἀπὸ τὸν ἄρτην ὅτε νὰ ἐξανδραποδίσουν
 ἡμῖς περὶ τοῦ ἐκατομυρίου Ἑλλήνων. Ἐφ' ὅσον δὲ ὅς
 ὑπάρχουν Κύπρος καὶ οἱ Κύπριοι ὅς ὑφίσταται πάντοτε καὶ
 τὸ Κυπριακὸν ζήτημα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν (ἢ ὅπου) τῆς
 διεθνούς ἐπικαιρότητος.

Πάντοτε τὰ ἔθνικὰ θέματα ἐκινδυνεύσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ χαντακωθοῦν διότι ἐγίνοντο ἀντικειμενικὸν κομματικῶν ἀνταγωνισμῶν. Αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὸ Κυπριακὸν ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει πολλοὺς προπαντὸς διότι δύναται νὰ γένη ὅπλων δημαγωγικὸν πρὸς καταπολέμησιν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ ἔτη τέσσαρα ἡμεῖς οἱ ἐμφανιζόμενοι ὡς ἰδεολόγοι εἰς τὸ Κυπριακὸν δημοσία, εἰς τὰς κατ' ἰδίαν συνομιλίαις των ἀντιθέτως συνιστοῦν τὸ κλεισσίμον τοῦ Κυπριακοῦ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον.

Γνωρίζουν ὅτι ἡ δημοσία συζητήσις κατὰ τὴν παρούσαν φάσιν τοῦ Κυπριακοῦ ὅχι μόνον δὲν εὐχεραίνει τὸν χειρισμὸν τοῦ ἀλλὰ κινδυνεύει νὰ προκαλέσῃ ἀνεπανορθοῦτος ζημίας ἐν τούτοις ~~ἡμεῖς~~ θορυβοῦν διότι δὲν τοὺς παρεσχέθη ἡ εὐκαιρία νὰ συζητήσουν ἐν τῇ Βουλῇ τὸ Κυπριακὸν θέμα καὶ νὰ ἐπαρῇ τοῦτο δὲν τοὺς ἐπιτρέπει θέλουν νὰ μεταφέρουν τὸ θέμα εἰς τὸ πεζοδόριον ὅχι βεβαίως διότι οἰαδήποτε τοιαύτη συγκέντρωσις ~~ἡμῶν~~ θὰ ἐξυπηρετῇ τὴν Κυπριακὴν ὁπθεσίαν, ἀλλὰ μόνον διότι θὰ ἀπετέλει μίαν ἀντικυβερνητικὴν ἐκδήλωσιν ὑπὸ τὸ πρόσχημα μιᾶς λαϊκῆς ἐκδήλωσεως ὑπὲρ τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῆνος.

Οἱ ἔθνικόφρονες μεταξὺ τῶν ~~ἡμῶν~~ ὅστω θορυβοῦντων γνωρίζουν ὅριστα ὅτι εἰς τοιαύτας συγκεντρώσεις ὅσπερ μάλιστα ἀπὸ τὰ γνωστὰ αἵματῆρά προηγούμενα δὲν πρόκειται νὰ προσέλθουν οἱ φιλήσυχοι πολῖται. Αἱ συγκεντρώσεις αὗται θὰ κυριαρχοῦνται ἀπὸ ἰδίους ἀπὸ τὰ ἀνατρεπτικὰ στοιχεῖα τῆς ἀκρας δριστερεῆς τὰ ὅποια ἔχουν μὲν νὰ ἐμφανίσουν ἀπὸ τοιοῦτου εἴδους συγκεντρώσεις ἀνασυνδένονται ἐμπρόκτως τὴν μετὰ τῶν ὑπολοίσκων ἀντιπολιτευομένων κομμάτων συνεργασίαν.

Ἡ ἔθνικόφρων ἀντιπολίτευσις πάντα δὲν ~~ἡμῶν~~ οὔτε ἀπὸ τὴν συνεργασίαν τῆς τοῦ 1956, οὔτε ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ 1958. Καὶ διὰ αὐτὸν τὸν λόγον δὲν ἀντιλαμ-

βάνονται ὅτι εἰς τόν τόπον μας συντρέχουν εἰδικοί λόγοι διδ
τοὺς ὁποίους ἀποκλείονται χάριν ἀκριβῆς τῆς Δημοκρατίας καὶ
χάριν τοῦ κοινωνικοῦ πολιτεύματος ὁρισμέναι μέθοδοι αἱ ὁποῖαι
εἰς
ἐφ' ἧσαν ~~ἐπ'~~ ἄλλας χώρας καὶ εἰς ἄλλας ἐποχὰς δυναταί.

Ἡ Κυβέρνησις ὅμως ἡ ὁποία ἔχει τὴν καρὴν εὐθύνην
διὰ τὴν ἐμαλὴν ζωὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δὲν πρόκειται νὰ ἐπι-
τρέψῃ νὰ τῆς διαφύγῃ ὁ ἔλεγχος τῆς καταστάσεως διότι ὅπρ-
χουν μερικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐλπίζουν ὅτι διὰ τοῦ θορύβου καὶ τῆς
ἀταξίας ἐφ' ὅσον εἰσὶν τὴν δύναμιν τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὅσον
πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἀνέδειξεν ἡ ψῆφος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ὁ Κυπριακὸς ἀγὼν εἰσέρχεται εἰς μίαν νέαν φάσιν τῆς ἱστορίας. Ἡ περίοδος αὐτῇ ἀπαιτεῖται ἕναν νέον τρόπον ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως μίαν διὰφορον νοοτροπίαν καὶ ψυχολογίαν.

Ἡ Κυβέρνησις διαχειριζομένη ὁπεύτως τὸ Κυπριακὸν ἐτίθετο μέχρι τοῦδε συνεχῶς πρὸ τοῦ διλήμματος, ὅσα μὲν ἔδωκε διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆν Κοινὴν Γνώμην εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἔδωκε βλαπτον τὸν διπλωματικὸν χειρισμὸν τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν, ἀντιστρόφως δὲ πᾶν ὅτι ἔλεγεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν χάριν τοῦ διπλωματικοῦ χειρισμοῦ τοῦ ζητήματος προεκάλει πλῆνας τῆς Κοινῆς Γνώμης εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐδηιούργει ἐπικινδύνους ψευδαισθήσεις.

Ἦδη ὅμως ὅποτε ἡ ἐλπίς νὰ ἐξευρεθῇ μίᾳ ἡμέρᾳ καὶ ἐν ταυτῇ ἱκανοποιητικῇ λύσει τοῦ Κυπριακοῦ ἐξέλιπε καὶ μεταβάλλεται ὁ Κυπριακὸς ἀγὼν εἰς ἀγῶνα μακρᾶς διαρκείας εἶναι οὐκ μόνον ἐπιτρεπτόν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημὲν νὰ λεχθῶν πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὁριζοῦναι ἀπλάτ, ἀλλὰ καὶ θεμελιώδεις ἀλήθειαι, αἱ ὁποῖαι χωρὶς νὰ βλάθουν πλεον τὸν διπλωματικὸν χειρισμὸν τῆς ὑποθέσεως ἔδωκε ἀπαλλοτρίουν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἀπὸ τῆς πλῆναι καὶ τῆς ψευδαισθήσεως καὶ ἔδωκε τοῦ ἐπιτρέψουν νῆμ νὰ ἀποδυθῇ εἰς νέους ἀγῶνας μὲ ψυχραιμίαν καὶ μὲ πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς φύσεως τοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν δυσκολιῶν του.

Ἡ πεποθεῖσις εἰς τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος ἔκαμε τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν νὰ παραβλέπῃ τῆς δυσκολίας. Ἐπέστη ἡ στιγμή ὅμως νὰ συνειδητοποιήσῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τῆς δυσχερείας τοῦ ἀγῶνος.

1.- Ἐν πρῶτοις ἡ Κύπρος κατέχεται ἀπὸ μίαν μεγάλην δύναμιν

2.- εἰς τὴν Κυπριακὴν ἀνάστασιν

2.- Είς τήν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν παρεμβάλλεται, καλῶς ἢ κακῶς καὶ ἑτέρα τρίτη δύναμις ἐπίσης ἐσχυρὰ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μ. Ἀνατολῆς.

3.- Τὸ Κυπριακὸν εὐρίσκεται ἐν συναρτήσεϊ πρὸς τὴν συνολικὴν τῶν συμμαχικῶν μας θέσεων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκπράττει τὴν ἀσφαλείαν τῆς Ἑλλάδος .

4.- Τὸ Κυπριακὸν ἔχει τὰς ἐπιπτώσεις τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κων/πόλεως , ὅπως μᾶς τὸ διδάσκει ἡ μικρὰ παῖτρα τοῦ παρελθόντος.

5.- Τὸ Κυπριακὸν ~~μεμφόμενον ἀντικειμένου ἐπὶ τὸν ἐπὶ τῆς~~ διευκολύνει τὴν διδρυσίν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὸν διεθνῆ καὶ τὸν ἐγχώριον κομμουνισμόν, ὁ ὅποιος τὸν κατέστησε θέμα πλέον ἀχαλινύτου δημοκρατίας .

Ἐν ὅσῃ αὐτῶν τῶν δυσχερειῶν ἡ Ἑλλάς ἐπὶ τόσα μακρὰ ἔτη οὐδέποτε ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ δημιουργήσῃ Κυπριακὸν ζήτημα. Τὸ ζήτημα ὅμως τὸ προεκάλεσεν ὁ ἑαυτοῦς ὁ Κυπριακὸς λαὸς καὶ κατόπιν τούτου ἡ Ἑλλάς εἰσέβητοε ὅτι ἔχει ἠθικὸν καὶ ἱστορικὸν χρέος νὰ γένη ὁ συμπαράστασις τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ. Καὶ διότι τὸ χρέος , ~~κατὰ τὴν~~ τοῦτο εἶναι ἀνυπόμονον παντὸς ὅλικου συμφέροντος ἀνέλαβε τὴν συμπάρτασιν αὐτὴν ἐν πλήρει γνῶσει ὅτι αὕτη συνεπήγετο σκληροτάτην δι' ὁλοκληρὸν τὸ ἔθνος δοκιμασίαν.

Ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὸν ἀγῶνα αὐτόν τὸ ἔθνος ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐχρησιμοποίησεν ὅλα τὰ εἰς τὴν διδρυσίν τοῦ πολιτικῆ καὶ διπλωματικῆ μέσα πρὸς εὐδωκίαν του. Τὸ Κυπριακὸν ζήτημα κατέστη ὁ δῶν τῆς ἐξωτερικῆς πολι-